

ΧΛΩΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

Ἔτος Πρώτον. — Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 4 Ἰουλίου 1879. — Τεύχος ἑβδομοῦ.

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΗΡΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ
Ε. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ.

Ἐπιτομή

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή τοῦ Δεληγεώργη ἀντεγράφη ἐξ ἐπιστολῆς, ἣν ὁ ἀείμνητος εἶχε πέμψει πρὸς τινὰ τῶν ἐνταῦθα στενῶν αὐτοῦ φίλων, καὶ ἐν ἧ καταραινόνται εὐγενεῖς τινες μέριμναι. ἄς εἶχε καταβάλει τῷ 1875 ἐν Ἀθήναις ὑπὲρ τῆς Ἀδελφότητος «Ἐηροκρήνης», τῇ παρακλήσει τοῦ τότε Προέδρου αὐτῆς. Σ. τ. Δ.

Ἡ κατωτέρω ἐμβριθῆς ἱστορικὴ πραγματεία ἐξερω νήθη κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐν τῷ ἐν Γαλατῆ ἀγγλικῷ Συλλόγῳ, ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ Edwin Grosvenor, διαπρεποῦς τῆς ἱστορίας καθηγητοῦ ἐν τῷ κατὰ τὸν Βόσπορον Ῥοβερτεῖω Γυμνασίῳ Ἡ μεταφράσις τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ἱστορικοῦ ὑπομνήματος ἀρτίετα τῷ κ. Α. Ι. Ζερβουδάκῃ. Σ. τ. Δ.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ.

Τῷ 628 ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος εὕρισκετο εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δόξης του. Ἀφ' ἐνός διὰ τριῶν ἐνδόξων ἐκστρατειῶν κατέστρεψε τὴν ἰσχύν τῆς Περσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ στρατηγοὶ του διὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν νικῶν των δὲν ὑπελείποντο τοῦ ἀνακτοῦ ὁ δὲ λαὸς ἐθαμβώθη διὰ θριαμβοῦ μεγαλοπρεπεστέρου καὶ λαμπροτέρου πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων. Ἀλλὰ κατὰ τὸν τρικυμιώδη ἐκείνου αἰῶνα ἐν μέσῳ τῶν ταραχῶδων βερβέρων λαῶν οὐδεμία εἰρήνη ἠδύνατο νὰ ἦ διαρκής· ἀλλὰ διὰ τινὰ τοῦλάχιστον καιρὸν ἐφαίνετο ὅτι καὶ ἡγεμόνες καὶ ὑπήκοοι ἐμελλον νὰ γενηθῶσι τῆς ἡδονῆς ἀσφαλοῦς καὶ ἐνδόξου ἀναπαύσεως.

Ὅτε, μηνὶ Μαρτίῳ, τῆς αὐτῆς εὕρισκομένης εἰς πόλιν τινὰ συριακὴν, ἔλαθεν ὁ αὐτοκράτωρ παρ' Ἀράβου ἀπεσταλμένου ἐπιστολὴν ἀραβιστὶ γεγραμμένην καὶ ἐσφραγισμένην διὰ σήματος ἀπλοῦ καὶ ἀσυνήθους. Ἀπλῆ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνήγγελεν ὅτι ὁ ἀγνωστος γραφεὺς ἦτο προφήτης παρὰ Θεοῦ καὶ

ἐρμηνευτῆς νέας ἀποκαλύψεως. Προσεκάλει τὸν Ἡράκλειον νὰ ἐναγκαλισθῇ κεκαθαρμένην πίστιν καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν θεϊότητα τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς. Ἀνήγγελεν ὅτι ἡ νέα θρησκεία ἐμελλε νὰ ὑπερβῇ πᾶσαν προηγουμένην ἀποκάλυψιν καὶ νὰ διασπαρῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Διεκήρυττεν ἐπίσημως ὅτι πάντες οἱ ἀνθρώπινοι θρόνοι ἔδει ἢ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς νὰ ὑποταχθῶσιν ἢ ὑπ' αὐτῆς νὰ καταρριφθῶσιν. Ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ αὐτοκρατορία του ἤθελον ἀπωλεῖν ὁ μὲν τὸ σκῆπτρόν του, ἡ δὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν, εἰμὴ προσκυνοῦντες καθίσταντο ὑποτελεῖς τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀληθείας τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ ἀπεσταλμένος ἀπέμνησθη μετ' εὐγενείας καὶ μειδιήματος. Ἀλλ' ὅτε ἀπέθανεν ὁ Ἡράκλειος, μετὰ δεκατρία ἔτη, ἡ ὄψις τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου μετέβληθη. Ἡ Ἀραβία ἦτις μέχρι τοῦδε διεσπᾶτο εἰς φατρίας καὶ ἐσπαράσσετο ὑπὸ ἐσωτερικῶν πολέμων κατέστη ἡδὴ ἐπιθετικὸν σύνολον. Ἐκκαστος υἱὸς τῆς κατέστη ἄγριος ἀπόστολος τῆς πίστεώς του. Χριστιανικοὶ στρατοὶ ἐν Συρίῃ καὶ Αἰγύπτῳ συνήσαν μάχας, τὴν μὲν κατόπιν τῆς δὲ, κατὰ τῶν φοβερῶν ἐχθρῶν των καὶ ἐν τούτοις σχεδὸν πάντοτε κατετροπώθησαν. Μέχρι τοῦ Εὐφράτου ἐν Ἀνατολῇ καὶ τῆς ἀφρικανικῆς Τριπόλεως πρὸς δυσμὰς, ὁ ὀρηκτικὸς χεῖμαρος τῆς θρησκευτικῆς εἰσβολῆς ἐφθασεν. Ἐπὶ τῆς Παλαιστίνης, ὅπου συνεκεντρώθη ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὅθεν ὁ χριστιανισμός ἐξῆλθεν, ἐκυριάρχει πίστις ἐν μέρει συγγενῆς καὶ ἐν μέρει διάφορος πρὸς ἀμφοτέρας. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρακλείου ὑπῆρξαν τόσον σκοτεινὰ καὶ ταπεινωτικὰ ὅσον τὰ πρῶτα ὑπῆρξαν λαμπρὰ καὶ ἐνδοξά. Ἐκαστον στόμα τῷ ἔρρεεν εἰδήσεις νέας καταστροφῆς. Ἡ προφητεία τοῦ ἀγνώστου Μωάμεθ ἐν τῇ ἐπιστολῇ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐφαίνετο τάχιστα πραγματοποιημένη.

Ἐπιθυμῶ νὰ προκαλέσω τὴν ὑμετέραν προσοχὴν τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς συζήτησιν ἐπὶ κεφαλαίου τοῦ ἀγῶνος, ὃν ἐποίησεν ὁ μωαμεθανισμὸς διὰ τὴν πολιτικὴν καὶ πνευματικὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου. Θέλω προσπαθῆσαι νὰ εἶμαι ὡς οἷόν τε σύντομος. Δὲν θέλω δώσει εἰς τὸ θέμα μου περισσώτεραν σημάσιαν, ἥς εἶναι ἄξιον. Ἀλλ' ἦτο κρίσιμος περίστασις ἐκείνη καθ' ἣν οἱ Ἀραβες ἀπεκρούσθησαν εἰς τὰς κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιθέσεις των.

διά την μεσαιωνικήν ιστορίαν. Τὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα διεκινδυνεύοντο ἦσαν σπουδαιότερα ὅσων δύναται τις σήμερα ν' ἀντιληφθῆ. Ἐάν ἡ πλάστιγγ τῆς εἰμαρμένης ἤθελεν ἀποκλίνει πρὸς τοῦτο ἡ ἐκείνο τὸ μέρος ὅτε οἱ ἀραβικοὶ στρατοὶ ἐπολιοῦσαν στενῶς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἶναι ἐπιεισθία καὶ συνέπειαι, ὧν ἡ γλώσσα ἀσθενῆ δύναται νὰ παράσῃ εἰκόνα καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς μετὰ δυσκολίας νὰ σχηματίσῃ πλήρη ἀντίληψιν. Ὁρεῖλω νὰ ὁμολογήσω ἐν ἀρχῇ τὰς δυσκολίας, ἅς συνήθηγο τοῦ ἔρευνα τοῦ ἀντικειμένου. Ὅσον πλεονέκτερον τὸ σπουδαίει τις τόσον καταδηλότερα καθίστανται τὰ κωλύματα. Οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες καὶ Ἀραβες ἱστορικοὶ συνεχῶς διαψεύδουσιν ἀλλήλους. Τὰ διάφορα αὐτῶν χωρία εὐρίσκονται οὐ μόνον πρὸς ἀλλήλα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἑαυτὰ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα. Ὅσον δ' ἀφορᾷ χρονολογίας, ἀριθμοὺς, τοποθεσίας καὶ στρατηγούς, ὁ ἀναγνώστης εὐρίσκει ἑαυτὸν ἐμπεπλεγμένον εἰς δίκτυον ἀντιθέτων ἀπορρήσεων, ὥστε καθίσταται σχεδὸν ἀδύνατος ἡ διάκρισις τῆς ἀληθείας ἀπὸ τοῦ ψεύδους. Ἀκριβὴς περιγραφή, τοπογραφικὴ λεπτομέρεια, εἰδήσεις ἀληθείας, ἦσαν μιστὰ τοῖς τότε ἱστορικοῖς τοῦ ζ' αἰῶνος. Πρὸ ἐτῶν ἐξώδευσα πολλὰς ὥρας εἰς τὴν μελέτην καὶ ἔρευναν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ παρόντος ἀναγνώσματος πρὸς παρασκευὴν δὲ αὐτοῦ χάριν τῆς σήμεραν ἐδαπνήσα πολὺ περισσοτέρας, ἐάν δὲ δὲν δυνήθω νὰ παράσχω ὅσον βούλωμαι γραφικὴν εἰκόνα τοῦ θέματος μου, τοῦτο δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῆ εἰς ἔλλειψιν ὑπομονητικῆς ἐρεύνης. Ὁ σκοπὸς μου δὲν εἶναι κυρίως νὰ παράσχω λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν ἐπεισοδίων τῆς πολιορκίας ἀλλὰ νὰ συζητήσω ζητήματά τινα συνεχόμενα αὐτῇ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ πολεμικοὶ ἀγῶνες ἔχουσι διαφορὰν πρὸς ἀλλήλους καὶ διὰ τὸν τόπον, εἰς ὃν συνάπτονται, καὶ διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν ἀρχηγῶν, τὴν ἀνδρίαν τῶν μαχητῶν, τὸν σχηματισμὸν καὶ ὄπλισμὸν τῶν στρατῶν τῶν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν νεκρῶν. Ἀλλὰ ταῦτα εἶνε τὰ δευτερεύοντα χαρακτηριστικὰ πάσης μάχης ἀκόμη εἰς ταῦτα πᾶσαι αἱ συμπλοκαὶ ἐπὶ τέλους ὁμοιάζουσιν πρὸς ἀλλήλας. Εἰς τὰ διακλυθεύμενα ζητήματα καὶ τὰ προκείμενα ἀποτελέσματα εὐρίσκειται ὅλη ἡ διαφορὰ καὶ ἡ σημασία ἄλλως πᾶσα μάχη ἤθελεν εἶσθαι ἀπλῆ τις ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν σκηνῶν. Τὸ Βατερλώ, ἡ Πουλτόβα, ὁ Μαραθῶν δὲν θὰ ἐκέκτηντο τότε περισσότερο ἐνδιαφέρον καὶ σημασίαν οἰασθῆποτε αἰματηρᾶς συμπλοκῆς.

Ἐπὶ μίαν γενεάν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρακλείου ὁ μωαμεθανισμὸς προῦχώρησεν εἰς ἀδιάλειπτον σταδιοδρομίαν συνεχῶν νικῶν. Ὁ νοῦς διστάζει νὰ πιστεύσῃ τὰς διηγήσεις ταχέων θριάμβων, οἱ ὅποιοι ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὰς μᾶλλον παραδόξους ἀντιλήψεις τῆς φαντασίας καὶ οὐδαμοῦ τῆς ἱστορίας ἔχουσι γεγονότα παρόμοια. Ἐν ἔτος πρὸ τῆς ἐπι-

θέσεως κατὰ τοῦ Βυζαντίου ἡ σαρακηνὴ αὐτοκρατορία, τὸ κολοσσαῖον γέννημα ἡμίσεως μόλις αἰῶνος, ἐξετείνεται ἀπὸ τοῦ Χορσασάν καὶ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἐπὶ ἐκτάσεως τεσσάρων χιλιάδων καὶ ἐπέκεινα μιλίων. Πολλὰ τῆς Μεσογείου νῆσαι ὑπετάχθησαν εἰς τοὺς στόλους, τῆς καὶ ἡ κατάκτησις τῶν λοιπῶν καὶ ταχεῖα καὶ ἀσφαλῆς ἐφαίνεται. Ὁ γιγάντιος ὄγκος ἐκυβερνᾶτο εἰσέτι ὑπὸ μίας καὶ μόνης χειρὸς. Ἡ ἐξουσία ἐνὸς καλίου ἐξικνεῖτο εἰς ὅλην τὴν εὐρείαν ἑκτασιν. Τὸ ὄνομα τοῦ ἐπανελαμβάνετο εἰς τὴν προσηχὴν τῆς Παρασκευῆς, ἧτις ἀνυψοῦτο ἀπὸ ἀναριθμητῶν τεμενῶν τριῶν χιλιάδων κατακτηθέντων πόλεων. Οὐδ' ἐψυχράθη ὁ ἀρχαῖος ζῆλος τῶν Μουσουλμάνων εἰς τὰ στήθη τῶν υἱῶν. Ὁ Μωαμεθανὸς Ὀκτῶρ διήλθε τὴν ἔρημον καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν παρὰ τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Σούζα, ὅπου κατόπιν ἰδρύθη ἡ πόλις Μαρόκκον. «Μεγάλῃ Θεῷ», ἀνεφώνησεν ὁδηγῶν τὸν ἵππον τοῦ ἐντὸς τοῦ ὠκεανείου βέθρου καὶ ὑψῶν τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οὐρανόν, «ἐάν ἡ θάλασσα αὕτη μὴ ἐκόλυε τὴν περαιτέρω πορείαν μου, ἤθελον προχωρήσει ἐνδότερον εἰς ἀγνωστα βασιλεία πρὸς δυσμὰς κηρύττων τὴν ἐνότητα τοῦ θεοῦ ὀνόματός σου καὶ φρονεῶν τ' ἀπειθῆ ἔθνη τὰ λατρεύοντα ἄλλους θεοὺς παρὰ Σέ.» Τοῦτο συνέβη δώδεκα μόνον μῆνας πρὶν ἢ οἱ Ἀραβες στήσωσι τὰς σκηνὰς τῶν εἰς τὰ πεδῖον τοῦ Λαούτ Πασσά καὶ ἐπιτεθῶσιν ἐναντίον τῶν ἐπάλξεων τῆς πόλεως τοῦ Κωνσταντινίου.

Ἀλλὰ αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔτη, καθ' ἃ ἡ μωαμεθανικὴ ἐξουσία τοσοῦτον ταχέως ἐξετείνεται, οὐδὲν ἄλλο ἔφερον εἰς τὴν ἀνατολικὴν αὐτοκρατορίαν ἢ ἄλγος συνεχῶς κατὰ τὰ ἀνατολικά καὶ μεσημβρινὰ μεθόρκα τῆς αἰ ἐπαρχίαι ἀπεσπῶντο. Ἀνδρία, Ἡρωσμὸς, στρατηγικότης, ἐφαίνοντο πάντα ματαίως ἐξαντλούμενα ἀπέναντι τῆς ἀπλῆς καὶ φλογερᾶς πίστεως τῶν εἰσβαλλουσῶν ἀραβικῶν ὀρδῶν. Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἄγουσι συζητήσεις περὶ τῆς ἀπλῆς ἢ διπλῆς τοῦ Χριστοῦ φύσεως, ἡ ὑποστήριξις ταύτης ἢ ἡ καταδρομὴ ἐκείνης τῆς αἰρέσεως πληροῦσιν ὄχι μόνον τὸν νοῦν τῶν ἐπισκόπων καὶ μοναχῶν, δι' οὓς τοιαῦτα ἄγονοι ἐνασχολήσεις εἶνε κατὰλλοι, ἀλλ' εἶναι συνάμα καὶ σπουδαῖα ἀντικείμενα σκέψεως ἐκτὸς τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ αὐτῶν τῶν ἐπαυτῶν, τῶν πωλητῶν καὶ ἀγοραστῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῆς μεμηρωμένης κυρίας τοῦ ἀνακτόρου, τοῦ αὐλικοῦ, τοῦ εὐνοῦχου καὶ τοῦ σκλάβου.

Πρὶν ἢ ὁ Μωαβίας καταστῆ ἡγεμῶν τῶν Μουσουλμάνων, ὅτε ἦτο ἀπλοῦς Σύριος στρατηγός, ὠνευρέθη ὅτι ἐπεχείρησε τὴν κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καταστῆσας τὴν Τρίπολιν ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Συρίας στρατοπέδον του, προσεπάθησε νὰ ἐτοιμάσῃ μεγάλην ἀρμάδα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ σχεδίου του. Ὅτε τὰ πλοῖά του ἦσαν ἤδη σχεδὸν ἐτοιμα τολμηρὰ συνωμοσία δύο Συρίων

κατέστρεψε τὸ σχέδιόν του. Μετὰ μικροῦ ἀριθμοῦ συμμάχων παρεβίασαν τὰς φυλακὰς, ὅπου εὐρίσκοντο πολλοὶ Ῥωμαῖοι ἀίχμηλοι, καὶ ὤρμησαν μετ' ἀπελπιστικῆς ἀνδρίας κατὰ τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως. Ἡ τολμηρὰ ἐπιχείρησις ἐστέφθη διὰ πλήρους ἐπιτυχίας. Οἱ φύλακες τοῦ στόλου ἐφρονεῦθησαν ἐφημέροισι ἐν τάχει ἢ δᾶς καὶ ἐντὸς ὀλίγων ὥρων κατέστη τέσσα ὁ στόλος ἐκείνος, ὅστις ἀπήτησε μῆνας πρὸς κατασκευὴν μετ' ὅλην τὴν συνένοσιν τῆς βιομηχανίας, τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ πλοῦτος του. Ἀλλ' ὁ ἀκάματος στρατηγὸς δὲν ἐβρόχυνε νὰ σχηματίσῃ ἄλλον καὶ μεγαλύτερον στόλον. Μετὰ εὐτυχῆς ταξείδιον ἔφθασεν οὗτος εἰς τὰ νοτιοανατολικά παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐκεῖ δὲ προσβλήθεισ ἀφῆνης καὶ μετὰ ἀπελπιστικῆς ἰσχύος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου καὶ κατωτέρου στόλου, ἐνίκησε Καδμείαν νίκην καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ. Οὕτως ὁ Μωαβίας ἐδοκίμασε τὰς ἐναντιότητας τῆς τύχης. Ἀλλὰ τότε δὲν ἦτο εἰμῆ ἀπλοῦς Σύριος ἀρχηγός· ἐνῶ τώρα εἶχεν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καὶ πνευματικῆς ἐξουσίας τοῦ κόσμου. Τότε, δὲν διέθετεν ἢ μικρὰς προσόδους· τώρα, ὅλα τὰ πλοῦτη καὶ τὰ πλουσιώτερα τῆς οἰκουμένης μέρη ἐκείνο πρὸ ποδῶν του. Τότε, ὀλιγάνθρωπος στρατὸς ἀκολούθει τὰ ἴχνη του· τώρα, συνεπικνοῦντο περὶ τὴν λευκὴν σημαίαν του ἑκατοντάδες χιλιάδων γραικῶν μαχητῶν, οἵτινες τὸν ἐκέρυττον διάδοχον τοῦ προφήτου καὶ ἀντιπροσώπον τοῦ Θεοῦ. Οὐδὲν ἄπορον λοιπὸν ἐκ ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην ἀπαξ ἔτι· οὐδὲν ἄπορον ἐάν ἤθελε καὶ ἐπεθύμει ν' ἀμειρώσῃ εἰς αὐτὴν ὅλους τοὺς πόρους τοῦ κράτους του καὶ ὅλην τὴν ἐνεργητικότητα τῆς βασιλείας του. Ἐάν δὲ ἐξαίρεσις τις ὀλίγας τινὰς ἦτας αἱ ἀδύνατοι αὐτῶν νίκαι κατὰ τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν τοὺς Μουσουλμάνους ἐπίσης ἀδικοφροῦς διὰ τε τοὺς στρατηγούς καὶ στρατιώτας αὐτῶν. Ἡ ἀριεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν εἴτε διὰ θαλάσσης, εἴτε διὰ ξηρᾶς δὲν ἦτο ἠράκλειον ἄθλον· καὶ ἀπαξ στήθεισῶν τῶν σκηνῶν περὶ αὐτὴν ἢ ὑποταγῆ τῆς δὲν ἐφαίνετο εἰμῆ ζήτημα χρόνου. Ἴσως οἱ πύργοι τῆς δὲν θὰ ἐκυπτον πρὸ τῶν πιστῶν ὡς τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουσῶν πρὸ τῶν σαλπισμάτων τοῦ Ἰσραήλ· ἀλλ' ἐν οἷῳ δῆποτε ἀγῶνι, ὅσον σκληρῶ, ὅσον διαρκεῖ, φέροντες ἀνικητὸς πανοπλίας καὶ ἐτι μᾶλλον ἀνίκητον πίστιν, οἱ ἀληθῶς πιστοὶ βεβαίως θὰ ἐνίκων. Ἡ πόλις τοῦ Κωνσταντινίου θὰ ὁμολογῆι τὴν ἰσχὴν τοῦ τὰ πάντα καταβάλλοντος ξίφους τῶν ὅπως ἢ Κτησιφῶν καὶ πολλὰ ἄλλα πρωτεύουσι ἠναγκάσθησαν νὰ παύσων.

Ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ τοῦ 672 ἀναριθμητῶς πληθὺς περιέκλεισε τὴν πόλιν. Ἐρ' ὅσον ἐξικνεῖτο ὁ ὀρθαλμὸς τοῦ φύλακος ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν πύργων σκηναὶ πάσης χρεῖας, παντὸς χρώματος συνήτων τὸ βλέμμα του ἀνὰ τὴν πεδιάδα. Ὁ Βόσπορος καὶ ἡ

Προποντὶς μέχρι τῶν Πριγκηποννήσων ἐλευκαίνοντο ὑπὸ τῶν πολυκρήμων ἰσίων των. Ποικίλη καὶ ἀμέτρητος συρρὴ, οἶον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰδρύσεώς της ἡ πόλις οὐδέποτε εἶδεν ἐστρατοπεδεύετο ἐναντίον της ἐν πολεμικῇ παρατάξει. Ἀληθῆς ἀρχιστράτηγος ἦτο ὁ Σοφικνός, ἀνδρείος, ἐμπειρὸς καὶ φανατικὸς πολεμιστῆς· ὄνοματι ὅμως τοιοῦτος ἦτο ὁ Ἰεζίδ, μετριώφρων νέος, ὁ φίλτερος τῶν υἱῶν τοῦ Μωαβία καὶ ὁ προωρισμένος διὰ τὸ Καλιφάτον διάδοχος. Τρεῖς ἐκ τῆς ἀθανάτου λεγεῶνος, ἧτις πρὸ πεντηκονταετηρίδος ἐφυγεν ἀπὸ τῆς Μίκκας εἰς Μεδιάν μετὰ τοῦ Μωαμεθ εὐρίσκοντο εἰς τὰς τάξεις. Σεβασμιώτερος μεταξὺ αὐτῶν ἦτο ὁ Ἐργούπ, ὅστις νέος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἐγύρας εἶχε ξενίσῃ παρ' ἑαυτῷ τὸν ἐξόριστον καὶ φυγάδα προφήτην. Ἀλλ' οὔτε καὶ τοῦ Ἀλλῆ οἱ ἀκόλουθοι κατὰ τὴν ἐπίκαιρον ταύτην στιγμήν ἠρνήθησαν τὴν συνεργασίαν των καὶ ὑποστήριξιν Χουσεῖν, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλλῆ καὶ ἡ ἡγεμονικὴ Φατιμᾶ, ὁ ἐκγονὸς τοῦ Προφήτου, ὁ ἰδιαιτέρως ἅγιος τοῦ περσικοῦ μωαμεθανισμοῦ, αὐτὸς οὗτος ἐκ τῶν καθαρωτάτων καὶ ἀγνωστάτων ἱπποτικῶν χαρακτήρων τῆς ἱστορίας ἐμάχετο παρὰ τὴν πλευράν του. Ἦτο ἀγῶν καὶ ἐπιχειρήσις καθ' ἣν δυναστικὰ καὶ ἀτομικὰ ἀξιώσεις εἶδε νὰ συσταλῶσιν εἰς μηδαμινότητα πρὸ τῶν θεοτέρων ἀξιώσεων τῆς θρησκείας καὶ τῆς πίστεως. Ἐνδεκα περίπου μῆνες εἶχον παρέλθει ἀφότου τὸ ἄπειρον πλῆθος, διελθὸν γῆν καὶ θάλασσαν εἶχεν ἀναχωρήσει τῶν λυμένων τῆς Συρίας. Αἱ παράλιοι πόλεις τῆς Μικρασίας καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἀλληλοδιαδόχως καθυπετάχθησαν. Ἀψιμαχία μετ' ἀψιμαχίαν συνήθη ὑπὸ τοῦ στόλου ἢ τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν μακρὴν ἐκείνην καὶ ἐλαιοειδῆ πορείαν ἧτις διήρκασεν ἐπὶ ἐν σχεδὸν ἔτος· ἀλλ' ἡ νίκη συνώδευσεν ἕκαστον βῆμα· καὶ νῦν ἀκατάβλητοι ὑπὸ τῶν κόπων τῆς πορείας, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν τελευταίων νικῶν, προτροπόμενοι ὑπὸ τῆς ἀείποτε τρεπομένης ἐλπίδος καὶ πίστεως, θεωροῦντες τὴν μάχην ὡς γενομένην καὶ τὴν νίκην βεβαίαν, εἶδον ἐπὶ τέλους τοὺς θόλους τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὰς ὀροφὰς τῶν ἀνακτόρων τῆς πόλεως τοῦ Κωνσταντινίου. Ἦσαν ἐρωδιασμένοι διὰ παντὸς ὅτι ἡ ἀραβικὴ πείρα καὶ εὐφυῖα ἠδύνατο νὰ ἐφεύρῃ ἢ παραχάγῃ ὅπως καταστήσῃ σχεδὸν βεβαίαν νίκην ἀπολύτως ἀσφαλῆ. Ἴσως οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀπέριφῃ ἐκείνῃ πληθῶν, ἧτις συνῆλθεν ἐκ μεσημβρίας καὶ ἀνατολῶν φανταζόμενος ὅτι ὑφίστατο ἡ ἐλαχίστη πιθανότης περὶ ἧττης.

Ἔπεται συνέχεια.

Ἐρωτηθεὶς ποτὲ Ἀμερικανὸς τις πρέσβης, ὅποσον εἶνε τὸ οἰκόσημόν του, ἐνεθυμήθη ὅτι ἐγγρημάτις φυλοκόπος ἐν τῇ νεότητι του καὶ ἀπεκρίθη ἀμέσως· «δύο γυμνοὶ βραχίονες».

Αίαν αξιοπρόσωπος είναι ο επόμενος λόγος του φιλοσοφού ποιητού, μεγίστην έμποικήσας τῷ άκροατηρίῳ αὐτοῦ έντύπωσιν διά τε τὸ ὕψος τῶν ιδεῶν καί τὸ ὕψος μεθ' οὗ ὁ βήτωρ ἐξεφώνησεν αὐτόν. Θεωροῦμεν καλὸν νὰ μεταφέρωμεν αὐτόν ἐν ταῖς στήλαι· τῆς "Χλωρίδος", παρέρχοντες τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς μίαν τῶν καλλιτέρων ἀγορεύσεων τοῦ γηραιοῦ βήτορος.

Ὁ λόγος οὗτος ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν ἐπιτηρίδα τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας καθ' ἣν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν εἰκοσι συνδαιτημόνες παρεκάθητο εἰς πλοσίαν τράπεζαν τοῦ ξενοδοχείου Bonvalet.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ὁ κ. Βίκτωρ Οὐγὼ πρόηδρευε. Ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ εἶχε τὸν κ. Σχέλγερ τὸν πρῶτον ὑποκινητὴν τοῦ περὶ τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας θεσπίσματος τοῦ 1848 καὶ τὸν κ. Ἐμμανουήλ Ἀραγῶ, υἱὸν τοῦ μεγάλου ἀστρονόμου, ἐξ εὐωνύμων δὲ τὸν κ. Κρεμιέ καὶ τὸν κ. Ἰούλιον Σίμωνα.

Ἐν τῇ συναθροίσει ταύτῃ διεκρίνοντο ἐπίσης πολλοὶ γερουσιασταί, βουλευταί, ἐπιστήμονες, ἐφημεριογράφοι κτλ.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ἀπὸ προηγουμένως ἀνεγνώσθησαν διάφοροι ἐπιστολαί, ὑφ' ἐνός τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ κ. Σχέλγερ προσετίθει τὸ «ὡς εὖ παρέστη» τῷ Βίκτωρι Οὐγῶ διὰ προσλαλιᾶς καταλλήλου, ἐν ἣ ἐποικήσατο καὶ μνεῖαν τῆς πρόδου, ἣτις ἐπῆλθεν εἰς τὰς ἀποικίας, ἀπὸ τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας. Τότε ὁ κ. Βίκτωρ Οὐγὼ ἀπήγγειλε τὸ ἐπόμενον λογιόδιον χειροκροτηθὲν παταγωδῶς ὑπὸ τῆς ὀμηγύρεως.

K. X. M.

ΛΟΓΟΣ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΩ.

Κύριοι.

Προεδρεύω, τούτέστιν ὑπακούω· ὁ ἀληθὴς πρόεδρος μῆς συνεδριάσεως οἷα εἶναι ἡ σημερινή, θὰ ἦτο ὁ ἄνθρωπος ὅστις εἶχε τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ εἴπῃ ἐξ ὀνόματος τῆς λευκῆς τῶν ἀνθρώπων φυλῆς, εἰς τὴν φυλὴν τῶν ἀνθρώπων τὴν μαύρην, εἶσαι ἐλευθέρη! Τὸν ἄνθρωπον τοῦτον οἱ πάντες γινώσκετε· εἶναι ὁ Σχέλγερ. Ἐὰν κατέχω τὴν θέσιν ταύτην οὗτος τὸ ἠθέλησε ἐγὼ δὲ τῷ ὑπήκουσα. Ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ ὑπακοῇ ταύτῃ ἀνέμιχθη καὶ μία ἡδύτης, ἡ ἡδύτης τοῦ νὰ εὐρίσκωμαι ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν. Χαίρω διότι δύναμαι τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ θλίψω τὰς χεῖρας τοσοῦτων ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν, οἵτινες τὰς καλλιτέρας ἀναμνήσεις κατέλιπον, κατὰ τὴν ἀξιωματικὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀνθρώπων ἀπελευθέρωσιν, ἣν πανηγυρίζομεν.

Κύριοι. Ἡ παρούσα στιγμὴ θὰ ἀριθμηθῇ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ· εἶναι σημεῖον ἐλευσεως εἶναι σημεῖον ἀναχωρήσεως ἔχει τὴν φυσιογνωμίαν τῆς· ἐν τῷ Βορρᾷ τὸν δεσποτισμὸν, ἐν τῷ νότῳ τὴν ἐλευθερίαν, ἐν τῇ ἀρκτῳ τὴν τρικυμίαν, ἐν τῇ μεσημβρίῳ τὴν γαλήνην· ὅσον δι' ἡμᾶς ἀπὸ εἰμεθα ἀπλοὶ ἐρευνηταί τοῦ ἀληθοῦς, ἀπὸ εἰμεθα ὑνευροπόλοι, γραφεικῆ καὶ φιλόσοφοι προσποιητικοί, ἀπὸ συνθηροισθημεν ἐνταῦθα περὶ τὴν μόνον ιδεάν, τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀπὸ ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰμεθα ἄν-

θρώποι μετὰ ζέσεως ἐνασχολούμενοι ἐπὶ τοῦ μεγάλου τούτου ἀντικειμένου, τοῦ ἀνθρώπου, ἐπωφεληθῶμεν τῆς συνεντεύξεως ταύτης, ἀτενίσωμεν τὰ βλέμματα ἡμῶν εἰς τὸ μέλλον. Ἐρωτῶμεν τί θέλει πράξει ὁ εἰκοστός αἰὼν; Πολιτικῶς, τὸ γνωρίζετε. Γεωγραφικῶς, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ περιορισθῶ εἰς τὴν ὑπόδειξιν τούτου. Ἔσομαι λίαν βραχύς· παρῶσχετέ μοι τὴν εὐχαρίστησιν νὰ προσηλώσω τὰ ὄμματα ὑμῶν ἐπὶ ἐνός σημείου: Ἡ εἰμαρμένη τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐν τῇ μεσημβρίῳ.

Εἶναι καιρὸς νὰ δώσωμεν τὴν εἰδήσιν ταύτην εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον, πρέπει νὰ δημιουργηθῇ νέος κόσμος. Ἐπέστη ἡ στιγμὴ καθ' ἣν πρέπει νὰ ὑποδείξωμεν τῇ Εὐρώπῃ, ὅτι ἔχει πλησίον αὐτῆς τὴν Ἀφρικὴν. Ἐφθασεν ἡ στιγμὴ καθ' ἣν πρέπει νὰ εἴπωμεν εἰς τὰ τέσσαρα ἔθνη, ἐξ ὧν ἀρχεται ἡ νεωτέρα ἱστορία, ἦτοι τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, ὅτι αὐταὶ εἰσὶ πάντοτε ἐκεῖ, ὅτι ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ἐτροποποιήθη χωρὶς νὰ μεταμορφωθῇ, ὅτι αὐταὶ ἔχουσι πάντοτε τὴν αὐτὴν ὑπεύθυνον καὶ ὑψίστην θέσιν εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, καὶ ὅτι ἂν τοῖς προστεθῇ πέμπτος τις λαὸς ἐκεῖνος ὃν διείδεν ὁ Βιργίλιος, καὶ ὅστις ἐγένετο ἀντάξιος τοῦ μεγάλου ἐκεῖνου βλέμματος, ἡ Ἀγγλία, ἔχουσα ὅλην σχεδὸν τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν δύναμιν τῆς ἀρχαίας ἀνθρωπότητος, ἣτις εἶναι ἡ πρόσδος, καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐνότητα, ἣτις εἶναι ἡ ζωὴ. Ἡ Μεσόγειος, εἶναι λιμὴν πολιτισμοῦ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ Μεσόγειος ἔχουσα ἀπ' ἐνός τὸ ἀρχαῖον σύμπαν, καὶ ἀπ' ἐτέρου τὸ ἀγνωστον, ἦτοι ἀπ' ἐνός τὸν πολιτισμὸν καὶ ἐξ ἄλλου τὴν βαρβαρότητα, δὲν τὰ ἔχει διὰ μηδέν. Ἦλθεν ἡ στιγμὴ ἵνα εἴπωμεν τῇ διασχίμῳ τῶν ἐθνῶν χορεῖα: Ἐνώθητε! Ἀγετε πρὸς Νοτον. Δὲν βλέπετε τὸν φραγμὸν; εἶναι ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν ὁ ὄγκος οὗτος τῆς χύμου καὶ τῆς σποδοῦ. Ὁ ἀκίνητος καὶ παθητικὸς οὗτος σωρὸς, ὅστις ἀπὸ ἐξ ἡλιχθῶν ἐτῶν ἐμποδίζει τὴν γενικὴν πορείαν. Ὁ γιγάντειος οὗτος Χάμ, ὅστις ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους του σταματᾷ τὸν Σήμ, τὴν Ἀφρικὴν.

Ὅποια γῆ ἡ Ἀφρικὴ! Ἡ Ἀσία ἔχει τὴν ἱστορίαν τῆς, ἡ Ἀμερικὴ ἔχει τὴν ἱστορίαν τῆς, καὶ αὐτὴ ἡ Αὐστραλία ἔχει τὴν ἱστορίαν τῆς ἣτις ἔχει ἀρχὴν τινὰ τῇ ἀνθρωπίνῃ μνήμῃ. Ἡ Ἀφρικὴ ὅμως δὲν ἔχει ἱστορίαν, εἶδος εὐρείας καὶ σκοτεινῆς παραδόσεως περικυκλοῦ αὐτήν. Ἡ Ῥώμη ἠψατο αὐτῆς ὅπως τὴν ἐξαλείψῃ καὶ ὅτε ἐνόμισε ἐαυτὴν ἐλευθέραν ἐκ τῆς Ἀφρικῆς ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ παμμεγέθους τούτου τεθνεῶτος, ἐν τῶν ἐπιθέτων ἐμείνων, ἅτινα δὲν μεταφράζονται Africa portentosa. Εἶναι τι τεράστιον, εἶναι τὸ ἀπόλυτον ἐν τῷ τρώμῳ, ἡ τροπικὴ λάμψις, εἶναι ὄντως ἡ Ἀφρικὴ· τὸ νὰ βλέπῃ τις τὴν Ἀφρικὴν εἶναι ὡς νὰ τυφλοῦται. Τὸ ὑπερβολικὸν φῶς εἶναι δι' αὐτὴν ὑπερβολικὸν σκότος. Ἀλλ'

ὁ τρώμος οὗτος θὰ ἐκλείψῃ. Δύο ἦδη ἄποικοι λαοί, δύο ἔθνη ἐλεύθερα, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία κατεκράτησαν τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ Γαλλία κατέχει τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν ἀρκτον αὐτῆς· ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν δύσιν καὶ τὴν μεσημβρίαν. Ἡ Ἰταλία ἐπίσης ἀναδέχεται τὸ μέρος αὐτῆς εἰς τὴν κολοσσαίαν ταύτην ἐργασίαν. Ἡ Ἀμερικὴ ἐνόησε τὰς δυνάμεις αὐτῆς μετὰ τὰς ἡμέτερας· διότι ἡ ἐνότης τῶν λαῶν ἐξεγείρεται πανταχοῦ· ἡ Ἀφρικὴ ἐνδιαφέρει τῷ σύμπαντι. Μία τοιαύτη κατάρτησις κινήσεως καὶ κυκλοφορίας παρακωλύει τὴν παγκόσμιον ζῶην, καὶ ἡ ἀνθρωπίνῃ πρόσδος δὲν δύναται νὰ συμμορφωθῇ μετ' ἐνός πέμπτου τῆς σφάρας ἐκνευρισμένου. Οἱ τρομεροὶ σκαπανεῖς ἐκινδύνευσαν καὶ ἐκ τῶν πρώτων αὐτῶν βημάτων τὸ παράδοξον τοῦτο ἔδαρος ἐφάνη αὐτοῖς πραγματικόν. Αἱ σεληνακαὶ τοποθεσίαι, γίνονται τοποθεσίαι γῆνοι. Ἡ ἀργία αὕτη Ἀφρικὴ ἔχει δύο ὄψεις, πλήρης λαοῦ εἶναι ἡ βαρβαρότης, ἔρημος εἶναι ἡ ἀγριότης, ἀλλὰ δὲν ὑπεξαιρεῖται πλέον. Οἱ ὡς ἀκατοίκητοι ὑπολαμβανόμενοι τόποι εἰσὶ κλίματα εὐκατοίκητα· πανταχοῦ ὑπάρχουσι ποταμοὶ πλωτοί, δάση ὑψοῦνται ἐκατέρωθεν, καὶ ἐκτεταμέναι φυλλάδες πληροῦσι ἐνθεν καὶ ἐνθεν τὸν ὀρίζοντα· ποῖα θὰ ἦναι ἡ θέσις τῆς ἐκπολιτίσεως ἀπέναντι τοῦ φαίνου καὶ τῆς ἀγνώστου ταύτης λωρίδος; Φαίνονται λίμναι, τίς οἶδε, ἴσως μία αὐτῶν εἶναι ἡ θάλασσα Ναχλὶα περὶ τῆς ἡ Ἱερὰ Βίβλος λαλεῖ. Γιγάντεια ὑδραυλικὰ φαινόμενα παρουσιάσθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ ἀναμύουσι τὸν ἄνθρωπον καθορᾷ τις τὰ σημεῖα, ἔθνα φανήσονται πόλεις, μαντεύει τὰς συγκοινωνίας. Ἀλύσεις ὄρεων διαγραφόμεναι εἰς τὸν ὀρίζοντα· ἐκεῖ δύνανται νὰ κατασκευασθῶσι φάραγγες, διόδοι, διὰδρομοί. Τὸ σύνολον τοῦτο ὕπερ κατετρόμαξε τοὺς Ῥωμαίους ἐφελκύει τοὺς Γάλλους. Παρατηρήσατε μετὰ πόσους ἐφελκυστῆρας τοῦ νεωτέρου πνεύματος· τὸ μοσχοβιτικὸν κράτος, ἐπιδεικνύσιν εἰκόνα συγκινητικωτέραν, εἰς τὴν ἀπεριόριστον ἀρχὴν ἀνθίσταται τι ὕπερ ἐπίσης δὲν ἔχει ὄρια, εἰς τὸν παντοδύναμον δεσποτισμὸν ὅστις παραδίδει ἐκατομμύρια ἀνθρώπων εἰς τὸ ἄτομον, ὅστις φωνάζει: θέλω τὸ πᾶν, λαμβάνω τὸ πᾶν, ἔχω τὸ πᾶν, τὸ βράχθρον ἀπαντᾷ διὰ τῆς ἐξῆς τρομερᾶς ἀπαντήσεως Nihil καὶ σήμερον δὲ παριστάμεθα εἰς τὴν φοβερὰν ῥῆξιν τούτου τοῦ μηδενός, μετὰ τούτο τὸ πᾶν θέαμα ἄξιον μελέτης, τὸ μηδὲν παράγον τὸ χάος!

Τὸ κοινωνικὸν ζήτημα οὐδέποτε ἐτέθη τόσῳ τραγικῶς, ἀλλ' ἡ ἀγανάκτησις δὲν εἶναι λύσις. Ἐλπίζωμεν ὅτι τὴν ἀπέραντον πνοὴν τοῦ 19ου αἰῶνος θὰ τὴν αἰσθανθῶσι καὶ οἱ μικρότερον κείμενοι τόποι, καὶ τὴν μάχημον ταραχὴν θὰ διαδεχθῇ εἰρηνικὸν συμπέρασμα. Καὶ ὅμως ἐὰν ὁ Βορρᾶς ἀνησυχῇ, ἡ μεσημβρία ἡσυχάζει. Ἐν τῷ νότῳ στενὸς σύνδεσμος ἀναπτύσσεται καὶ κραταιοῦται μεταξὺ Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἰσπανίας. Εἶναι ὁ αὐτὸς κατὰ βῆθος λαὸς, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ Ἑλλάς συνδέεται, διότι ἐπὶ τῆς λατινικῆς καταγωγῆς ἐπιτίθεται ἡ ἑλληνικὴ. Τὰ ἔθνη ταῦτα ἔχουσι τὴν Μεσόγειον, καὶ ἡ Ἀγγλία μεγάλην ἔχει τῆς Μεσογείου ἀνάγκην, διὰ νὰ χωρισθῇ τῶν τεσσάρων λαῶν οἵτινες κυριεύουσιν αὐτῆς. Αἱ μεσημβριναὶ ἠνωμένοι Πολιτεῖαι προσχεδιάζουσι σχεδὸν τῶν ἠνωμένων πολιτειῶν τοῦ Βορρᾶ. Οὐδεὶς φθόνος, οὐδεμία βία, οὐδεὶς χόλος. Τὸ μέγα καὶ ἡσυχον πρὸς τὴν ἀρμονίαν βῆδισμα, εἶναι ἡ ἀδελφότης καὶ ἡ εἰρήνη· εἰς τὰ γεγονότα τῶν λαῶν ἐπιπροστίθενται τὰ γεγονότα τῶν ἀνθρώπων· τὸ τελευταῖον σχῆμα ὑποφαίνεται, ἡ γιγαντιαία ὄμας προμαντεύεται καὶ ἵνα μὴ ἐξέλθω τῶν ὀρίων, ἅτινα ὑμεῖς αὐτοὶ χαράσσετε, ἵνα μὲν ἀποκλειστικῶς ἐν τῇ τάξει περιορίζομαι, ἡ δὲ τελευταία μου λέξις εἶναι ἡ ἐξακριβωσις τῆς λεπτομερείας ταύτης, ἣτις δὲν εἶναι λεπτομέρεια, ἀλλ' ἄπειρον. Κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, ὁ λευκὸς ἔκαμεν ἄνθρωπον τὸν μέλανα, κατὰ τὸν εἰκοστὸν ἡ Εὐρώπη θὰ μεταβάλλῃ εἰς κόσμον τὴν Ἀφρικὴν· ἡ ἀνακαίνισις τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἡ εὐχέρεια αὐτῆς εἰς τὸ ἐκπολιτίσασθαι εἶναι πρόβλημα, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα τοῦτο θὰ τὸ λύσῃ ἡ Εὐρώπη.

Ἐμπρὸς λαοί! κατακτήσατε τὴν γῆν ταύτην. Λάβετε αὐτήν· διὰ τίνα; δι' οὐδένα. Λάβετε αὐτήν διὰ τὸν Θεόν· ὁ Θεὸς δίδει τὴν γῆν τῷ ἀνθρώπῳ· ὁ Θεὸς δίδει τὴν Ἀφρικὴν τῇ Εὐρώπῃ· Λάβετε αὐτήν· ἐκεῖ ὅπου οἱ βασιλεῖς θὰ φέρωσι τὸν πόλεμον, ὑμεῖς φέρετε τὴν ὀμίαν· κατακτήσατε αὐτήν ὄχι διὰ τὸ ξίφος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐμπόριον, ὄχι διὰ τὴν μάχην, ἀλλὰ διὰ τὴν βιομηχανίαν, ὄχι διὰ τὴν κατὰκτησιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀδελφότητα. Ἐκχύσατε τὸ ὑπερβάλλον, ἐντὸς ταύτης τῆς Ἀφρικῆς καὶ διὰ μῆς λύσατε τὰ κοινωνικὰ ζητήματα· μεταβάλλετε τοὺς πένθητας εἰκτηματίας, Ἀγετε! κατασκευάσατε, κατασκευάσατε ὁδοὺς, κατασκευάσατε λιμένας, κτίσατε πόλεις, αὐξήσατε, καλλιεργήσατε, ἀποικίσατε, πολλαπλασιάσατε καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τῆς ἀπασσομένης βαθμηδὸν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων, εἴθε τὸ μὲν θεῖον πνεῦμα νὰ ἐπιβεβαιωθῇ διὰ τῆς εἰρήνης, τὸ δὲ ἀνθρωπίνον πνεῦμα διὰ τῆς ἐλευθερίας.

ΜΟΥΡΙΑΛΟΣ Η Η ΔΙΠΛΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ.

Κατὰ τὸ Ἀγγλικόν.

Ὁ ἥλιος ἀνατέλλων ἔριπτε τὰς ἀκτίνες του ἐπὶ τοῦ χρυσοῦτος βήθρου τοῦ Γουδαλουίβερους καὶ τῆς πόλεως Σεβίλλης ὅτε ἡ θύρα μικρῆς οἰκίας συνοικίας ἀποκέντρου ἠνεώγη καὶ ἐφάνη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ἀνὴρ, οὐτινος τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὸ τρέμον βῆμα, καίτοι ἐφαίνετο νέος, ἐμαρτύρουν ὅτι πρὸ μικροῦ ἀνέρωσεν ἐξ ἀσθενείας καὶ ὀδύνης· νέα τις γυνὴ τὸν ἠκολούθει, καὶ ἐνῶ ἐκείνος διηυθέτει τὰς δὶπλὰς τοῦ Ἰσπανικοῦ του ἐπανωφορίου τῷ ὠμίλει.

«Ἐάν δύνασαι, Στέφανε» εἶπεν, «ὑπάγε εἰς τοῦ Κύρ-Ὀζώριου καὶ παρεκλέσει τὸν νὰ λάβῃ ὀλίγην ὑπομονήν, διότι ὁ Βαρθολομαῖος δὲν ἐτελείωσε τὰς μικρῆς εἰκόνας, τὰς ὁποίας ὑπεσχέθη—καὶ τῷ ὄντι δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τί συμβαίνει μὲ αὐτὸν ἐσχάτως,—κατὰ τοὺς ἐξ τούτους τελευταίους μῆνας οὐδὲν ἔπραξεν, οὐδ' αὐτὰς τὰς σημαίας ἐζωγράρισεν· ἡ τοῦ Δὸν Μανουήλ εἶνε ἀνεγγραμμένη τὴν τοῦ Μαρκισίου δὲ Σίλβα οὐδὲ κἄν ἐξεδίπλωσε· ἡ τῆς Δόννας Ἰνσεϊλλας εὐρίσκειται ὅπου κατ' ἀρχὰς ἐτέθη, καὶ εἰς τοῦ Ὀζώριου τὰς εἰκόνας οὐδὲ γραμμὴν προσέθηκεν.»

«Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ δυνήθω νὰ ἐργάζωμαι», ἀπήντησεν ὁ Στέφανος· «οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε εἰς καλλιτέραν θέσιν, καὶ τότε θὰ σὲ βοηθῶ, Θεορεσία».

«Ἀλλὰ τοῦτο δὲν μοὶ ἐξηγεῖ πού ἐξοδεύει τὸν καιρὸν τοῦ ὁ Βαρθολομαῖος», ἀνταπήνησεν ἡ Θεορεσία· «συνείθισε νὰ ἐργάζηται τοσοῦτον καλῶς, καὶ νὰ τελειώῃ εἰκόνας καὶ σημαίας πάντοτε ἐγκαίρως».

«Καὶ λείπει συχνά»; ἠρώτησεν ὁ σύζυγός της.

«Ἀλοῖμονον» πολλάκις λείπει τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς ἡμέρας».

«Καὶ ἀγνοεῖς πού ὑπάγει»;

«Δὲν τολμῶ νὰ τὸν ἐρωτήσω, διότι φοβοῦμαι μήπως θέλω νὰ τὸ κρύψῃ ἀναγκασθῆ νὰ ψευσθῆ».

«Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐννοῶ αὐτὸν τὸν φόβον», εἶπεν ὁ Στέφανος.

Ἡ Θεορεσία σείουσα ἀμφιβόλως τὴν κεφαλὴν ἀπήντησεν.

«Ἐάν τῷ ἦτο ἀδιάφορον θὰ μοὶ το ἔλεγε πρὸ πολλοῦ· ἴσως τὸν ἀδικῶ διὰ τῆς ἀνησυχίας καὶ δυσπιστίας, ἀλλὰ δὲν μοὶ ἀρέσκει ἡ σιωπὴ του καὶ αἱ συνεχεῖς ἀπουσίαι·—καὶ ὅμως, ὁ γενναῖός μου υἱός, μοὶ ἔδωκε μέχρι τοῦ δε ὅλα τὰ κέρδη του, καὶ κατὰ τοὺς ἐξ τούτους μῆνας τῆς ἀσθενείας σου, Στέφανε, ἐσυντηροῦμεθα διὰ τῶν ἀγώνων τοῦ Βαρθολομαίου, ὅ,τι ἐκέρδιζον ἐκ τῶν τριχάπτων μου δὲν ἐξήρακε οὐδὲ τὸν ἰατρὸν ἐν τούτοις δὲν δύναμαι ἢ ν' ἀνασχῶ διὰ τὰς μακρῆς του ἀπου-

σίας, τὰς ὁποίας παρατείνει πολλάκις μέχρι νυκτός».

«Δὲν βλέπω τίποτε νὰ μὲ τρομάξῃ, Θεορεσία· ἀφοῦ ὅμως τὸ συλλογίζεσαι τόσον εἶνε εὐκόλον νὰ τὸ παύσω».

«Ὡ! ὄχι, Στέφανε, δὲν ἐπιθυμῶ τοῦτο· εἶνε καλὸς καὶ καταγίνεται, δὲν ἔδωκεν ἀφορμὴν παραπόνου· ἐν τούτοις», προσέθηκεν, ὡσεὶ διατάξουσιν μεταξύ τῆς μητρικῆς ἀνησυχίας καὶ τοῦ πόθου νὰ μὴ κατακρίνη τὸν υἱὸν της ἄλλος πλὴν αὐτῆς αἶνε τόσον νέος».

«Σχεδὸν δεκατεσσάρων ἐτῶν», εἶπεν ὁ πατήρ.

«Ἀκριβῶς δεκατριῶν», ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ, «ὁ Βαρθολομαῖος ἐγεννήθη τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1618 καὶ σήμερον εἶνε ἡ 8ῃ Μαρτίου 1631, ὥστε βλέπεις, εἶνε ἀκριβῶς δεκατριῶν ἐτῶν, δύο μηνῶν καὶ ἐπτὰ ἡμερῶν».

«Ὅμοιάζεις ὅλας τὰς μητέρας», εἶπεν ὁ ἀσθενὴς μειδιῶν, «ἡ ἰδίᾳ ὁμολογεῖς τὰ σφάλματά του ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεις εἰς ἄλλον νὰ τὸ πράξῃ».

Ἡ Θεορεσία φαίνεται ὅτι παρεδέχθη τὸ δίκαιον τῆς τελευταίας παρατηρήσεως διότι δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἐπέστρεψε τὸ μειδιᾶμα ἐνῶ οἱ μέλανες ὀφθαλμοὶ της ἠκολούθουν τὸν σύζυγόν της κατερχόμενον βραδέως τὴν ὁδὸν καὶ ὅτε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ τὸν ἴδῃ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Περὶ τὴν δύνει τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Θεορεσία κατεγίνετο εἰς τὸ τριχάπτὸν της παρὰ τὸ μικρὸν παρῆυρον τῆς ἡσύχου διαμονῆς ἐνῶ ὁ σύζυγός αὐτῆς καθήμενος πλησίον της ἀνεγίνωσκε τὰς Ἀγίας Γραφάς. Ὁ μόνος ἤχος ὅστις διέκοπτεν ἐνίοτε τὴν σιγὴν τοῦ δωματίου ἦτο ὁ μονότονος τρίμμος τῶν στροφιγγῶν τῆς μηχανῆς της. Ἐν τούτοις ἐάν ἐθεώρει τις τὸ ἐκφραστικὸν πρόσωπον τῆς νέας Ἀνδραλουσίας θὰ ἠννόει ὅτι καίτοι οἱ δάκτυλοι της ἐπιμελῶς κατεγίνοντο εἰς τὸ ἔργον της ὁ νοῦς ὑπ' ἄλλου περισπᾶτο ἀντικειμένου· τὸ οὖς της ἤσπαζεν οὕτως εἶπεν καὶ τὸν ἐλάχιστον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἦγον καὶ τὸ πρόσωπόν της ἀλληλοδιαδόχως εἰδείκνυεν ἐλπίδα καὶ ἀπᾶτην.

Κτύπος εἰς τὴν θύραν ἐξήγειρεν αἰφνὴς τοὺς σύζυγους.

«Ἰδοὺ ὁ Βαρθολομαῖος ἐπὶ τέλους!» εἶπεν ὁ Ἰσπανός.

«Ὅχι», εἶπεν ἡ Θεορεσία βαίνουσα πρὸς τὴν θύραν, «οὐδὲ τὸ βῆμα οὐδ' ὁ κτύπος του ἦτο·—εἶνε ὁ Κύρ Ὀζώριος», προσέθηκεν εἰσάγουσα ἀνθρώπον, οὗ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸν βαθμὸν ἦτο δύσκολόν νὰ διακρίνη τις· ἦτο ἀθλιῶς, ἐάν οὐχὶ ταπεινῶς ἐνδεδυμένος, καὶ τὸ ἐξωτερικόν του δὲν προεδίδει οὐδὲ γῆρας οὐδὲ ἀνθρωπότητα.

Ὁ Στέφανος τῷ προσέφερε καθέκλαν· ἀλλὰ τὴν ἀδιορροσύνην ταύτην ἐκείνος οὐδᾶπως ὠμολόγησε προδᾶς ἀμέσως εἰς τὴν ἐξηγήσιν τοῦ αἰτίου τῆς ἐπισκέψεώς του.

«Ἦλθον νὰ λάβω τὸν υἱὸν μου καὶ νὰ ὀμιλήσω εἰς τὸν Βαρθολομαῖον».

«Ἐξῆλθον καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, κύριε Ὀζώριε· δὲν τοὺς εἶδον σήμερον· ἴσως ἀπῆλθον εἰς τὴν ἐξοχὴν ὅπως ζωγραφίσωσιν ἄνθη».

«Ὅποια ἰδέα!» εἶπεν ὁ ξένος, «μὲ τοσοῦτον καυστηρὸν ἥλιον! ἀλλ' ἔστω! εἶνε νέος· καὶ ἀφοῦ τοῖς ἀρέσκει δὲν πιστεύω νὰ πειράξῃ· ἀλλ' ἡ νεολαία ἔχει περιέργους ἰδέας τὴν σήμερον,—ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν ὅπως ζωγραφίσωσιν ἄνθη—ἐγὼ θὰ τὸ ἐσπετόμην πολὺ, κυρία μου, πρὶν ἢ τὸ κάμω. Τὸ θέρος, ὁ καύσων εἶνε ὑπερβολικὸς—τὸν χειμῶνα, τὸ ψῦχος—ἐκτός τούτου κατεγνώμην πάντοτε εἰς τὰ ἀμέσως ὠφελούντα· μοὶ φαίνεται ὅτι ἐγεννήθη νὰ καταστῶ ἔμπορος, διότι δεκαετὴς ἔτι συνείθισον ν' ἀγοράζω εἰκόνας καὶ ἀγαλμάτια ὅπως τὰ ματαπωλῶ—ἀλλὰ φροντίζων πάντοτε ὅπως μοὶ μένη μικρὸν τι κέρδος διὰ τὸν κόπον μου· εἶνε ἦτο ὁ προορισμός μου—ἀλλ' ὁ υἱός μου τελείως δὲν μοὶ ὁμοιάζει· οὐδέποτε τὸν εἶδον μέχρι τοῦδε ἀγοράζοντα καὶ μεταπωλοῦντα—καὶ εἶνε λυπηρὸν· ἀλλὰ θ' ἀναγκασθῆ νὰ τὸ κάμῃ βραδύτερον».

«Ἄ! κύριε Ὀζώριε», ἀντέλεξεν ἡ Θεορεσία, πρόθυμος ν' ἀπολογηθῆ διὰ τὸν υἱὸν της καὶ τὸν φίλον του, «εἶνε τόσον νέος, ὥστε πρέπει νὰ γίνῃ ὀλίγη συγκατάθεσις—ἀλλ' αἰφνιδίως ἐσταμάτησε διότι συνήτησε τὸ βλέμμα τοῦ συζύγου της, τὸ ὅποιον τῇ ὑπενθύμισεν ἐκφραστικώτατα τὸ μειδιάμα καὶ τὴν παρατήρησιν, μεθ' ὧν ἐχωρίσθησαν τὸ πρῶτ, καὶ τὸ ἐλαφρὸν ἐρύθημα, ὅπερ ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἠύξησε τὴν καλλονὴν της, προσέδωκεν τὴν συναίσθησιν τῆς ἀδυναμίας της. «Ἄν ὅμως ὁ ἀδελφός μου Ζουάν δὲλ Καστίλλο, ὅστις ἐδίδασκε τὴν ζωγραφικὴν εἰς τὸν Βαρθολομαῖον, ἔμεινε ἐδῶ ἀντὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς Κἀδίξ, ὁ υἱός μου θὰ ἦτο ἡδὴ καλὸς ζωγράφος».

«Ὅχι, ὄχι, Δέσποινα Θεορεσία», εἶπεν ὁ Ὀζώριος ταχέως ὡσεὶ ποθῶν ν' ἀναγκασθῆ τῆς μητρὸς τὰς λαμπρὰς προσδοκίας· «ὁ υἱός σου εἶνε ἀναντιρρήτως εὐφυὴς, ζωγραφίζει ἐπιτηδείως καὶ ὁ χρωματισμός του δὲν εἶνε κακός· ἀλλὰ διότι ζωγραφίζει εἰκόνας, αἱ ὁποῖαι πωλοῦνται εἰς Ἀμερικὴν δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ ὅτι θέλει ἀποθῆ καλλιτέχνης—ὄχι, ὁ Μουρίλλος καὶ μὲν δύναται ν' ἀπολαμβάνῃ τὸν ἄριστον του δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου· διότι δυνάμεθα νὰ πωλῶμεν τὰς εἰκόνας του εἴτε ἐν τῇ μεγάλῃ ἀγορᾷ τῆς Σεβίλλης εἴτε εἰς τοὺς νέους προσηλύτους ἐν Ἀμερικῇ. Ἄλλ' αἱ εἰκόνας του τῶν Ἀγίων καὶ τῆς Παναγίας εἶνε κατάλληλαι μόνον διὰ τοὺς λαοὺς τοῦ Μεξικῶ καὶ τῆς Περούβιας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀρέσκουσι τὰ λαμπρὰ χρώματα, εἰς τὰ ἐπιτυγχάνει ὁ Μουρίλλος· ἀλλ' ἐν Ἰσπανίᾳ ἔχομεν ἀνάγκην πλειοτέρου τινός».

«Ἰδοὺ τον!» ἀνεφώνησεν ἡ Θεορεσία ὀρμήσασα

πρὸς τὴν θύραν πρὶν ἢ κρούσῃ ὁ υἱός της· τοσοῦτον καλῶς ἐμάκτευσε τὸ βῆμα καὶ τοσοῦτον ὀλίγον προσεῖχεν εἰς τὰ λεγόμενα τοῦ Κύρ-Ὀζώριου.

«Ἐἶλος πάντων!» εἶπεν ὁ Στέφανος, ἐνῶ οἱ δύο παῖδες ἠκολούθησαν τὴν Θεορεσίαν εἰς τὸ δωμάτιον. Ὁ ὑψηλότερος τῶν δύο ἐπλησίασε τὸν ἀσθενῆ καὶ μετὰ ἐξαιρετικῆς χάριτος καὶ τρυφερότητος ἠσπάσθη τὸ ὄχρον του μέτωπον· ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ πατρὸς ἠτένισε μετὰ προδήλου εὐχαριστήσεως ἐπὶ τοῦ ὠραίου καὶ ἐκφραστικοῦ προσώπου τοῦ νέου, ἐνῶ ἐστράφη οὕτως πρὸς τὸν ξένον.

«Ἐίμεθα εἰς τὴν οἰκίαν σου, κύριε Ὀζώριε», εἶπεν ὁ νέος Μουρίλλος· «καὶ ἐμάθομεν ὅτι εἰσθε ἐδῶ, δι' ὃ καὶ ἤλθομεν ἀμέσως».

«Καὶ πού εἶνε αἱ εἰκόνας μου»; ἠρώτησεν ὁ Ὀζώριος.

«Δὲν εἶπες, πάτερ, εἰς τὸν κύριον Ὀζώριον ὅτι μόνον αἱ ἡμῖς εἶτελείωσαν»;

«Αἱ ἡμῖς, μόνον αἱ ἡμῖς!» ὑπέλαβεν ὁ ἔμπορος· «ἀλλὰ τοῦτο δὲν γίνεται· μοὶ χρειάζονται ὅλα, Βαρθολομαῖε».

«Θὰ τὰς ἔχητε μετὰ ἓνα μῆνα, κύριε».

«Μετὰ ἓνα μῆνα! Ἀλλὰ σοὶ λέγω ὅτι τὰς θέλω αὐρῶν».

«Ἄλλ' εἶνε ἀτελείωτοι, κύριε Ὀζώριε· καὶ ἐάν ἐπρόκειτο νὰ τὰς ζητήσητε ἀπὸ σήμερον ἕως αὐρῶν».

«Τότε μετὰ μίαν ἐβδομάδα», διακόψας εἶπεν ὁ Ὀζώριος, «πρέπει νὰ τὰς ἔχω ἀφεύκτως».

«Ἀδύνατον!» ἀνεφώνησεν ὁ παῖς.

«Ἀκουσόν με, Βαρθολομαῖε Μουρίλλε, οὐδέποτε μὲ ἠνέγκραξες νὰ περιμένω πάντοτε ἐξεπλήρους καλῶς καὶ ταχέως τὰς παραγγελίας μου· ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἐξ τούτους τελευταίους μῆνας τὰ πράγματα ἤλλαξαν, —καὶ τώρα ἀπαιτοῦνται ὅκτω ἡμέρας διὰ μίαν σου εἰκόνα».

«Μετ' ὀλίγον θὰ ἦνε ἐπι χειρότερον», ἀπήντησεν ὁ Βαρθολομαῖος γελῶν. «θὰ χρειάζηται ὀλοκλήρως μίᾳ τριμηνία».

«Θεε, βοήθει!» ἀνεκράγασεν ὁ Ὀζώριος, «καὶ πῶς σκέπτεσαι λοιπὸν νὰ προχωρήσῃς»;

«Κάλλιον ἀπ' ὅτι τώρα», ὑπέλαβεν ὁ Μουρίλλος, προδήλως χαίρων διὰ τὴν ταραχὴν τοῦ εἰσωνοπώλου.

«Δὲν ἀστειεύομαι, Βαρθολομαῖε, θέλω εἰκόνας, καὶ δὲν εἶμαι τόσον ἀπαιτητικὸς ἐν ὅσῳ λαμβάνω πολλὰς· ὥστε κάλλιον νὰ φροντίζῃς περὶ τῆς ποσότητος ἢ περὶ τῆς ποιότητος».

«Καὶ ἡ τέχνη μου»; εἶπεν ὁ νέος ζωγράφος, ἐνῶ ἡ ἐκφρασις τοῦ προσώπου του αἰφνιδίως ἤλλαξε, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς του ἀπήστραψεν ἐκ τοῦ πυρὸς τῆς μεγαλοφυΐας ἐκείνης, ἥτις βραδύτερον ἀπηθανάτισε τὸ ὄνομά του.

«Καὶ τὰ χρήματά μου!» εἶπεν ὁ ἔμπορος σείων

τό σκίτινον βαλάντιον τὸ ὅποιον ἐκρέματο ἐκ τῆς ζώνης του.

«Κύριε Ὁζώριε», εἶπεν ὁ Μουρίλλος, ἐνῶ μετὰ πλῆρες ἀγαθῆς εἰρωνίας ἐκίρτονε τὰ χεῖλη του, «θὰ ζωγραφίζω μόνον καλὰς εἰκόνας εἰς τὸ ἐξῆς, ὥστε δέον νὰ παραιτηθῆτε τῶν κακῶν».

« Ἄλλ' ἐάν μὲν ἡγχαριστημένοι καὶ ἀγοράζω πᾶν ὅ,τι ζωγραφίσῃς καὶ πληρῶν τοῖς μετρητοῖς τι θ' ἀντείπῃς; » εἶπεν ὁ ἐξωργισμένος εἰκονοπώλης· ἄλλ' ὁ Μουρίλλος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν του. «Τὸ παιδίον θὰ κατασπέρῃ τὸ ἔργον μου διὰ τῆς ἀνοησίας του», προσέθηκε· «τίς τῶ ἐνέπνευσε τοιαύτην βλακίαν; καλὰς εἰκόνας, θ α ρ ρ ὠ π ὠ ς ε ἴ ν α ἰ ἄ λ ἡ θ ε ἰ α!»

Ἐπειτα τὸ τέλος.

ΔΙΑΙΠΟΥΤΙΟΣ.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ.

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 75.

Β'. Η ΡΩΣΣΙΑ.

Ἐξακολουθοῦντες τὴν συνέχειαν ἡμῶν εἰσαρχοῦμεθα εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ἣτις εἶναι ἀδιαφιλονεικῶντος δημιούργημα τοῦ βυζαντινοῦ κράτους. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ Ῥωσσία ἀναφέρει τὴν καταγωγὴν αὐτῆς εἰς τὴν ομάδα τῶν Νορβηγῶν τυχοδιωκτῶν, τοὺς ὁποίους ὁδήγει ὁ βασιλεὺς τῆς θάλασσης Ρουρίκος· ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ ἰσχυροῦ τούτου στρατοῦ παρεσκευάζετο οὐχὶ ἐν Νοβογορόδ ἀλλ' ἐκ Κιέβου. Τὸ Κιέβον καίτοι ἀπομακρυσμένον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδέμιαν φοβοῦμενον κατ' αὐτοῦ ἐπίθεσιν, ἀρκούντως δὲ ἐγγὺς πρὸς αὐτὴν ὡς διατελοῦν ἐν διαρκεί ἰσχύει, εἶδε τοὺς Ῥώσους διαπαιδαγωγημένους ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, τῶν ἐμπόρων, τῶν καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἀνήρχοντο τὸν Δνειπέρον, ἐν τῷ ἑλληνικῷ χριστιανισμῷ (τῇ ὀρθοδόξῃ), ἐν τῇ πολιτικῇ, ἐν τοῖς ἥθεσι καὶ τῆς βυζαντινῆς τέχνης. Ὅταν οἱ Μογγόλοι κατέκλυσαν τὴν Εὐρώπην ἢ Ῥωσσία ἀπεχωρίσθη τοῦ Βυζαντίου, τρόπον τινα διὰ τῶν ὁρδῶν, αἵτινες κατέλαβον τὰς παρακειμένας στέππας τοῦ Εὐξείνου. Συνεσφίχθη, συνεκεντρώθη ἐν Μόσχᾳ· καίτοι ταπεινωθεῖσα μέχρι τοῦ νὰ τελεῖ φρόν, ἀνέλαθε ὅμως καὶ ἐπηύξησε τὰς δυνάμεις τῆς. Ἡ Μόσχα ἔμεινε, παρά τὴν θέλησιν Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ἡ ἀληθὴς ρωσικὴ πρωτεύουσα μετὰ τοῦ Κιέβου ὡς παραρτήματος. Ἐάν τὸ Κιέβον κείμενον ἐπὶ τῆς «Μαύρης Γῆς»—Tchernozieme—ἐπὶ μακρῶν κατέστη τὸ κέντρον τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, διαχέον τὰ προϊόντα αὐτοῦ πρὸς βορρᾶν μὲν διὰ τοῦ Ῥήγα, πρὸς νότον δὲ διὰ τῆς Ὀδησσοῦ, ἢ Μόσχᾳ κατέστη ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ τὸ κέντρον τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας. Ἡ Πετρού-

πολις μέγα ἐπίσης θὰ διαδραματίσῃ πρόσωπον, ἀλλ' ἀρκούντως διέφρον. Καίτοι ἐπὶ τοῦ Νεῦα, σχηματιζομένου ἐκ τῶν λιμνῶν Ἰμμένης, Ὀνέγας, Σαίμας καὶ Λαδόγας, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μεγάλης ὁδοῦ, ἦτις διὰ τινῶν τεχνιτῶν διωρύγων ἀγεί εἰς τὰ ἄκρα τοῦ κράτους. Δέον νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη λήγει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν ἀγεί ἡσύγως καὶ διαλειπόντως εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Σημειώσωμεν τὴν μεγάλην ἀξίαν καὶ τὸ μέγα ἐλάττωμα τῆς κατασκευῆς τῆς Ῥωσσίας. Ἡ μεγάλη αὕτη ἀπεριόριστος πεδιάς, μετὰ τῶν λεκανῶν τοῦ Μισσισιπῆ καὶ τοῦ Ἀμαζόνος παρουσιάζει τὸ μεγαλοπρεπέστερον ποταμικὸν σύμπλεγμα ἐξ ὧν δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ. Ἄλλως οὐδὲ προσκόμματα θ' ἀπαντήσῃ, ὅστις θελήσῃ νὰ συμπληρῶσῃ τὸ σύμπλεγμα τούτο, ἐκεῖ ὅπου ἡ φύσις δὲν συνεπλήρωσεν αὐτό. Ὁ Βόλγας διὰ ρεύματος τεσσάρων χιλιάδων χιλιομέτρων συνεεῖ τοσοῦτους ποταμούς· Ἐν τούτοις ὁ Βόλγας τὸν ὅποιον θεωροῦσιν ὡς τὸν ἰσχυρότερον ποταμὸν τῆς Εὐρώπης ἐκβάλλει εἰς τὴν μᾶλλον μεμονωμένην καὶ ἥττον ἐπωφελεῖ θάλασσαν. Ὁ Βόλγας ἀγεί ταχέως εἰς μίαν ἀδιέξοδον. Κατὰ τοῦτο διαφέρει πολὺ τοῦ Δὸν ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν καὶ τοῦ Δνειπέρου ὅστις ρίπτεται εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν. Εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ εἰς τὴν Βαλτικὴν ἐκβάλλουσιν οἱ ἐκ τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν τῆς δύσεως ποταμοὶ διὰ σειρᾶς στενῶν (Βοσπόρου, Δαρδανελίων, διώρυγος τῆς Κρήτης—Σονίδου, Βέλτ, Κατεγάτ, Σάκχερ Ρακ), τὰ ὅποια ἄλλαι δυνάμεις περικλείουσι, ἀνόλγουσι ἢ στρέφουσιν ἐκουσίως. Τέλος ἡ Αευνὴ θάλασσα, ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας ἀρχομένη ἐκ τοῦ βορείου πόλου, εἶναι κατὰ τινα τοῦ ἔτους ἐποχὴν παγωμένη. Ἐκεῖ δὲ ὅπου ἡ Ῥωσσία συνδέεται μετὰ τῆς Εὐρώπης διὰ ἰσχυροῦ δεσμοῦ ὑπάρχουσι ἔλη, ἅτινα διαχωρίζουσι αὐτὴν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ αὐτῆς ἐχθροῦ τῆς Πολωνίας.

Τὸ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐξαγόμενον συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη χώρα ἔχει πανταχόθεν ὄρα· ἐν Εὐρώπῃ βάλτους καὶ ἐσωτερικὰς θάλασσας, ἐν Ἀσίᾳ διαρκεῖς πάγους καὶ μεγάλας κοιλάδας. Οἱ πολιτικοί, οἵτινες δυσχερίζονται ὅτι δύναται νὰ ὑπάρῃ ἡ ἱστορία ἄνευ γεωγραφίας παριστώσῃ ἡμῖν τὴν Ῥωσσίαν μέλλουσαν νὰ καταπνίξῃ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν. Τὴν παράδοξον ὅμως ταύτην μορφήν νομίζομεν ὅτι ἀρκούντως ἀνασκευάζουσι αἱ ἀνωτέρω γραμμαί. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη καθίσταται γελοία ὅπταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ῥωσσία διὰ τῶν 80 ἑκατομμυρίων κατοίκων τῆς, θὰ κατακτίσῃ ἢ θὰ καταπνίξῃ 200 ἑκατ. Εὐρωπαίων ἢ 750 ἑκατ. Ἀσιανῶν. Μόνον τὸ σινικὸν κράτος μεθ' ὅλην τὴν στρατιωτικὴν αὐ-

τοῦ ἀδυναμίαν διὰ τῶν 500 ἑκατομμυρ. κατοίκων αὐτοῦ θὰ διαλύσῃ τὸ φανταστικὸν τοῦτο σχέδιον.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς διὰ τὴν Ῥωσσίαν, ἣν δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν. Ἐάν ἀπὸ τοῦ ὁροπέδιου τοῦ Βαλδὰ ἴδῃ τις τὰ ἐκ τῆς περιφέρειας τοῦ προερχόμενα ὕδατα τὰ ρέοντα καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐκ παρατήρησιν τὸ Πετροζαβόσκ, Καζάν, Βορονεϊ, Χαρκὸβ, Μογιλέφ, Σμολενσκ καὶ Βίτψη, θὰ λάβῃ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς ρωσικῆς κυριαρχίας, τῆς τῶν Σλάβων δηλ. ὀρθοδόξων, οἵτινες ἔλαβον ἐκουσίως κοινὸν κανόνα παρὰ τῆς Μόσχας καὶ τοῦ Κιέβου. Περιβάλλεται δὲ ὑπὸ κύκλου περιλαμβάνοντος Πολωνοὺς καθολικοὺς, οἵτινες διὰ τὴν Ῥωσσίαν εἶναι ἐχθροὶ ἀδελφοί, Φιλανδοὺς συνηνωμένους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μετὰ Γερμανῶν, πρὸς δυσμὰς Λουθηρανῶν, εἰδωλολάτρων πρὸς βορρᾶν καὶ τέλος Τατάρους νομάδας καὶ μουσουλμάνους. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς 52 ἑκατομμύρια ὀρθοδόξων Σλάβων. Διὰ τῆς προσθήκης δὲ 28 ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων πάσης θρησκείας καὶ φυλῆς ἢ «ἀγία Ῥωσσία» εὐρίσκειται ἐν γειτνιάσει μετὰ τῆς Σουηδίας, Πρωσσίας, Αὐστρουγγαρίας, Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας, Περσίας, Ἀργεντινῆς Κίνας καὶ Ἰαπωνίας. Ἐκ τῆς ἐκμέτρου ταύτης ἐκτάσεως ὀλίγας δυνάμεις καὶ ὀλίγην προσπορίζεται ὠφέλειαν, ἰδίᾳ ἐκ μέρους τῆς Ἀσίας. Φαίνεται δ' ὅτι καὶ αὕτη ἐνόησε τοῦτο ἐγκαταλιποῦσα πρότινων ἐτῶν τὰς εὐρεῖς πέρας τοῦ στενοῦ τοῦ Βέριγκ ἐρημίας. Ἄλλ' ἐάν διὰ παιδαγωγικοῦ τρόπου ὑπεχώρησε εἰς παράδοξόν τι πάθος, τὸ τῆς ἐρήμου, δὲν δύναται νὰ συμπέρῃ τις ὅτι μεγάλος κίνδυνος ἤθελεν ἐκ τούτου προέλθῃ. Ἐν γένει φυλὰ καὶ θρησκείαι εἶναι ἐν μειονότητι μόνον τοὺς Πολωνοὺς ἔχει πραγματικὸς ἐχθρὸς, ἀλλ' οὔτοι οὐδὲν ἰσχύουσιν ἀπέναντι τῆς Ῥωσσίας· οἱ Γερμανοὶ τῶν Βαλτικῶν ἐπαρχιῶν δὲν δύναται νὰ ποιήσωσι ἑκκλησίαν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας ὅστις δὲν δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ· οἱ Φιλανδοὶ κυβερνῶνται ἡπίως, πρὸς ἀμοιβὴν τῆς παραδειγματικῆς αὐτῶν ἡπιότητος· οἱ Τάτχροι, οἵτινες ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας διέτρεξαν τὴν Εὐρώπην, ὀλίγα ἀριθμοῦσιν ἑκατομμύρια· ἢ δόξα τῆς Ῥωσσίας ἔγκειται ἐν τῇ ἐξαντλήσει τῆς ἀσιατικῆς βαρβαρότητος.

Τὸ ἡμέτερον συμπέρασμα ἐν τῇ ἐξετάσει τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος εἶναι ὅτι ἡ Ῥωσσία οὔτε ἀπειλεῖ οὔτε ἀπειλεῖται. Καὶ ἐνταῦθα δὲ μοι φαίνεται ὅτι παρεμείληθῃ ἡ γεωγραφία πρὸς μεγάλην βλάβην τῆς πολιτικῆς. Ἡ πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀγούσα εἶναι λίαν προσφιλεῖς τοῖς Ῥώσοις· ἀλλ' οὐχὶ καὶ εὐκαταία. Εἶναι βέβαια ὠφέλιμον νὰ προσθήσῃ τις εἰς τὰ 52 ἑκατ. τῶν Σλάβων καὶ 28 ἑκατ. Σλάβων μεσημβρινῶν, ἐξαρτοῦμένων ἤδη ἐκ τοῦ τουρκικοῦ κράτους· εἶναι ὅμως ἐπικίνδυνον νὰ προσθήσῃ καὶ 28 ἑκατ. ξένων

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Ῥουμάνων, Ἑλλήνων, Ἀρμενίων, Μουσουλμάνων πάσης φυλῆς. Ἡ βίβλική λύσις τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος εἶναι διὰ τὴν Ῥωσσίαν μεταβολὴ φύσεως. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς δὲν θὰ ἦναι χώρα σλαβικὴ, ἀλλ' ἀγνοῶ ὅποιος πύργος τῆς Βαβέλ. Ὑπὸ ἐμπορικὴν ἐποχὴν ἡ δύναμις αὕτη δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς χώρας, τὰς ὁποίας ἡ Τουρκία ἀρῆκεν ἄνευ ὁδῶν, ἄνευ σιδηροδρόμων, ἄνευ βιομηχανίας. Μόνη ἡ Ἀγγλία θὰ ἠδύνατο ἤδη νὰ κατορθώσῃ τοῦτο. Ὑπὸ ἐθνικὴν μᾶλλον ἢ ἐμπορικὴν ἐποχὴν ἐπιβάλλεται ἡ Ῥωσσία. Ἀναγκασθεῖσα ἐκ πολιτικῆς προνοίας νὰ παραιτηθῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνέτρεξεν εἰς τὸν πανσλαβισμόν. Καὶ ἐκεῖ ἡ γεωγραφία τῶν φυλῶν εἶναι παρατείχισμα καὶ διὰ τοὺς Ῥώσους πολιτικοὺς καὶ δι' ὅσους θέλουσι νὰ εἰκάσωσι τὸ πιθανὸν καὶ τὸ δυνατόν. Μετὰ τοὺς αἰματηροὺς ἀγῶνας τῆς Πολωνίας, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ μελέτη τῆς πραγματικότητος ὑποχωρεῖ εἰς τὰς χμαίρας τῶν πολιτικῶν συμβουλίων θὰ ἴδῃτε ἕνα τῶν διατρέχοντα τὴν Εὐρώπην καὶ ἔνθεν κακείσε διασπείροντα τὴν πίεσιν τῶν Σλάβων. Ἐξ ὅλων τῶν γεωγραφικῶν καὶ ἐθνογραφικῶν δεδομένων ἐξάγεται ὅτι ἡ Ῥωσσία θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἦναι ἡ πρώτη σλαβικὴ δύναμις, νὰ ἐξασκῇ διὰ τῶν ἐκτὸς Σλάβων ἰσχυρὰν πίεσιν ἐπὶ τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ τῆς Τουρκίας καταδεδικασμένας νὰ ἦναι ἐχθροὶ πρὸς αὐτὴν. Ὅπως τὰ ἐπιστημονικὰ ταῦτα συμπεράσματα ἐπιβεβαιωθῶσι ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον εἰς ἕτερος Νικόλαος ἀναμενόμενος τὸν κ' αἰῶνα. Ἡ ἐπιστήμη λοιπὸν λαμβάνει πάντα ὑπ' ὄψιν ἐκτὸς τῆς μανίας τὴν ὅποιαν ἀνακαλύπτει χωρὶς νὰ εἰσαγγῆ εἰς τοὺς ὑπολογισμούς. Εἶναι ἄλλως τε γνωστὸν ὅτι ἐπὶ πολὺ ἡ μανία δὲν θὰ κεντηθῇ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

LUDOVIC DRAPEYRON.

Οἱ πάλαι ποτὲ ἡγεμόνες ἐθεώρουσαν ὡς δόξαν τὸ οἰκονομεῖν, τὸ ἀποθησαυρίζεσθαι, τὸ ἀποταμιεύειν χρυσίον ὅσον πλείστον. Δηγεῖται ὁ Πλίνιος, ὅτι ὁ Κύρος εἶχε θησαυροφυλάκιον περιέχον 34,000 λιτρῶν χρυσοῦ. Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελος ἐπέκτεινε 740,000 ταλάντων. Κατὰ τὸν Στράβωνα, ὁ Ἀλέξανδρος εὖρεν ἐν Ἐκβατάνοις 380,000 ταλάντων. Καὶ ἡ Ῥώμη δὲ εἶχε τὸ δημόσιον αὐτῆς θησαυροφυλάκιον, πληρούμενον ἀενάως ὑπὸ τῶν πολεμικῶν ἀρπαγῶν.

Ἐκταπαύομεν ἐνταῦθα τὴν πραγματείαν ταύτην τοῦ Γάλλου ἱστορικοῦ, νομίζοντες, ὅτι αἱ κατόπιν ἐπερχόμεναι γεωγραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας, Πρωσσίας καὶ τῶν λοιπῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης, δὲν ἐνδιαφέρουσιν ἀμείσως τοὺς Ἕλληνας ἀναγνώστας τότε, ὅταν αἱ μέχρι τοῦδε ἐκτεθεῖσαι περὶ Ἑλλάδος, Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας.

Σ. Μ.

Η ΣΙΒΗΡΙΑΝΗ ΝΕΑΝΙΣ.

Μετάφρασις Δ. Γ. Μοστροφάτου.

Συνέχεια· ἴδε σελ. 136.

Ὁ ταχυδρόμος, καλέσας ὀνομαστί τὸν Λόπουλωφ, ἐπέδωκεν αὐτῷ ἐσφραγισμένον δέμα, περιέχον τῆς κόρης τὸ διαβατήριον, καὶ ἔλαβεν ἀποδείξιν παραλαβῆς. Ἦ γὰρ ἔλαμψε τότε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ, διότι ἐφάνη αὐτοῖς ὡς χάρις καὶ εὖνοια ἢ τοῦ διαβατηρίου ἀποστολή, μετὰ τὴν πολυετή καὶ παντελῆ ἐκείνην ἐγκατάλειψιν.

Καὶ ὁμοῦ οὐδεμίᾳ τοῦ διοικητοῦ πρὸς τὰς ἀτομικὰς τοῦ Λόπουλωφ αἰτήσεις ὑπῆργεν ἐν τῷ δέματι ἀπάντησις. Ἦ μὲν θυγάτηρ αὐτοῦ ἐλέγετο ὅτι ἦν ἐλευθέρα, κρατοῦντες δ' αὐτὴν ἀκουσίως ἐν Σιβηρίᾳ μέγα ἐποίουν ἀδίκημα. Ἄλλ' ἡ ἀπόλυτος πρὸς τὸν πατέρα σιγὴ δὲν ἦτον εὖνοια. ἄλλ' ἐπιβεβαίωσις τῆς κατ' αὐτοῦ δυσμενείας. Ὁ ὀδυνηρὸς οὗτος λογισμὸς οὐ μετὰ πολὺ ἐξηράνισε τὸ εὐχρῆστον ἐκεῖνο συναίσθημα, τὸ ὑπὸ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ διοικητοῦ διεγερθέν. Ὁ Λόπουλωφ, ἀρχάσας τὸ δικατήριον, ἐκέρυεν, ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ παραφορᾷ, ὅτι εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ζητήσῃ αὐτὸ μόνον διότι ἦτο βέβαιος ὅτι ἤθελον ἀρνηθῆ, θέλων ἄλλως τε ν' ἀπαλλαγῇ καὶ τῶν ἐπιμόνων τῆς θυγατρὸς του παρενοχλήσεων.

Ἐν τούτοις ἡ Πρασκοβία ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, περὶ οὐδενὸς μὲν ἐρωτήσασα πλήρως δὲ οὐσα ἐλπίδος καὶ τῷ Θεῷ εὐχαριστοῦσα, ὡς ἐπακούσαντι τῶν εὐχῶν αὐτῆς. Ὁ πατὴρ ἐφύλαξε τὸ διαβατήριον ἐν τοῖς φορέμασιν αὐτοῦ, καλύψας αὐτὸ ἐπιμελῶς διὰ τινος ὑψάσματος. Ἄλλ' ἡ Πρασκοβία εἶδε τὴν προσφύλαξιν ἐκείνην καὶ ὑπέλαβεν αὐτὴν ἀγαθὸν οἰωνόν, διότι ἄλλως ὁ πατὴρ ἠδύνατο νὰ σγίσῃ αὐτὴν. Τὴν ἀρνησίαν τοῦ πατρὸς ἐνόμισε γενομένην κατ' ἰδικιτέραν τῆς προνοίας ἐπίνευσιν. Ἦ πρόνοια κατ' αὐτὴν, δὲν εἶχεν εἰσέτι σημαίνει τῆς ἀναχωρήσεως τὴν ὥραν.

Μικρὸν μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς τὸ δάσος, ὅπου προσήύξατο ἐπὶ δύο ὥρας, παραφερομένη μὲν ὑφ' ὄλης τῆς χάρις τῆς πυρεσσοῦσης αὐτῆς φαντασίας, οὐδαμῶς δ' ἀμυριβόλλουσα περὶ τῆς ἀγαθῆς ἐκδόσεως τοῦ σχεδιαζομένου ἔργου.

Ἴσως τινὲς ὑπολάβωσιν εὐτελεῖς καὶ παιδαριώδεις τὰς λεπτομερεῖας ταύτας· ἀλλ' οὗτοι, ὅταν ἴδωσιν ἐπιτυγχανόμενον πέραν πάσης προσδοκίας καὶ πάσης πιθανότητος τὸν σκοπὸν τῆς νέας, μεθ' ὅλα τὰ ἀπειρήθημα παρὰμπεσόντα προσκόμματα, τότε θέλουσι πεισθῆ ὅτι οὐδὲν ἀνθρώπινον ἐλαττήριον ἤθελεν ἀρκέσει πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθυομένου, καὶ ὅτι ὑπὲρ τοιούτου ἄθλου γρεῖα ὑπῆρχε ἐκείνης τῆς πίστεως, ἣ τις μετὰ φέρει ὀρη.

Ἐν πᾶσι τοῖς γεγονόσι ἡ Πρασκοβία πάντοτε διεώρα τοῦ Κυρίου τὸν δάκτυλον. Διὸ καὶ ἔλεγε «ἐδοκιμάσθη μὲν ἐνίοτε, οὐδέποτε ὁμοῦς ἠπατήθη, εἰς αὐτὸν πιστεύουσα».

Μετὰ τινὰς ἡμέρας συμβᾶν τι ἀνεζωπύρωσε ἐτι μᾶλλον τὸ θῆρος αὐτῆς, συμβαλλόμενον ἴσως καὶ εἰς τὴν τελείαν τῶν γονέων αὐτῆς ἀπόφασιν. Ἦ μήτηρ δηλονότι, καὶ περ μηθόλως δευσιδαίμων, οὐχ ἦττον ἐνίοτε ἠσμένιζεν ἐπιζητούσα προγνωστικὰ μέλλοντος σημεῖα καὶ ἐν ταῖς μᾶλλον ἀσημάντοις τοῦ βίου περιστάσεσι.

Καὶ τοι οὐδόλως ἐπίστευεν εἰς τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, δὲν ἤθελεν ὁμοῦς νὰ ποιῇ τι ἐν ἡμέρᾳ δευτέρᾳ¹, οὐδὲ ἠρέσκετο βλέπουσα ἀνεστραμμένον τὸ ἀλατοδοχεῖόν τῆς.

Ἐνίοτε, ἀνοίγουσα τυχαίως τὴν γραφὴν, ἐζήτηε ἐν τῇ πρώτῃ ἐμφανιζομένῃ φράσει ἀνῆλγον τι πρὸς τὴν κατὰστασιν αὐτῆς, ἐξ οὗ νὰ δύνηται νὰ προαιωνισθῇ ἀγαθὸν τινα οἰωνόν.

Εἶπε λίαν συνήθης ἐν Ῥωσίᾳ ὁ τοιοῦτος περὶ τὸ συμβουλευέσθαι τὴν τύχην τρόπος, ὁσάκις δ' ἡ φράσις σημαίνει οὐδὲν, τότε ἀρχονται καὶ πάλιν ἐρευνῶντες καὶ περ ἀναπτύσσοντες τὴν ἔνοιαν, καθιστῶσιν αὐτὴν ἐντέλει ὡς βούλονται αὐτὴν.

Οἱ δυστυχεῖς ἀντέχοντες τῶν πάντων, καὶ τοι δὲ μὴ πιστεύοντες πολὺ εἰς τὰς προρρήσεις ταύτας οὐχ ἦττον ὁμοῦς χαιρούσιν ὁσάκις συμφωνοῦσιν πρὸς τὰς ἐλπίδας αὐτῶν.

Ὁ Λόπουλωφ καθ' ἐσπέραν ἐσυνήθιζε ν' ἀναγινώσκῃ πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῆς Γραφῆς κεφάλαιόν τι. Πρὸς τὰς γυναικῆς ἠρμήνευε τὰς ἀκατάληπτους σλαβωνικὰς λέξεις, ἐφ' ᾧ σφόδρα ἔχαίρειν ἡ κόρη αὐτοῦ.

Ἐν τέλει θλιβερὰς τινος ἐσπερίδος οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι ἐρημίται ἐκῆθητο παρὰ τὴν τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἐκεῖτο τὸ ἱερὸν βιβλίον. Εἶχεν ἤδη λήξει ἡ ἀνάγνωσις, ὅτε ἐν μέσῳ στυγνοτάτης σιγῆς, ἡ Πρασκοβία, θέλουσα νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ συνδιάλεξις εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς. «Ἄνοιξον παρακλῶ, τὴν Βίβλον καὶ ζήτησον ἐν τῇ δεξιῶθεν σελίδι τὴν ἐνδεκάτην γραμμὴν».

Ἦ μήτηρ ἔλαβε προθύμως τὸ βιβλίον καὶ ἠνοιξεν αὐτὸ διὰ καρφίδος· ἀριθμήσας δεξιῶθεν τὰς γραμμὰς μέχρι τῆς ἐνδεκάτης, ἀνέγνω μεγαλοφώνως τὰς δε τὰς λέξεις. «Τότε ἄγγελος τοῦ Θεοῦ

1 Ὁ ἐν Ῥωσίᾳ λαὸς καὶ οἱ δευσιδαίμονες νομίζουσι τὴν δευτέραν ἡμέραν ἀποφράδα. Τόσον εἶνε γενικὴ ἢ ἀπέχθεια κατὰ τοῦ ἐπιχειρεῖν τι, μάλιστα δὲ περιήγητιν, ἐν ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, ὡς τε καὶ οἱ εὐαριθμότατοι ἐκεῖνοι ἀνθρώποι, οἱ μὴ τοῖς πολλοῖς δημοφρονούντες, ἀναγκάζονται νὰ σέβωνται τὴν γενικὴν καὶ σχεδὸν θρησκευτικὴν ταύτην τῶν Ῥώστων γνώμην.

ἐκάλεισε τὴν Ἄγαρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ. Τί ποιεῖς; Μὴ φοβοῦ».

Τοῦ γραφικοῦ τούτου χωρίου τόσον εὐκόλως ἦτον ἡ ἐφαρμογὴ καὶ τόσον καταπληκτικὴ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὴν μελετωμένην ὁδοιπορίαν, ὥστε οὐδένα διέφευγε. Ἦ Πρασκοβία γηθόσυνος ἐδράξατο τῆς Γραφῆς καὶ τὰς σελίδας αὐτῆς πολλακίς ἐφίλησε.

— Πραγματικῶς εἶνε παράδοξον, ἔλεγεν ἡ μήτηρ, βλέπουσα τὸν σύζυγον αὐτῆς. Ἄλλ' οὗτος, μὴ θέλων νὰ ὑποβλήπῃ τὴν περὶ ὁδοιπορίας ἰδέαν, ἀντεπεζῆλλε λάθρος κατὰ τῶν γελῶν ἐκείνων χρησιμολογίων.

— Καὶ πιστεύετε, εἶπε ταῖς δύο γυναῖξιν, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐρωτώμεν τὸν Θεόν, ἀνοίγοντες βιβλίον διὰ καρφίδος καὶ ὅτι αὐτὸς καταδέχεται ν' ἀποκρινῆται πρὸς ὅλους τοὺς μωροὺς διαλογισμοὺς σας; Βέβαια, προσέθηκε, πρὸς τὴν κόρην στραφεῖς, ἄγγελος ἐξ ἀπαντος θὰ σέ συνοδεύῃ εἰς τὸ ἀνόητον ταξιδιόν σου καὶ θὰ σοὶ δίδῃ νὰ πίνῃς, ὁσάκις διψᾷς! Καὶ δὲν ἀίσθάνεσθε πόσον εἶνε μωρὸν νὰ παρασύρεσθε ὑπὸ τοιούτων ἐλπίδων;

Ἦ Πρασκοβία ἀπεκρίνατο ὅτι πολὺ ἀπειχε τοῦ ἐλπίζειν ὅτι ἄγγελος θέλει ἐμφανισθῆ πρὸς βοήθειαν τῆς κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τῆς.

— Ἄλλ' ὁμοῦς, ἔλεγε, ἐλπίζω καὶ πιστεύω θερμῶς ὅτι ὁ φύλαξ ἄγγελός μου δὲν θὰ μ' ἐγκαταλείψῃ καὶ ὅτι ἡ ὁδοιπορία μου θὰ γείνη ὅταν ἐγὼ αὐτὴ ἀντιστῶ πρὸς τούτο.

Ὁ Λόπουλωφ ἐκλονίζετο ὑπὸ τῆς ἀκατανόητου ἐκείνης ἐπιμονῆς· καὶ ὁμοῦς μὴν ὅλος παρῆλθε καὶ δὲν ἔγεινε λόγος περὶ ἀναχωρήσεως.

Ἦ Πρασκοβία, σιωπῶσα, εἰς σκέψεις ἐβυθίζετο· πάντοτε μόνη, εἴτε ἐν τῷ δάσει, εἴτε ἐν τῷ καταλύματι αὐτῆς, δὲν ἐδήλου πλέον ἐξωτερικῶς τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς φιλοστοργίαν. Ἐπειδὴ δὲ πολλακίς εἶχεν ἀπειλήσει ὅτι ἤθελεν ἀναχωρῆσαι καὶ ἄνευ διαβατηρίου, ἐκεῖνοι ἤρξαντο ζωηρῶς φροβούμενοι μὴ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἐμελέτα καὶ ἤσχαλλον ὁσάκις ἀπῆν τοῦ οἴκου διὰ πλείονος τοῦ συνήθους χρόνου.

Κατὰ τινὰ μάλιστα ἡμέραν ὑπέλαβον αὐτὴν πράγματι ἀναχωρήσασαν. Ἄλλ' ἡ Πρασκοβία, ἐπακαστρέφουσα ἐκ τῆς ἐκκλησίας, εἰς τὴν μόνη εἶχε πορευθῆ, εἶχε συνοδεύσει χωρικὰς νεάνιδας καὶ παρευθεῖσα εἰς γείτονα καλύβην, διέτριψεν ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς ὥρας.

Ἐπανελθούσων οὐκ ἔδει, ἡ μήτηρ κλαίουσα ἐνεστερνίσθη καὶ ἠσπάζετο αὐτὴν.

— Πολὺ ἤργησες, εἶπεν αὐτῇ· ἐνομίσαμεν ὅτι διὰ παντός μᾶς ἀφῆκες!

— Μετ' ὀλίγον θὰ λάβῃτε αὐτὴν τὴν λύπην, ἀπεκρίνατο ἡ κόρη, ἀπὸ δὲν θέλετε νὰ μοὶ δώσητε τὸ διαβατήριον. Τότε θὰ θλίβεσθε διότι μ' ἐστερήσατε καὶ τοῦ ἐροδίου τούτου καὶ τῆς εὐλογίας σας.

Τοὺς λόγους τούτους ἐξήνεγκε μὴ ἀνταποδιδούσα τὰς θωπείας τῆς μητρὸς, δι' ὅφους τόσοσιν ἠλιβεροῦ καὶ μεταβεβλημένου, ὥστε ἡ ἀγαθὴ μήτηρ σφόδρα συνεκινήθη. Ἦνα πράξη δὲ τὴν κόρην, ὑπέσχετο ὅτι δὲν ἐμελλε πλέον ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῆς, πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ὁποίας μόνον ἡ ἄδεια τοῦ πατρὸς ἀπητείτο.

Ἄλλ' ἡ Πρασκοβία δὲν ἐζήτηε πλέον αὐτὴν· καὶ ὁμοῦς ἡ βαθεῖα αὐτῆς κατήρει ἀπῆρει τὴν ἄδειαν ἐκείνην πολλῶ ἐύγλωττοτερον πάσης ἄλλης ζωηροτάτης ἐκλιπαρήσεως· καὶ αὐτὸς δ' ὁ Λόπουλωφ ἠγνόει τί ν' ἀποφασίσῃ.

Κατὰ τινὰ πρωῖαν ἡ γυνὴ παρεκάλει αὐτὸν νὰ φέρῃ γεώμπλα ἐκ μικροῦ τινος παρὰ τὴν οἰκίαν κήπου, ὃν αὐτὸς ἐκαλλιέργει. Ὁ Λόπουλωφ, κινητῶν καὶ εἰς ὀδυνηρὰς βυθιζόμενος σκέψεις, ἐφαίνετο μὴ προσέχων τὸν νοῦν πρὸς τὴν παρακλήσιν ἐκείνην, ἀλλ' ἐπὶ τέλει, ἀφῆνης συνελθῶν.

— Ἄγωμεν, εἶπεν, ὥσει θέλων νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν ἑαυτόν. Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει.

Ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβεν ἀξίνην καὶ ἐπορευθῆ εἰς τὸν κήπον, ὑπὸ τῆς Πρασκοβίας ἀκολουθούμενος.

— Βέβαιως, πάτερ μου, εἶπεν αὐτῇ, πρέπει νὰ βοηθώμεθα ἐν ταῖς δυστυχίαις, ἐλπίζω δ' ὅτι ὁ Θεὸς θὰ μὲ βοηθήσῃ καὶ θὰ συγκινήσῃ τὴν καρδίαν σου ὑπὲρ ὅσων θέλω σὲ παρακαλέσει. Ἀπόδος μοι τὸ διαβατήριον, φίλτατε καὶ δύστηνε πάτερ! Πίστευσον ὅτι ὁ Θεὸς τὸ θέλει. Ἦ θέλεις νὰ ὠθήσῃς τὴν κόρην σου εἰς τὴν φοικώδη δυστυχίαν τῆς παρκαστῆς;

Ἦ Πρασκοβία ταῦτα λέγουσα ἐσφιγγε τὰ γόνατα αὐτοῦ, ἀγωνιζομένη νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ αὐτῷ τὴν ἐμψυχούσαν αὐτὴν πίστιν.

Τότε ἐνεφανίσθη ἡ μήτηρ· ἡ θυγάτηρ ἐξώρκασεν αὐτὴν νὰ συντελέσῃ εἰς ἐκδυσώπησιν τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ γυνὴ δὲν κατώρθωσε νὰ πεισθῇ εἰς τὴν κόρην αὐτῆς. Ἔσχε μὲν τὴν δύναμιν νὰ συγκρατανεύσῃ εἰς τὴν ἀναχώρησιν, δὲν εἶχεν ὁμοῦς καὶ τὸ θῆρος νὰ ἐκζητήσῃ αὐτὴν.

Ἐν τούτοις ὁ Λόπουλωφ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ ἐπὶ πολὺ πρὸς ἀντιβολήσεις τοσοῦτο συγκινητικῆς· ἄλλως τε δ' ἐγνώριζε τὴν κόρην του τόσοσιν σταθερῶς ἀποφασισμένην, ὥστ' ἐφοβείτο μὴ ἴδῃ αὐτὴν ἀναχωροῦσαν καὶ ἄνευ διαβατηρίου.

— Τί νὰ κάμω μὲ τούτο τὸ παιδί, ἀνεβόησε, πρέπει νὰ τὴν ἀφήσω νὰ ἀναχωρήσῃ!

Ἦ Πρασκοβία, ἀγαλλομένη, ὠρμησε πρὸς τὸν τράχηλον τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

— Ἔσο βέβαιος, ἔλεγεν αὐτῷ τρυφερώτατα καὶ πολλακίς θωπεύουσα, ὅτι δὲν θὰ μετανοήσῃς διότι μοὶ ὑπήκουσας· θὰ ὑπάγω, Πάτερ μου, ναί, θὰ ὑπάγω εἰς Πετροῦπολιν· θὰ πῶ πρὸς τοὺς πόδας τοῦ αυτοκράτορος, αὐτὴ δὲ πάλιν ἡ Θεῖα Πρόνοια, ἡ τὴν ἰδέαν ταύτην ἐμπνεύσαξά μοι καὶ ἡ

συγκινήσασα καὶ τὴν σὴν καρδίαν, θέλει ἐπίσης ἐξευμενίσαι ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ μεγάλου ἡμῶν μονάρχου.

— Φεῦ! ἀπεκρίνατο ὁ πατήρ, καταγέων δάκρυα· πιστεύεις, πτωχὸν τέκνον, ὅτι λαλοῦσι πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, ὡς σὺ λαλεῖς πρὸς τὸν πατέρα σου ἐν Σιβηρίᾳ; Πανταχοῦ σκοποὶ φυλάττουσι τὰς εἰς τὸ ἀνάκτορον ἀγούσας, οὐδέποτε δὲ θὰ διασκελίσῃς τὸ κατώφλιον αὐτοῦ. Πτωχή, ἐπιτιούσα, γυμνή καὶ ἀνευ συστατικῶν πῶς θὰ τολμήσῃς νὰ ἐμφανισθῇς καὶ τίς θὰ καταδεχθῇ νὰ σε παρουσιάσῃ;

Ἡ Πρασκοβία κατενόει μὲν τῶν παρατηρήσεων τούτων τὴν δύναμιν, ἀλλ' ὅμως δὲν ἀπέδειλία· μυστηριώδεις προαίσθημα ὑπερένικα πᾶσαν κρίσιν καὶ πάντα συλλογισμὸν.

— Δὲν μὲ λανθάνει ὁ φόβος, ὁ κυριεύων ἡμᾶς ἔνεκα τῆς πρὸς ἐμὲ φιλοστοργίας· ἀλλὰ καὶ διὰ πόσους λόγους δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζω! Πρὸς χάριν μου, σκέφθητε ὀλίγον. Παρατηρήσατε πῶς ἀπροσδοκῆτους χάριτας μοὶ ἐδωκίλευσεν ὁ Θεός, διότι ὅλως εἰς αὐτὸν πιστεύω! Ἐγὼ μὲν δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ εὐρῶ διαβατήριον, ὁ δὲ Θεὸς ἠνοιξε στόμα ἀπίστου ἵνα μοὶ παράσχῃ τὸν πρὸς εὐρεσιν αὐτοῦ τρόπον. Ὁ Θεὸς ἐκαμψε τὸν ἀδυσώπητον τῆς Τοβόλσκης διοικητήν. Ἐν τέλει δὲν ἐβίασε καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ παράσχῃ τὴν ἀδειαν πρὸς ἀναχώρησιν μεθ' ὅλην τὴν πρὸς αὐτὸ ἀνυπέροβλητον ἀπέχθειαν σας; Ἐστὲ λοιπὸν βέβαιαι, προσέθηκεν, ὅτι ἡ Πρόνοια ἐκείνη, ἡ ἐξομαλίσασά μοι τόσα προσκόμματα, ἡ τύσον καταφανῶς μέχρι τοῦδε προστατεύουσα μοι, θέλει δυνήθῃ νὰ μ' ὠδηγήσῃ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἡμετέρου αὐτοκράτορος. Θέλει δώσει εἰς τὸ στόμα μου λόγους δι' ὧν ἐκείνος θέλει πεισθῆ, ἡ δὲ ἐλευθερία θὰ ἦναι ἡ ἀμοιβὴ τῆς χορηγομένης μοι ἀαδείας.

Ἀπὸ ταύτης τῆς ὥρας ἀπερασίσθη τῆς κόρης ἡ ἀναχώρησις, χωρὶς ἐν ταῦτοις νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς ὁ χρόνος. Ἠλπίζεν ὁ Λόπουλφ νὰ τύχῃ τινὸς παρὰ τῶν φίλων ἀρωγῆς· πολλοὶ αἰγμάλωτοι ἠτύχουν χρημάτων καὶ τινες αὐτῶν, ἐν παρελθόντι χρόνῳ, εἶχον πολλὰ προσενέγκει αὐτῷ· ἀλλ' ἡ διάκρισις τοῦ Λόπουλφ δὲν εἶχεν ἐπιτρέψει αὐτῷ νὰ δεχθῇ τῆς προσφοράς ἐκείνας. Ἐντούτοις, τὰ παρόντα πράγματα ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε ὁ ἄνθρωπος διελογίζετο νὰ μὴ ἀμελήσῃ τῆς ἐκ τῶν προσφορῶν ἐκείνων ὠφελείας.

Πρὸς δὲ τούτοις ἐπόθει νὰ εὐρῇ ὁδοιπὸρον τινὰ, δυνάμενον νὰ συνοδεύσῃ τὴν κόρην κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς πορείας αὐτῆς.

Καὶ ὅμως ἐρράγη ἡ διπλῆ ἐλπίς του...

Ἡ Πρασκοβία ἐπετάχυνε τὰ τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἄλλη τοῦ οἴκου περιουσία ἦτον ἐν μόνον ἀργυροῦν ρούβλιον.¹

Ματαίως ἀγωνισθέντες ν' αὐξήσωσι τὸ εὐτελές ἐκεῖνο ποσόν, ὥρισαν ἐν τέλει ὡς ἡμέραν τοῦ σκληροῦ χωρισμοῦ, κατὰ τὸν τῆς ὁδοιπύρου πόθον, τὴν 8 Σεπτεμβρίου, ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου.

Ταχέως τὸ ἄκουσμα διεδόθη καθ' ἅπαν τὸ χωρίον, πάντες δ' οἱ γνωστοὶ καὶ φίλοι ἦλθον νὰ ἴδωσιν αὐτήν, ἐκ περιεργείας μᾶλλον, ἢ ἐξ ἀληθοῦς ὑπὲρ τῆς κόρης διαφόρου.

Ἄντι νὰ βοηθήσωσι ἢ νὰ ἐνθαρρύνωσι τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, πάντες κατέκριναν τὸν πατέρα διότι ἐπέτρεψεν αὐτῇ ν' ἀπέλθῃ. Ὅσοι δὲ ἠδύναντο νὰ παράσχωσιν αὐτῇ βοήθημά τι, ὑπέδειξαν τὸν χαλεπότητα τῶν καιρῶν, ἧς ἔνεκα καὶ οἱ ἀλλοιοὶ τῶν φίλων ἀδυνατοῦσι νὰ φανῶσιν ἀρωγοὶ τῷ πάσχοντι. Ταῦτα ἔλεγον οἱ προσδραμόντες φίλοι, οἵτινες, ἀπερχόμενοι, ἀντὶ συναντιλήψεως καὶ παραμυθίας, ὧν ἐχρῆζον οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι δυστυχεῖς, κατέλειπον αὐτοῖς ἀπαίσια προσιωνίσματα.

Ἐν τοσοῦτῳ δύο τῶν πενεστέρων καὶ ἀσημοτέρων καταδίκων ὑπερήσπισαν τὴν Πρασκοβίαν ἐνθαρρύνοντες αὐτήν διὰ τῶν συμβουλῶν των.

Ἐπεται συνέχεια.

XAVIER DE MAISTRE.

Φίλε Διευθυντὰ τῆς «Χλωρίδος».

Πρὸ ἐνὸς περίπου μηνός, ὅτε τοσοῦτος ἐγένετο λόγος περὶ τῆς σιγητάσης ἤδη Αἴτνης, δ κ. Henri de Parville χρονογράφος τῶν ἐπιστημονικῶν ἐν τῇ παρισίνῃ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων», ἔγραψεν ἐνδιαφέρουσαν περὶ ταύτης πραγματείαν, ἣν ἐν μεταφράσει πέμπω ὑμῖν πρὸς δημοσίευσιν, πεποιθὼς ὅτι οἱ ἀναγνώσται τῆς «Χλωρίδος» θέλουσιν εὐρῇ ἐν τῷ ἔργῳ τὸ χαρακτηριστικὸν πάντοτε αὐτοῦ περὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ἐνδιαφέρον. N. K.

Ἡ Αἴτνα.

Ἡ Αἴτνα φλέγεται ἀπὸ τῆς 26 ἡδὴ τοῦ παρελθόντος, Μαΐου. Τῆς ἐκρήξεως, ὅπως πάντοτε, προηγῆθησαν καὶ νῦν δονήσεις σφοδραὶ καὶ ὑπόγειοι θόρυβοι. Τὴν ἐσπέραν τῆς 25, ἐφαίνετο ὑπεράνω τοῦ κεντρικοῦ κρατῆρος αὐτῆς εὐρεία ἐκ καπνοῦ, ἀτμῶν καὶ τέφρας στήλη. Ἄμα τῇ ἐπιούσῃ ἠνοιγέτο ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς τοῦ ἡφαιστείου πλευρᾶς μέγα ἐκρήξεως, στόμιον. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐν βραχεῖ ἐκτῆσθε φρικώδη ἔντασιν.

Δέκα κρατῆρες δευτερεύοντες ἐξερευνῶνται περιφλεγείς ὕλας ἐν ἀδιαλείπτῳ ἐκπυροσφορῆσει. Ἡ λάβα καταρρέει ἐπὶ πλάτος ἐνός χιλιομέτρου, ἡδὴ δ' ἐξαπλοῦται ἐπὶ 12 χιλιομέτρων κατατρέφουσα τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς ἐλαιώνας. Ὁ τρόμος εἶνε μέγας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους· οἱ κάτοικοι

¹ Τέσσαρα περίπου φράγκα.

σώζονται ἐγκαταλείποντες τὰ χωρία αὐτῶν. Ὁ ἡμέτερος ἐν Κατάνῃ ἀνταποκριτὴς θέλει διαφωτίζει ἡμᾶς ἐκάστοτε περὶ τῶν ποικίλων μεταβολῶν τῆς νῆας ταύτης ἐκρήξεως. Θεωροῦμεν ὅμως οὐχὶ περιττὸν ὅπως ἀπὸ τῆς σήμερον ἡδὴ εἰσέλθωμεν εἰς τινὰς τῶν πληροφοριῶν τοῦ φαινομένου τούτου ὅπερ τοσοῦτον ἐφίστα τὴν προσοχὴν τοῦ κοινῶν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην.

Ἡ Αἴτνα εἶνε ὄντως τὸ τρομερώτατον καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἡφαιστείων· εἶνε τὸ ὑψηλότερον τῶν ἐπὶ γῆς. Ὑψοῦται εἰς 3,470 μέτρα ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ ἡ βῆσις αὐτοῦ ἐπέκτείνεται ἐπὶ 30 περίπου λεύγας. Ἡ Αἴτνα ὀρθοῦται μεμονωμένη ὑπεράνω μικρῶν γειτνιαζόντων αὐτῇ ὄρεων. Ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης βλέπει τις αὐτὴν δεσπόζουσαν τῆς πρασινίζουσας ζώνης ἐφ' ἧς ὡς ἐπὶ βῆσις ἐπικάθηται σχηματίζουσα βραχὺν ἀποκρηνομένον περὶ τὴν κορυφὴν κῶνον. Ὁ λόφος τῆς κορυφῆς αὐτῆς σχεδὸν ἐπιπεδούμενος, μικρὸν μόνον ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ἀπεργάζεται, κῶνον παρουσιάζοντα εὐρέως ἀνεωγμένον κρατῆρα.

Εἰς ὕψος 200 ἀπὸ τῆς θαλάσσης μέτρων ἡ κλιτύς τοῦ ὄρους διακόπτεται ὑπὸ κρημνώδους προεξοχῆς, παραλίας ἄλλοτε τῆς θαλάσσης. Τὸν ἐξώστην τοῦτον ἀνελθόντα ἐξ ἡφαιστειογενοῦς δυνάμεως ἐπὶ τὸ ὕψος τοῦτο σχηματίζει πωρία λίθους καὶ λείψανα θαλασσίων ζώων. Ὑπεράνω τῆς ἐρημνῆς προεξοχῆς ἄρχεται ἡ καλλιεργημένη χώρα ἐκτεταμένη εἰς πλάτος 14 χιλιομέτρων μετὰ δὲ ταύτην, ἀπὸ τοῦ χωρίου Nicolosi, ἡ δασώδης ἐπὶ 2,000 μέτρων. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης ἀπαντῶσι πολυάριθμοι ἐκρήξεως κῶνοι· ὁ χάρτης τοῦ Satorius ὑποσημαίνει 200 τοιοῦτους· ἐξ αὐτῶν τινες συγκροτοῦσι λόφους ὑψηλοτέρους τῶν 350 μέτρων· ἕκαστος δὲ τούτων ἀνέδωκεν βεῦματα ἐκ λάβας καταβάντα μέχρι τῆς καλλιεργημένης χώρας. Τὸ ἀπὸ τινος τῶν κῶνων τούτων, τοῦ ὄρους Rosi, κατὰ τὸ 1669 ἐκχυθὲν ἐκ λάβας βεῦμα κατέλαβεν πλάτος 3,700 μέτρων· ἐξηπλώθη ἀνά τοὺς κήπους τῆς Κατάνας κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ καταστρέψαν 14 πόλεις καὶ πολλὰ χωρία· σήμερον σχηματίζει παρὰ τὴν θάλασσαν εἶδος γυμνοῦ προτειγίσματος 12 μὲν μέτρων ὕψους 200 δὲ πλάτους.

Ὑπεράνω τῆς δασώδους μοίρας ἄρχεται ἡ ἀπογεγυμνωμένη ζώνη. Τὸ κεντρικὸν ὀροπέδιον εὐρίσκειται εἰς ἀπόστασιν 2,900 μέτρων. Ὁ δ' ἐπιστέφον αὐτὸ κῶνος εἰς ὕψος 315 μέτρων. Ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος αὐτοῦ ἀνοίγεται ἡ περίφημος κ ο ι λ α ς Β ο ὸ ς (val del Bove) γιγαντεῖα χαράδρα ἀναμφιβόλως γεννηθεῖσα ἐκ τινος ἀρχαίου ὑπὸ τῶν ἀποκρηνωμάτων εὐρηθέντες κρατῆρος. Ἀρχεται αὕτη παρὰ τὸ ὀροπέδιον καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπεργάζεται λεκάνην ὅσον 6 χιλιομέτρων εὐρείαν μετὰ τοιχωμάτων εἰς 10,000 μέτρων ὕψουμένων. Τὰ

τοιχώματα τῆς λεκάνης συνιστοῦσι στρώματα ἀλλεπάλληλα σκωριῶν καὶ λάβας διαπερόμενα ὑπὸ ἀνυσοῦν φλεβῶν λάβας. Εἶτα δι' ἀποστενοῦται ἀπατόμως συγκοινωνοῦσαι δι' ἀπορρώγων βαθμίδων μετὰ βαθυτάτης τινος κοιλάδος.

Τῷ 1755, κατὰ τὸν Bicupero, ἡ κοιλάς τοῦ Βοὸς κατεκλείσθη ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν ἀπὸ τῆς τήξεως τῆς χιόνος. Τὸ βεῦμα καταρρεῦσαν μετὰ ταχύτητος 2 χιλιομέτρων κατὰ πρῶτον λεπτόν ἐπὶ ἐκτάσεως 20 χιλιομέτρων ἀπελάξευσε βιαίως τοὺς βράχους, καὶ βλέπει τις ἐτι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῆς ἀρχαίας κοίτης λείψανα πολλὰ βράχων καὶ ἄμμου.

Ἐπὶ πολλοὺς ἀναμφιβόλως αἰῶνας παρήγοντο παρόμοιαι καταστρώσαι, ὡς κρίνει τις ἐκ τῶν παντοειδῶν λειψάνων τῶν συνεσωρευμένων ἐν τῇ πρὸς τὴν θάλασσαν παρὰ τῇ Γιάρρα εἰσόδῳ τῆς κοιλάδος. Τὸ οὕτω σχηματισθὲν τῆς προσχώσεως βέθρον, ἔχον πᾶχος μὲν πλεόν τῶν 50 μέτρων, πλάτος δὲ 6 χιλιομέτρων καὶ μήκος 7, ἀπεργάζεται ἀληθῆ πλατεῖαν ὕψουμένην εἰς 140 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν.

Ἡ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ κρατῆρος ἐντύπωσις εἶνε καταπληκτικὴ. Δὲν εἶνε ἀδύνατον ἐν τῇ περιόδῳ ἀργεὶ τὸ ἡφαιστεῖον νὰ προσεγγίσῃ τις μέχρι τῶν χειλέων αὐτοῦ καὶ νὰ ἐμβυθίσῃ τὰ βλέμματά του ἐντὸς τῶν βαθυτήτων ἐκείνων. Κατὰ τὸ 1869 ἡ τοῦ κρατῆρος διάμετρος ἀνήρχετο εἰς 130 μέτρα, περιεκυκλοῦτο δὲ οὗτος ὑπὸ καθέτων τοιχωμάτων 170 μέτρων ὕψους. Ἡ λάβα ἐβράζειν ἐν τῷ βῆθει ὡς ἐν ἀπεράντῳ λέβητι. Ὁ Elie de Beaumont ἐπισκεφθεὶς αὐτὰ κατὰ 1834 μετὰ τοῦ Leopold de Buch, ὡς ἀκολούθως περιέγραψεν τὸν ἐν ἐνεργείᾳ τότε μικρὸν κρατῆρα τὸν δεσπόζοντα τοῦ ὄρους.

« Ὑπῆρξε δι' ἅπαντας ἡμᾶς, εἶπεν, στιγμὴ ἐκπλήξεως δυσκόλως περιγραφομένη, ὅποταν ἐξ ἀπροόπτου εὐρέθημεν, οὐχὶ ἐπὶ τοῦ χειλοῦς μεγάλου πλέον κρατῆρος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ χειλοῦς βραχέου κυκλοτεροῦς, ἕκατόν περίπου μέτρων, διάμετρον ἔχοντος καὶ μόνον διὰ στενῆς τῆς περιφερείας αὐτοῦ μοίρας προσεγγίζοντος τῷ μεγάλῳ κρατῆρι. Τὰ βλέμματα ἡμῶν ἀπληστα ἐνεβυθίζοντο ἐντὸς τῆς «κυλινδροειδοῦς ταύτης ζώνης, μάτην ὅμως ἀνηρεῦνον ἐκεῖ τὸ μυστήριον τοῦ πυρῆτος. Αἱ ὀριζονταίως σχεδὸν διαγραφόμεναι ἐκ λίθων σειραὶ ἐπὶ πτωῶν καθέτων κρημνῶν δὲν ἀπεκάλυπτον ἡμῖν ἐμὴν ἡμῶν τοῦ ἀνωτάτου κῶνου τὴν ὕψην. Ἐπιχειρῶν ἡμῖν νὰ παρακολουθήσῃ διὰ τοῦ βλέμματός αὐτοῦ ἡμῖν μὲν ὑπὸ τὰς δὲ τῶν σειρῶν τούτων, βλέπει ἡμῶν κατὰ μικρὸν ἀρραζομένης ταύτας εἰς τὸ βῆθος τοῦ βυθοῦ σκύτος. Οὐδεὶς ἀπὸ τοῦ Ζοφεροῦ νέκεινους βῆθους ἐγεννήτο κρότος, καὶ μόνον ὑπόλευκοι θειώδεις ὑδάτριοι ἐλαφρῶς ἀνεδίδοντο.

» Η πένθιμος αποψις τῆς μελαίνης καὶ σιωπηρᾶς ταύτης καταβόθρας ἐν ᾧ τὰ βλέμματα ἡμῶν ἀπώλλοντο· τὰ σκοτεινὰ καὶ κἀθυγὰ αὐτῆς » πλευρὰ διασπειρούμενα κατὰ μῆκος ὑπὸ μακρῶν » ἀτμῶν τολυπῶν φαιᾶς καὶ μελαγχολικῆς χροιάς· » ἡ μέγας κρατῆρ, ἀπ' οὗ κατασπάζεται τὸ στενὸν » βάραθρον καὶ ἐν ᾧ συγκεχυμένους οὐσίαν σωρῶς » ποικίλους ἐν κίτρῳ, φαιῶ καὶ ἐρυθρῶ κεχρωσμέ- » νων προσωμοιάζει τοῦ χάους τὴν ὄψιν· τὸ πᾶν τέ- » λος περὶ ἡμᾶς παρουσίαζε νεκρῶν, πένθιμον θέα- » μα. Τὸ ψῦχος τῆς πρωίας, συνοδευόμενον ὑπὸ λε- » πτοῦ βορειοδυτικῶ ἀνέμου, ἐπηύζανεν ἔτι ἐν ἡμῖν » τὴν ἀπαισίαν καὶ ἀγρίαν ταύτην ἐντύπωσιν.»

» Η αἵτνα ἀνεπαύετο ἀπὸ τοῦ 1874· ἐκρήξεις ἀ- » ληθεῖς ἐγένοντο κατὰ τὰ ἔτη 1874, 1869 καὶ » 1868. Ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ ὁ κύριος κρατῆρ ἦν » μόνος ἐν ἐνεργείᾳ· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οὐδεὶς » ἐπαπειλεῖ κίνδυνος τοὺς κατοίκους τῶν παραλιῶν· » δύνανται ἀπρόντιδες νὰ θεῶνται τοῦ ἐξόχου τούτου » πυροτεχνήματος· αἱ διαπεπυρωμένα σκωρία ἀνυ- » ψύμμενοι ἐπὶ χιλιόμετρον περίπου διαγράφουσι τὰς » παραβολὰς αὐτῶν. Ἡ τελευταία μεγάλη ἐκρήξις ἐ- » γένετο τὸ 1865 διαρκήσασα ἀπὸ Φεβρουαρίου μέχρι » τοῦ Ἰουνίου. Προηγήθησεν σφοδρὰς δονήσεως λαμ- » πρῶν φῶς ἐφωταγωγῆσε τὸ ὄρος καὶ ἀπαισίας ἐπέ- » χυσεν λάμψεις ἐπὶ τοῦ παραπλεύρου ἐκρηκτικῶ κώ- » νου τοῦ Monte-Frumento. Νέα τότε ῥωγμὴ ἐ- » γεννήθη καὶ ἡ λάβα ἐξολίσθησεν ἐν σφοδρόταταις » βρονταῖς.

» Αὕτη ἀπετέρωσε μέγα ἐκ Πιτύων ἄλλος. Οἱ » χωρικά, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα ἠπειλοῦντο ὑπὸ » τῆς λάβας, ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἀ- » γρίων αὐτῶν· αἱ ιδιοκτηταὶ τῶν περιεκυκλώθησαν » ὑπὸ ἀγρίων ἀνθοστολιστῶν εἰκόνων. Τὸ πῦρ ὅμως » κατελάμβανε πάντοτε κατακαίων τὰς συγκομιδὰς » καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν. Αἱ οἰκογένειαι γονυκλινεῖς ἀ- » πέπεμπον προσευχὰς ὅτε ἡ περιφλεγῆς μάζα κατε- » κάλυψεν καὶ ἐξεμηθένησεν αὐτὰς οὐδὲν ἀπολιπούσα » αὐτῶν ἴχνος. Ἐπτά κρατῆρες ἐγεννήθησαν.

» « Οἱ τρεῖς ὑψηλότεροι κρατῆρες, λέγει ὁ κ. » Fouquier, μάρτυς παραστάς τῆς ἐκρήξεως, παρά- » νυγουςι δις καὶ τρίς περίπου κατὰ λεπτόν ἰσχυρο- » νάτας ἐκπυροκροτήσεως προσωμοιάζει τῶ κρότῳ » τῆς βροντῆς. Οἱ ἐνδότεροι κρατῆρες, τὸν κρότον, » εἰκδύλλουσι ἀπαύστως σειρὰν κρότων οὕτω πως ἐ- » παναλαχθάνομένων ὥστε ἀδύνατος καθίσταται ἡ » ἀπαρτίθμησις αὐτῶν. Εἰσὶν ἡχηροὶ καὶ εὐδιάκριτοι » διαδέχονται δ' ἀλλήλους ἄνευ διακλείματος καὶ » ἀναπαύλας. Δὲν δύνανται ἐπιτυχέστερον νὰ περι- » γράψω ἢ παρομοιάζω αὐτοὺς πρὸς τὸν ἀπὸ πλη- » ρύθους ἐπὶ ἀκμονος διὰ σφύρας κτύπων παραγόμε- » νον ἦχον. Ἐάν οἱ ἀργαῖοι εἶχον ἀκούσει παρόμοιόν » ἦχον ἢ ἦσαν ἐννοῶ πληρέστατα τὴν τρόπον ἐπλήθην » αὐτοῖς ἡ ἰδέα ὥστε νὰ φαντασθῶσι ἐν τῷ κέντρῳ

» τῆς Αἵτνης σιδηρουργεῖον οὕτινος οἱ ἐργάται ἦσαν » κούκλωπες.»

» Ὁ κεντρικὸς κρατῆρ διετέλεσε σχεδὸν ἡσυχάζων· » καὶ μόνον ὑψηλὰς ἀτμῶδεις ἐξέπεμψεν στήλας ἐν ᾗ » στιγμῇ οἱ κρατῆρες τοῦ ὄρους Frumento προσήγ- » γίζον εἰς τὸ ὑπατον τῆς ἐκρήξεως αὐτῶν. Σιγησάν- » των ὅμως τῶν κρατῆρων τούτων, ἐξετόξευσεν καὶ » αὐτὸς κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον » τοιαύτην ποσότητα ἀτμοῦ ὥστε τὸ ὄρος ἅπαν κα- » τεκαλύφθη. Τὸ ἔργον τῆς ἐκρήξεως συνετελέσθη τῇ » 19 Ἰουλίου ὑπὸ σεισμοῦ ἐξ ὀλοκλήρου καταστρέ- » ψαντος τὸ μικρὸν χωρίον Findo Manchica. Πολλοὶ » τῶν κατοίκων ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ εἰρηικά. Ἡ σφο- » δρὰ αὕτη δόνησις περιορίσθη εἰς μικρὸν ἔκτασιν » μῆκους μὲν 7 χιλιομέτρων, πλάτους δ' ἐνός· ἀπο- » τέρω μάλιστα ἐγένετο ἐπαισθητή.

ΤΑ ΚΕΡΑΣΙΑ.

» Ἡ ἐποχὴ τῶν κερασίων παρήλθεν. Τοῦτο ὅμως » δὲν μᾶς ἐμποδίζει, νομίζομεν, νὰ γράψωμεν ὀλίγα » περὶ τῶν ὠρῶν τούτων καρπῶν τοῦ θέρους.

» Ἐν γένει πιστεύεται ὅτι ἡ κερασία μετεκομίσθη » ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπὸ τοῦ πλουσίου » ῥωμαίου στρατηγοῦ Λουκούλλου ὅστις περὶ τὸ 63 » ἔτος π. Χ. καταπολεμήσας ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ τοῦ Μι- » θριδάτου ἐπανεκάμψεν εἰς Εὐρώπην.

» Τὸ δένδρον λοιπὸν τοῦτο, παρακλήθη ἐν τῷ » Λουκούλλου ἀπὸ τῆς Κερασούντος. καλλιεργεῖται ἐν » Εὐρώπῃ ἐπὶ 1916 ἔτη.

» Ἡ Κερασία ἦν Ἑλληνικὴ τῆς μικρῆς Ἀσίας » πόλις, ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Πόντου. Ἀπὸ δὲ τῆς » πόλεως ταύτης παράγεται καὶ τὸ τῶν κερασίων » ὄνομα ἐπιδοθέν εἰς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος καρπούς.

» Κατὰ τινὰς ὅμως τῶν βοτανικῶν, ὑπάρχει εἶδος » τι κερασίας, ἰθαγενεὺς ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Εὐρώπης, » καλουμένης ἡ κερασία τῶν δασῶν *Cerasus avium* καὶ κοινῶς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα » ἀγριοκερασία. Ὅπως δὲ ὅμως ἡ κερασία φέρεται » κατ' ἄπασαν σχεδὸν τὴν Εὐρώπην, ἐγκλιματισθεῖσα » καὶ εἰς ψυχρὰς χώρας.

» Τὰ κεράσια ἦσαν ὁ ἀγαπητὸς καρπὸς Φρειδερί- » κου τοῦ μεγάλου. Ὁ βασιλεὺς ἐπέθυε νὰ ἔχη κατὰ » τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸν καρπὸν τοῦτον » ἐπὶ τῆς τραπέζης του, καὶ διέταξε τοὺς κηπουροὺς » αὐτοῦ ὅπως ἐκ παντὸς τρόπου τῷ προμηθεύσῃ » τοῦτον.

» Ὁ Φρειδερίκος συχνάκις παρεπονείτο κατὰ τὴν » ἐποχὴν τῶν κερασίων διὰ τὴν σπάνιν τοῦ καρποῦ » τούτου, καὶ ἀπότόμως ἐπέπληττε τοὺς κηπουροὺς » αὐτοῦ. Οὗτοι συγκεχυμένοι ὑπὸ τῶν ἐπιπλήξεων » τοῦ Βασιλέως, διεκήρυξαν ὅτι τὰ στρουθία, οἱ ἀντί- » σχυντοι οὗτοι ἀρπαγες, ἦσαν ἡ μόνη αἰτία τῆς » σπάνεως τῶν κερασίων.

ΒΙΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ.

» Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ γνωρίσῃ τις τὴν τρόπον ζῶ- » σιν οἱ κάτοικοι τῶν διαφόρων μερῶν τῆς γῆς, εἶναι » φυσικὴ περιέργεια· χωρὶς ποσῶς νὰ τῆς γνωρίζῃ ἐκ » τοῦ σύγγεγος ἐνδιαφέρεται δι' αὐτούς.

» Πλὴν τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον, διότι πάντες εἴ- » μεθα τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρός, καὶ τὴν αὐτὴν ἀπο- » στολὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἔχομεν.

» Διακροῦσιν συνήθως τὸ ἀνθρώπινον γένος, εἰς δύο » τάξεις· εἰς ἀγρίους καὶ εἰς ἀνθρώπους πεπολιτισμέ- » νους. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι διαίρεσις ὅλως ἀθάλατος.

» Πόθεν ἀρχεται ὁ πολιτισμὸς, καὶ ποῦ καταλήγει » ἡ ἀγριότης;

» Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὑπάρχουσι πολλοὶ πεπολι- » τισμένοι, οἵτινες οὐδόλως διαφέρουσι τῶν ἀγρίων, » καὶ πολλοὶ ἀγριοί, οἵτινες ἔχουσι τὰ αὐτὰ ἐνστικτα » τὰ αὐτὰ αἰσθητά καὶ τὰς αὐτὰς ἰδέας ὡς καὶ » ἡμεῖς.

» Ἐπισκεθῶμεν ἤδη τοὺς πτωχοὺς ἐκείνους ἀν- » θρώπους τῆς Αὐστραλίας, οἵτινες παρὰ πάντων νο- » μίζονται οἱ ἀγριώτεροι τῶν κατοίκων τὴν ὑψη- » λίου.

» Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς Αὐστραλοὶ εἶναι » οἱ ὀλιγώτεροι γνωρίζοντες νὰ κατοικῶσι τὴν γῆν.

» Δὲν ἔχουσι οὔτε οἰκίας, οὔτε καλύβας. Τὸ θέ- » ρος ἐμπήγουσιν εἰς τὴν γῆν πασσάλους καὶ θέτουσιν » ὄπισθεν αὐτῶν κλάδους κομισφόρων δένδρων, κἀ- » θηνται δὲ ἡ κομιῶνται εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ » ὅποιον δὲν προσβάλλει ὁ ἥλιος καὶ ὁ θερμὸς ἀήρ.

» Τὸν δὲ χειμῶνα ἀνασπῶσιν ἐκ τῶν δένδρων με- » γάλως πλάκας ἐξ ὧν κατασκευάζουσι στέγαστρα » ἐναντίον τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ψυχροῦ ἀνέμου.

» Οὐδὲν καλλιεργοῦσι.

» Ζῶσιν ἐκ τῆς θήρας καὶ τῆς ἀλιείας.

» Πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῶν Εὐρωπαίων εἰς τὴν πα- » τριδα αὐτῶν, τὰ ὄπλα τῶν ἦσαν βέλη, τόξα, καὶ » ἀπίδες, ἐκ ξύλου ἢ λίθου κατασκευαζόμενα.

» Οὐδεμίαν γνῶσιν μαγειρικῆς ἔγοντες ἐψήνουσι » τοὺς ἰχθύς αὐτῶν ἐντὸς λάκκου καλύπτοντες αὐτὸν » διὰ θερμῆς τέφρας.

» Ζῶσιν οἰκογενειακῶς· ἕκαστος δὲ ἰθαγενὴς ὀρεῖ- » λει νὰ λάβῃ σύζυγον ἐκ τῆς φυλῆς του, δὲν εἶναι » δὲ τὸσον δυσειδεῖς, ὅπως περιέγραψαν αὐτοὺς οἱ » πρῶτοι περιηγηταὶ οἵτινες συνήντησαν ἄτομα μὲ » παγωμένα μέλη, καὶ κοιλίαν ἐξέχουσαν.

» Τὸ χρῶμα τῶν, λέγουσιν εἶναι φαιὸν ὁμοῖον τῇ » γοκολάτῃ, ἡ κεφαλὴ τῶν μικρὰ, αἱ τρίχες τῶν » μακρὰ μαῦραι, ἀδραῖ, ἐνίοτε δὲ οὐλαὶ καὶ λεπτὰί. » Αἱ ὄφρυς τῶν χονδραῖ, τὰ χεῖλη τῶν παχέα ἢ ρίς » τῶν πεπλατυσμένη, τὸ μέτωπον πρὸς τὰ ὀπίσω, » οἱ ὀδόντες τῶν μόνων εἶναι ὠραῖα.

» Οἱ Αὐστραλοὶ σέβονται τοὺς νεκροὺς, τὰ κομη- » τήρια τῶν ἄλλοτε ἦσαν ζωγραφικώτατα, πιστεύου- » σι δὲ καὶ ἄλλην ζώην.

» Ἐκ τούτου μεγάλη ἡ ὄργη τοῦ Φρειδερίκου δια- » τάζαντος κατ' ἅπασαν τὴν Πρωσσίαν ἀμοιβὴν ἀντὶ » ἕκαστης κεφαλῆς στρουθίου. Ἐγράψε δὲ περὶ τού- » του καὶ εἰς τὸ Βολταίρον ὅστις ἀπάντησε αὐτῷ ὅτι » τὸ ἐπιβουλεύειν κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν μικρῶν » τούτων πτηνῶν, τὴν ὑποίαν ὁ Θεὸς τοῖς ἐδώρησεν, » εἶνε ἤμισα ἄξιον ἐνός τοσοῦτοῦ μεγάλου μονάρχου.

» Ὁ Φρειδερίκος διετήρησε τὸ μέτρον αὐτοῦ. Τὰ » στρουθία ἐξηφανίσθησαν· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν δύο » μόλις ἐτῶν, οὐ μόνον κεράσια δὲν ὑπῆρχον εἰς Βε- » ρολίνον, ἀλλ' οὐδὲ τις τῶν ἄλλων καρπῶν· αἱ κάμ- » παὶ κατεβροχθίζον ἅπαντας. Ὁ Βασιλεὺς κατανοή- » σας τότε τὴν πλάνην αὐτοῦ συνεφιλιώθη μετὰ τῶν » στρουθίων ἄτινα ἐπεδόθησαν εἰς τὴν καταστροφὴν » τῶν καμπῶν, καὶ ὁ εὐνοούμενος καρπὸς ἀνεφάνη » ἐπὶ τῆς βασιλικῆς τραπέζης. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ πρὸ » πάντων κινεῖ τὴν περιέργειαν ἐν τῷ ἀνεκδύτῳ τού- » τῳ εἶνε ἡ αἴτησις ἣν ὁ Φρειδερίκος εὔρεν ἐν τῷ » βυθῷ τοῦ πλήρους κερασίων κανίστρου τοῦ ἀγορα- » σθέντος διὰ μεγάλης δαπάνης ἐκ Παρισίων. Ἰδοὺ ἡ » παράδοξος ἀναφορά

» «Μεγαλειότατε,

» « Ἀπατηθεὶς ὑπὸ ψευδῶν ἐκθέσεων μᾶς ἐνόμι- » σας ἐνόχους καὶ μᾶς κατεδικάσας εἰς θάνατον » καὶ εἰς ἐξορίαν. Ἀλλὰ ἰδοὺ ὅτι ἔχεις πολὺ ὀλι- » γώτερον ἢ πρότερον, — ἤθελον νὰ εἶπω ὅτι δὲν » ἔχεις τὸ παράπαν πλέον— ἐκ τῶν κερασίων ἐκεῖ- » νων τὰ ὅποια τόσον υπεραγαπήσας. Ἄφες ἡμᾶς » νὰ ἐπανεέλθωμεν ἐπὶ τῶν γραιῶν ἐκείνων δέν- » δρων τὰ ὅποια τοσοῦτον εἶνε ἡμῖν προσφιλῆ διότι » ὑπῆρξαν αἱ κοιτίδες ἡμῶν, καὶ ἐν βραχείῳ θέλου- » σιν πληρωθῆ αἱ τραπέζαι σου ὑπὸ τῶν γυμνοβου- » θεστέρων καρπῶν.

» « Μὴ μᾶς διαφιλονεικήσῃς μόνον τὰ ὀλίγα κερά- » σια τὰ ὅποια θὰ θίξωμεν. Θεώρησον τὸν μικρὸν » αὐτὸν φέρον ὡς τὴν νόμιμον ἀνταμοιβὴν τῆς ὑπη- » ρείας ἣν θέλομεν σοὶ παράσχει. Προτιμώτερα » ἐστὶν καλὴ τις συγκομιδὴ μετὰ στερήσεως ὀλί- » γων κερασίων ἢ παντελὴς ἔλλειψις καρπῶν.

» « Ἐάν τοιαύτη τις ἡ γνώμη σου, εἰπέ μίαν λέ- » ξιν, Μεγαλειότατε, καὶ θέλομεν σπεύσει διὰ τῶν » ἐλαφροτέρων πτερυγῶν μας».

» « Εἰς γέρον στρουθὸς ἐξ ὄριστος».

» Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸ κράτος ἐν Πρωσσίᾳ » ὡς καὶ τῇ λοιπῇ Γερμανίᾳ προστατεύει τὰ ὠφέ- » λιμα εἰς τὴν γεωργίαν πτηνά.

» Ἡ ἔκτασις τῆς Ἰνδικῆς χώρας τῆς ἀνηκούσῃς » εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἶναι ἴση πρὸς τὴν τῆς Εὐρωπαϊ- » κῆς ἡπείρου, ἐξαιρουμένης τῆς Ρωσσίας. Ἐχει δὲ » ἐπιφάνειαν ἐνός ἑκατομμυρίου καὶ 368, 113 χιλίων, » καὶ 200 περίπου ἑκατομμύρια κατοίκων, κατὰ τὰς » ἀκριβεστεράς εἰδήσεις.

Ἀπότου εἶδον τοὺς λευκοὺς ἀνεγνώρισαν τὴν ὑπεροχὴν αὐτῶν, καὶ ἐλπίζουσιν ὅτι μετὰ θάνατον θὰ γίνωσιν ὅμοιοι ἐκείνοις, λέγοντες, «ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλοι οἱ μαῦροι θὰ ἐκλευκανθῶσι».

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Θ Χ. ΜΕΤΑΞΑΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ.

Ἡ Σοφία ὁμοιάζει πρὸς βροχὴν οὐρανοῦ. Ὅταν σταγῶν ὕδατος πέσῃ ἐντὸς ἡμιανοιγμένου ὀστρέου γεννᾷ τὸν μαργαρίτην· ἐὰν αὕτη πέσῃ εἰς τὸ στόμα τῆς ἐχίδνης γεννᾷ τὸ δηλητήριον.

Μὴν ἔχετε ποτὲ ἐμπιστοσύνην οὔτε εἰς τὴν τύχην οὔτε εἰς τὰς γυναίκας. Πιστεύετε μόνον εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἀθάνατον θεόν. (Ὁμιέρ' Ἀβδὲλ Καδέρ).

Καθ' ἕνα τὰ ἀγγέλματα τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ ἄνθρωποι καθίστανται ἐλάσσονες ἑαυτῶν ὅσκις τίθενται ἐπὶ λίαν ὑψηλοῦ βήθρου.

Τέσσαρα πράγματα εἶναι πάντοτε πλείωτερα ἄφ' ὅσον νομίζομεν ἡμεῖς.

1ον τὰ χρέη μας, 2ον, τὰ ἔτη μας, 3ον τὰ σφάλματά μας, 4ον οἱ ἐχθροὶ μας.

Τέσσαρα δ' ὀλιγώτερον ἄφ' ὅσον πιστεύομεν.

1ον ἡ εὐφύη μας, 2ον ἡ ἐλπίς τῶν ἡμετέρων κερδῶν, 3ον αἱ ἀρεταὶ μας καὶ 4ον οἱ φίλοι μας.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

Τὸ γυναικεῖον γάλα ἐν Κίνα.

Ἐν Κίνα τὸ γυναικεῖον γάλα πωλεῖται δημοσίως, ἐν δὲ Shanghai ἕκαστον ἡμίλιτρον τιμᾶται 20 ἕκαστων (1 γρόσιον). Ὁ ἰατρός Machenzie (de Ringpo) διηγείται ὅτι πολλὰκις εἶδε γυναίκας πωλοῦσας ἐν μέσῃ ὁδῷ ἐντὸς μικρῶν ἀγγείων τὸ γάλα αὐτῶν. Τὸ γυναικεῖον γάλα ἐκτιμᾶται λίαν παρὰ Σίνας θεωρούμενον ὡς τροφή θρεπτικὴ τῶν τε γερόντων καὶ φθισικῶν.

Λόγοι ἐπικηδείου.

Ἡ χρῆσις τῶν ἐπικηδείων λόγων ἤρξατο παρὰ τοῖς Ἕλλησι μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μακραθῶνος, ὃ δὲ Θουκυδίδης εἶναι ὁ ἀρχαιότερος συγγραφεὺς ὅστις ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν. Μετηνέχθη ἡ συνήθεια αὕτη ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ῥώμην, ὃ δὲ Βαλέριος Πουβλικῶς τὴν ἐφήρμοσε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰουίου Βρούτου τοῦ συνάρχοντος αὐτοῦ, ὅστις εἶχε μείνει τὴν προλαβοῦσαν εἰς τὸ παιδίον τῆς μάχης, πολέμων τοῖς Ἑτρούσκοις.

Ὁ ἀρχαιότερος ἐπικηδείου λόγος ἐν Γαλλίᾳ εἶναι

ὁ ἀπαγγελλόμενος ἐπὶ τοῦ πρωτοστάτου Βερτράνδου Δουκεολίνου, ἀποθανόντος τῷ 1380.

Αἱ κηρολαμπάδες.

Ἀνέκαθεν οἱ ἄνθρωποι μετεχειρίσθησαν κηρολαμπάδες· εἰς τὰς θυσίας αὐτῶν καὶ μάλιστα τελούσας τὰ μυστήρια τῆς Δήμητρος ἐκράτουν δῆδας Ἕλληνες τε καὶ Ῥωμαῖοι κρατοῦντες ἄμα καὶ κηρολαμπάδας πρὸ τῶν ἀγαλμάτων τῶν θεῶν.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀναδράμωμεν πρὸς τοὺς ἔθνικοὺς, ἵνα εὐρωμεν τὴν παρὰ τοῖς χριστιανοῖς ἀρχὴν τῆς χρήσεως τῶν κηρολαμπάδων. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἀναγκάζόμενοι νὰ κρύπτονται ἐν ταῖς ὁμαῖς τῆς γῆς, ἵνα ἀποφεύγῃσι τοὺς διωγμοὺς καὶ ἀσχολῶνται περὶ τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετὰς, φύσει δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ μεταχειρίζονται δῆδας τε καὶ κηρολαμπάδας· τούτων δὲ ἔσχον πολλὰ πλείονα ἀνάγκην καὶ ὅτε ἀκόμη ἐπετρέπη αὐτοῖς νὰ ἀνχεύωσι ἐκκλησίας, διότι αὐταὶ ἐκτίζοντο σκιεραὶ, ὀλίγον φῶς λαμβάνουσαι, ἵνα διὰ τοῦ σκοτεινοῦ ἐμπνέωσι μείζονα σεβασμὸν. Ἐν τούτοις ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου, τὸ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἀρξάμενον ἔθος, κατήντησε καθαρὰ θρησκευτικὴ τελετή.

Ὁ ἀρχομένου τοῦ Ε' αἰῶνος ἀμαζῶν ἅγιος Παυλῖνος λέγει ὅτι οἱ σύγχρονοι αὐτῷ χριστιανοὶ τὸσον ἡγάπων τὰς κηρολαμπάδας, ὥστε καὶ ἐξωγράφουν αὐτάς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.

Δηλητηρίασις ἐκ πύλου.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ κ. Κ... ἀδαμαντοπώλης ἐν Παρισίοις ὑπέφερεν ἀπὸ κεφαλαλγίαν ἣν ἀπέδιδεν εἰς τοὺς καύσωνας τῆς ἐποχῆς. Μετεχειρίσθη φάρμακὰ τινὰ συνήθη· ἀλλ' ἐντὶ νὰ ἐλαττωθῶσιν οἱ πόνοι ἐπερίσσευσαν, ἐπῆλθε φλόγῳσις τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐπὶ τέλος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκαλύφθη ἀπὸ ἐξανθήματα τὰ ὅποια ἀνεπτύσσοντο ἰδίχ ἐπὶ τοῦ μετώπου.

Περίφοβος ἔσπευσε παρὰ τινι ἰατρῷ, ὅστις ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὰ συμπτώματα δηλητηρίασεως ὑπὸ τινος μεταλικῆς τοξικῆς.

Ἄλλ' ἔπρεπε πρὸ παντός νὰ ἀναγνωρίσῃ πῶθεν προήρχετο τὸ τοξικὸν τοῦτο.

Ὁ κ. Κ... τὸν ὅποιον ἀναγκάζει τὸ ἐπάγγελμά του νὰ ταξιδεύῃ ἐδιηγήθη ὅτι ἡ βλάβη τῆς ὑγείας του ἤρχισεν ἀπὸ τριῶν ἐβδομηκθῶν ἡτὶ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως του ἐκ Γερμανίας, ἔνθα ἠγόρασε πύλον ὅστις τὸν ἐστενοχώρει ὀλίγον τὸ μέτωπον· ἀπὸ τῆς ἐπαύριον μικρὰ τινὰ ἐξανθήματα ἐφάνησαν εἰς τὰ ὅποια οὐδὲν ἐπρόσεξε καὶ τὰ ὅποια ἐξηφανίσθησαν διὰ νὰ ἐπανέλθωσι· πολυπληθέστερα ἄμα τῇ ἐν Παρισίοις ὑφείλει του. Ὁ ἰατρός ἐζήτησε τὸν πύλον καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ ἐνδέρματος ταινία ἡ κα-

λύπτουσα τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πύλου ὕρασμα, ἐπαπίσθη εἰς μίαν τῶν δηλητηριωδεστέρων τοξικῶν οὐσιῶν. Ἐνῶ δὲ ὁ πύλος ἐπέβη ὀλίγον τὸ μέτωπον ἡ τοξικὴ οὐσία εἰσέδουε διὰ τῶν πόρων ἐπιφέρουσα δηλητηρίασιν βραδείαν ἀλλὰ συνεχῆ. Τὸ ἔνοχον κάλυμμα κατεδικάσθη εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, καὶ ἐνεργητικὴ θεραπεία ἐλύτρωσε τὸν ὄργανισμὸν ἀπὸ πάντων τῶν βλαβερῶν στοιχείων.

Οἱ κώδωνες.

Οἱ Αἰγύπτιοι λέγονται τῶν κωδῶνων ἐπινοηταὶ καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι πάντοτε οἱ κώδωνες ἀνήγγελλον τοῦ Ὁσίριδος τὰς ἐορτάς. Ὁ τῶν Ἑβραίων ἀρχιερεὺς ἐφόρει, κατὰ τὰς τελετὰς, χιτῶνα φέροντα ὀλοχρύσους κωδωνίσκους, ἐν δὲ Ἀθήναις τῆς Περσεφόνης καὶ Κυβέλης οἱ ἱερεῖς εἶχον ἐν ταῖς θυσίαις κώδωνας, πολλὴν σημασίαν ἔχοντας πρὸς τέλεσιν τῶν μυστηρίων.

Τοὺς κώδωνας ἐξ Ἰσού ἐγνώριζον καὶ Πέρσαι καὶ Ἕλληνας καὶ Ῥωμαῖοι. Ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ χριστιανικῇ ἐκκλησίᾳ χρῆσιν αὐτῶν πρῶτοι καθιέρωσαν ὁ πάπας Σαβιανὸς καὶ ὁ τῆς Νόλας ἐπίσκοπος Ἀγ. Παυλῖνος, ἵνα καλῶσι τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν θεῖαν λειτουργίαν. Τῷ 610 ὁ στρατὸς τοῦ Κλωταίρου, πολιούκων τὴν Σένονη, τὸσον κατετρόμαξεν ἐκ τοῦ ἤχου τῶν κωδῶνων τοῦ Ἀγ. Στεφάνου, ἠγούτων κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐπισκόπου Λυρηλίου Λούπου, ὥστε ἡ μὲν πολιορκία ἤρθη, ὁ δὲ στρατὸς ἔφυγεν. Ὁ μέγιστος τῆς Εὐρώπης κώδων εἶνε ὁ ἐν Μόσχῃ, ἑλκων βάρους ἐξήκοντα ἐξ ἑξακτῶν λιτρῶν.

Γνωστὸς τραπεζίτης ἔλαβε τὸ ἐξῆς ἐπιστόλιον:

Κύριε,

Ἐστοιχημάτισα εἴκοσι φράγκα ὅτι εἶσθε ἔτοιμος νὰ μὲ δανείσητε χίλια· εἶσθε τὸσον γενναῖος ὥστε κτλ. κτλ.

Υπογρ. Ψ.

Υ. Γ. Ἐὰν μὲ κήμητε νὰ χάσω τὸ στοιχίημα, δότε τοῦλάχιστον τῷ ἐπιφέροντι τὰ εἴκοσι φράγκα διὰ νὰ πληρώσω ἀμέσως τὴν ὀφειλὴν ἣτις σώζει τὴν τιμὴν μου συμφωνήσασαν δι' ὑπεράσπισιν τῆς ὑπολήψεως σας!

Ὁ τραπεζίτης ἔσπευσε νὰ πληρώσῃ ἀμέσως τὰ εἴκοσι φράγκα.

Τὸ κοράλιον ὑπαγόμενον εἰς τὴν τάξιν τῶν ζωοφύτων εὐρίσκεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν προσπεφυκὲς ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων βράχων. Ἀπαντᾶται δὲ συχνότερον πλησίον τῆς Μασσαλίας, εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀλγερίας, τῆς Κόρσου (Corse), τῆς Σαρδηνίας,

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

τῆς Σικελίας καὶ ἀλλαχοῦ. Κατὰ τοὺς ἀλγεῖς εἶναι τὸσω μικρότερα, ὅσω βαθύτερον ὑπάρχουσιν. Οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἐξήχθη κοράλιον μήκους ὑπὲρ τὰ 200—300 μέτρα.

Ἐν Ἀλγερίᾳ, ἔνθα τὰ ἀρθρονώτερα, περὶ τὰ 190 πλοῖα ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιεῖαν ταύτην, ὧν 150 Ναπολιτικὰ, 20 Τασκανικὰ καὶ 20 Σαρδηνιακὰ, φέροντα 1930 ἄνδρας μετὰ τῶν ὀπλισμῶν τῆς ἀλιείας ἣτις ἀρχεται τὸν Μάρτιον καὶ λήγει τὸν Ὀκτώβριον.

Ἀλιεύουσι δὲ τὰ κοράλια ἐπιξέοντες τοὺς κοραλιοφόρους βράχους διὰ καταλλήλων ξυλίνων ὀργάνων, καὶ συλλέγοντες τὰ θραύσματα ἐντὸς δικτύων.

Ἡ ἀξία τοῦ ἔτησιως ἐξαγομένου κοραλίου εἶναι 1,500,000 φράγκων. Τὸ ῥοδόχρουν κοράλιον τιμᾶται ἀντὶ ὑπερόγκων ποσῶν, τεμάχιον σπανίας καλλονῆς καὶ βάρους ἐννέα οὔγγων ἐπωλήθη, ἀντὶ 2,000 φράγκων. Ἡ συνήθης ἀξία εἶναι 600, φράγκων τὸ χιλιόγραμμον. Τὸ ἐρυθρὸν κοράλιον τιμᾶται 150 φράγκων τὸ χιλιόγραμμον. Τὸ δὲ λευκὸν συχνότατα φθειρόμενον ὑπὸ τῶν σκωλήκων, τιμᾶται μολὶς ἀντὶ 60 φράγκων καὶ τὸ κεραμοχρουν ἀντὶ 6 φράγκων.

Τὰ παντὸς εἶδους κοράλια ἀποστέλλονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν «Πύργον τοῦ Ἑλληνος» (Torre del Greco) κομώπολιν πλησίον τῆς Νεαπόλεως. Οἱ Σαρδοὶ καὶ οἱ Τασκανοὶ ἀποστέλλουσι τὴν πρόσδοτον τῆς ἀλιείας τῶν εἰς Γένουαν καὶ Λιβόρνον.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων 1,500,000 φράγκων ἀφαιρουμένων 1,170,000 διὰ τὰς δαπάνας ὑπολείπεται καθαρὸν κέρδος 330,000 φρ. πρὸς διανομὴν μεταξὺ τῶν ἐργολάβων.

Κατ' ἐπίσημους στατιστικὰς πληροφορίας τῶν ἀρχῶν τοῦ Βερολίνου καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1878 μετινάστευσαν ἐκ τῆς Γερμανίας 24,373 ἄτομα. Ἐκ τούτων 20,373 μετέβησαν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς 1718 εἰς Αὐστραλίαν, 1,048 εἰς Βρασίλιαν καὶ ἕτεροι, εἰς ἄλλας χώρας. Οἱ Γερμανοὶ προτιμῶσι τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν πρὸ πάντων, ἔνθα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν εἶναι ἀρκούντως διαδεδομένη καὶ συμφέροντα εὐρίσκουσι σπουδαιότερα. Ἐν Βρασίλιᾳ μέχρι τοῦδε ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰς 50,000 γερμανῶν μεταναστῶν πρὸ ὀλίγου δὲ καιροῦ ἤρχισαν μεταναστεύοντες καὶ εἰς Αὐστραλίαν.

Οἱ Ἀμερικανοὶ σκέπτονται ἤδη νὰ μεταβάλλωσιν εἰς θάλασσαν τὴν μεταξὺ τῆς Ἀριζόνης καὶ Νοτίου Καλιφορνίας ἀμμώδη ἔρημον. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο προϋπολογίσθη δαπάνη ἐνός ἑκατομμυρίου

δολλαρίων. Ὁ στρατηγὸς Φρεμόντ ἐπρότεινε εἰς Οὐασινγκτόνα τὴν ἐκλογὴν ἐπιτροπῆς ἐκ μηχανικῶν, οἵτινες ἀφοῦ μελετήσωσι καὶ παραδεχθῶσι τὸ καθήκον τούτου ἐργοῦ νὰ υποβάλλωσι τὴν περὶ τούτου ἐκθεσιν εἰς τὸ Συμβούλιον.

Κατὰ ἰατρικὸν σύγγραμμα τῆς Γαλλίας ὑφείλουσι νὰ νυμφεῦνται εἰς τὰς ἐπομένους ἡλικίας :

Ἐν Αὐστρίᾳ, 14 ἐτῶν δι' ἀμφότερα τὰ φύλα· ἐν Γερμανίᾳ, ἄνδρες 18 ἐτῶν, γυναῖκες 15 ἐτῶν· ἐν Βελγίῳ εἰς τὴν αὐτὴν· ἐν Ἰσπανίᾳ ἄνδρες 14 ἐτῶν, γυναῖκες 12· ἐν Γαλλίᾳ, ἄνδρες 18, γυναῖκες 15· ἐν Ἑλλάδι, ἄνδρες 14, γυναῖκες 12· ἐν Οὐγγαρίᾳ, ἄνδρες 14, γυναῖκες 12· ἐκ τῶν διαμαρτυρομένων ἄνδρες 18, γυναῖκες 14· ἐν Ἰταλίᾳ ἄνδρες 18, γυναῖκες 15, ἐν Πορτογαλίᾳ, ἄνδρες 14, γυναῖκες 12· ἐν Ρωσίᾳ καὶ Ῥουμανίᾳ, ἄνδρες 18, γυναῖκες 16· ἐν Σαξωνίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ, ἄνδρες 18,—20, γυναῖκες 12-16· ἐν Τουρκίᾳ κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν.

Μέχρι τοῦδε ἐγινώσκωμεν ἵπποδρομίας, κυνοδρομίας, ζῶα τέλος πάντων τρέχοντα ἐνώπιον πλήθους συνηγμένων θεατῶν καὶ συντελοῦντα εἰς διασκεδάσιν καὶ τέρψιν αὐτῶν· ἀλλ' ἤδη μνησθόμεθα ἕκ τινος ἐπιστολῆς ἐξ Ἀμερικῆς πρὸς τὴν Ε φ η μ ε ρ ῖ δ α τ ο ὕ Σ τ α ρ ο ὕ ὅτι καὶ γυναικῶν δρόμοι τελοῦνται ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ ἐπόμενα ὡποσούν περιεργα.

«... Οἷαν δὴ ποτε ἐφημερίδα τῆς Νέας Ὑόρκης ἀνοίξῃ τις, θὰ ἴδῃ οὐδὲν ἄλλο ἢ δρομεῖς ἄρρενάς τε καὶ θήλειας μέγιστα δὲ θηλείας. Γυνὴ τις καλυμμένη Ἄνδερσον ἔλυσε τὸ πρόβλημα νὰ διατρέξῃ 2000 μίλια ἀγγλικὰ διανύουσα ἐν μίλιον κατὰ τέταρτον τῆς ὥρας.

Πρὸ οὐκ ὅτῳ ἤδη ἡμερῶν νεανίς τις Οὐίλσον ὀνόματι, τρέχει σκοπὸν ἔχουσα νὰ διατρέξῃ 2700 μίλια ἐν ἰσαριθμοῖς τετάρτοις τῆς ὥρας, ἑτέρα δὲ τις Μωδεβίλ δὲν ἐδίστασε νὰ διατρέξῃ τρισχίλια.

» Ὅποιον θέαμα νὰ βλέπῃ τις, εἰσερχόμενος εἰς τινὰ σταθμὸν, τοιαύτην τινὰ ἡ θ ο π ο ῖ ο ν, διότι οὕτω νομίζομεν ὅτι δύναται τις προσφωδῆσαι νὰ τὴν ὀνομάσῃ κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ δρόμου τῆς ὥρας. Ὁ σταθμὸς εἶνε ἀνοικτὸς ἡμέρας τε καὶ νυκτός καὶ ἡ εἰσόδος εἶνε οὐχὶ δωρεάν ἀλλ' ἐπὶ ὀρισμένῳ τιμηματι, διότι πρόκειται περὶ κέρδους ἀργυροῦ. Ὁ περιβόλος τοῦ σταθμοῦ εἶνε μεστὸς περιέργων καὶ μέγιστα ἀνθρώπων στοιχηματιζόντων. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ φαίνεται ἡ δύσμοιρος ἡ θ ο π ο ῖ ο ς ὑποβασταζομένη δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν μάλιστα καὶ μετὰ βίας σύρουσα τοὺς καθηκτικμένους, πύδας τῆς, τὸ πρόσωπον ἔχουσα ὡχρὸν καὶ πελιθνὸν καὶ περιρρομένη τὸ πρόσωπον ὑπὸ ἰδρώτους. Τὸ βλέμμα αὐτῆς

οὐδὲν ἔχει ἀνθρώπινον. Δὲν βλέπει πλέον γυναῖκα ἐνώπιον σου, ἀλλὰ τὸ πολὺ πολὺ σῶμα ἀνθρώπινον, ἄμωρον, ἀπολέσαν πάσαν αὐτοῦ τὴν βούλησιν, καὶ τὸν λόγον καὶ τὴν συνείδησιν ἑαυτοῦ καὶ ὅμως συρόμενον καὶ βασανιζόμενον χάριν τῶν δολλαρίων ἀτινα ῥίπτουσιν εἰς αὐτὸ οἱ περιέργοι θεαταί. Οἱ πύδες αὐτοῦ κινοῦνται ὡς μοχλοὶ ἀτμομηχανῆς ἀποσβεσθείσης, καὶ οἱ θεαταί ἐπευφροῦσιν τὸ ὡς ὑπὸ γαλβανισμοῦ κινούμενον ἐκεῖνο πτώμα, περιέργως καὶ ἀπλήστως ὑπολογίζοντες τὴν ὁδὸν ἣν διήνυσε. Εἶνε φρικῶδες τὸ θέαμα καὶ ἀπένθρωπον. Ἀλλὰ, δυστυχῶς μόνον τῶν ζῶων προστρατίας ἐταιρίας ἔχομενα.

Ἐν τῇ ἀμερικανικῇ συμπολιτεῖᾳ ὑπάρχουσι πολυπληθεῖς πόλεις τὸ αὐτὸ φέρουσαι ὄνομα, ὡστα καθ' ἑκάστην, ἐκ τῶν ταχυδρομείων δεσποῖε σύγχριστις, καὶ τοῦτο κατὰ βαθμὸν ἀπίστευτον. Ἄν οἱ ἐπιστέλλοντες δὲν εἶναι ἀρκούντως ἐπιμελεῖς, ὡπως θέτωσι τοὺς ἀναγκαίους προσδιορισμοὺς εἰς τὰς ἐπιστολάς των διέρχονται ἀληθεῖς Ὀδυσσεΐδας· οὕτως ἐνῶ προσκαλεῖται τις νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν γάμον τοῦ φίλου του, πολλὰκις συμβαίνει νὰ λαμβάνῃ πρότερον τὸ γράμμα δι' οὗ προσκαλεῖται εἰς τὴν βάπτισιν τοῦ νεοτεχθέντος. Ὅπως πεισθῇ τις περὶ τῆς συγγένσεως καὶ τῶν περιπετειῶν τῶν ἐπιστολῶν, ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἐν ταῖς Ἠνωμέναις, Πολιτεῖαις ὑπάρχουσι 18 πόλεις φέρουσαι τὸ ὄνομα Βρούκλυ, 20 μὲ τὸ ὄνομα Οὐίλλιαμσβούργ, 5 Βελτιμόρ, 10 Βαγβώρ, 21 Βόστων, 16 Βούρφαλος, 17 Βούρλιγγων, 17 Σιάρλεστον, 10 Κλέγελανδ, 15 Λούισβιλ, 14 Πόρτλανδ, 15 Κυναύ, 13 Βίλμιγγων, 10 Κολόμβος, 22 Ρίσμωνδ, 25 Δαίητον, 30 πόλεις, Οὐάσιγγτων καὶ ἄλλαι πολλαὶ τοιαύται.

Γνωστὸν πρὸς τοῦτοις ὅτι ἐν Ἀμερικῇ πολλαὶ πόλεις φέρουσιν ὀνόματα ἀρχαίων πόλεων· ὑπάρχουσι π. γ. Ἀθῆναι, Σπάρτη, Τροία κτλ. Μία ἐξ αὐτῶν, ἡ πρώτη, ἐγένετο ἀφορμὴ παρεξηγήσεως, ἥτις ὅμως ἀποδεικνύει τὴν τάξιν τῶν ταχυδρομείων τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου. Ἐκ Λονδίνου ἐστάλη πρὸ τινος χρόνου ἐπιστολὴ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν, Monsieur Al. C. Athènes. Ὁ παραλαβὼν αὐτὴν ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος τοῦ Λονδίνου, νομίσας ὅτι διευθύνετο πρὸς τὰς Ἀθῆνας τῆς Ἀμερικῆς καὶ οὐχὶ τῆς Ἑλλάδος, ἔθεσεν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ διὰ τὸν νέον κόσμον προωρισμένου φακέλλου. Ἡ μικρὰ ἐπιστολὴ, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας περιπλοῦν τῆς γῆς, ἔφθασεν ἐπὶ τέλος εἰς τὸν πρὸς ὄρον, ἐκπληκτος δὲ παρέλαθεν αὐτὴν ὁ κ. Ἀλ. Κ. φέρουσα τὰς σφραγίδας ὄλων τῶν ταχυδρομείων δι' ὧν διήλθε.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕ ΕΝ ΚΩΝ[ΠΟΛΕΙ].

Ἡ χρῆσις τοῦ καφέ εἰσήχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάν Σουλεϊμάν (περὶ τὸ 1540). Κατὰ πρῶτον εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὴν Συρίαν ἀπὸ τοῦς καμηληλάτας τῆς Ἀραβίας. Παρετήρησαν οὗτοι ὅτι αἱ κίμηλοι αὐτῶν, ἀκαυδοῦσαι ἐκ τοῦ μακροῦ δρόμου, ἐλάμβανον νέας δυνάμεις καὶ ἠθὸς τι ἰλαρότητος καὶ οἰονεὶ μέθης, ὡσάκις ἐβόσκοντο τὸν θάμνον τοῦ καφέ. Καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι ἤσθλοντο τὰ αὐτὰ ὅποτε ἐπινοῦν ὁσείας τινὰς ἐκ τοῦ ποτοῦ ἐκείνου, καὶ τοιοῦτοτρόπως διέδωκαν τὰ περὶ αὐτοῦ καθ' ὅλην τῆς Ἀραβίας τὴν ἔρημον.

Ἐκ τούτων ὀλίγον κατ' ὀλίγον διεδόθη καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μνησθέντος Σουλτάνου κατὰ πρῶτον εἶχον ἐγερεθῆ τὰ ἐκ τοῦ καφέ ὀνομασθέντα κ α φ ε ν ε ἰ α ἢ ὀρθότερον κ α χ θ ε - χ α ν ε ὅπου πρὸ πάντων συνηθροῖζοντο οἱ ὀκνηροὶ ἵνα πίνωσι τὸ ἀφέψημα τοῦ καφέ· βραδύτερον δὲ ταῦτα ἔγειναν τόποι συνηθροῖσεων ἐπιεικιδύων εἰς τὴν κοινὴν ἡσυρίαν ὡς καὶ τὰ καπηλεία. Ἡ κυβερνησις δὲ διέταξε τοὺς οὐλαμκῆδας νὰ ἐξετάσωσιν ἂν ὁ καφὸς ὡς ποτὸν μεθυστικὸν ἀπηγορευέτο, ὡπως ὁ οἶνος, ὑπὸ τοῦ Κορκάνου. Αἱ γυναῖκα ὑπῆρξαν ἀντιφατικαί, τῶν μὲν καταδικαζόντων τὸν καφὸν ὡς ἐχθρὸν τοῦ ὕπνου καὶ τῆς γ ο ν η μ ο ῦ τ ο ς ¹, τῶν δὲ ἀποκαλούντων αὐτὸν π ν ε ὕ μ α τ ὶ ὠ ν ε ἰ ῤ ω ν καὶ π η γ ῆ ν τ ῆ ς φ α ν τ α σ ῖ α ς.

ΑΙΘΕΡΟΠΟΣΙΑ ΕΝ ΙΡΑΝΔΙΑΙ.

Ἡ ἐν Παρισίαις ἐκδιδομένη φαρμακευτικὴ ἐφημερίς «Φαρμακευτικὴ Ἐνωσις», ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐν Λονδίῳ ἀνταποκριτὴς τῆς «Βρετανικῆς Ἐπιθεωρήσεως» σημειοὶ παράδοξόν τι ἔθιμον ἀπὸ τινῶν μηνῶν ὑφιστάμενον ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ τὸ ὅποιον προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν πάντων. Τὸ ἔθιμον τοῦτο εἶναι ἡ τοῦ θεϊκοῦ αἵθερος κατάχρησις ὡς ποτο μεθυστικῶν.

Ἰατροί τις εἰς ὃν ἐδιηγήθησαν τὴν παράδοξον ταύτην συνήθειαν, μετέβη ἀπὸ σκοποῦ ἐν Ἰρλανδίᾳ ἐν τοῖς μέρεσιν ἐν οἷς τὸ ἔθιμον ἦν ἐν χρῆσει

¹ Τὰ αὐτὰ ἐξεγράφησαν καὶ περὶ τοῦ ὀλ' γ ν ὕστερον εἰσαχθέντος καπνοῦ ἢ ταυμάκου. Ἐν γένει δὲ οἱ οὐλαμκῆδες τὸν οἶνον, τὸ σπιν, τὸν καφὸν καὶ τὸν καπνὸν ἀπεκάλεσαν τὰ ς τ ἔ ς σ α ρ α ς σ τ ῖ λ α ς τ ῆ ς σ κ η ν ῆ ς τ ῆ ς ἡ ὀ υ π α θ ε ἰ α ς, ἢ τ ο ὕ ς τ ἔ ς σ α ρ α ς ὕ π ο υ ς γ ο ὕ ς τ ο ὕ Δ ι α β ὀ λ ο υ, ἐν ὧ οἱ ποιηταὶ τὰ ὀνόματάν, τὰ τ ἔ ς σ α ρ α σ τ ο ι χ ε ῖ τ α τ ο ὕ κ ὄ τ μ ο υ τ ῆ ς ἀ π ο λ α ὕ ς ε ω ς, τὰ τ ἔ ς σ α ρ α π ρ ο σ κ ε ρ ᾶ λ α ι α τ ο ὕ σ ο φ ᾶ τ ῆ ς ἡ ὀ δ ο ν ῆ ς.

καὶ διηγείται ὡς ἐξῆς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπισκέψεώς του.

Ἐν ταῖς ὁδοῖς δὲν ἀπαντᾷ τις ἢ χωρικούς κοσμίως ἐνδεδυμένους, καθαρούς καὶ ἐπιμελετημένους οἵτινες οὐδὲν σύμπτωμα μέθης προδίδουσι. Φθάνων ὅμως τις εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Drapers-Town, ἢ τοῦ αἵθερος διαπεραστικῆ ὁσμῆ προσβάλλει τοσοῦτον ἰσχυρῶς τοὺς ἀερίους τῆς ἀναπνοῆς ὁδούς, ὡσάκει εὐρίσκειτό τις ἐν δωματίῳ ἀσθενούς· ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως ὁ ἀήρ ἦτο μεμολυσμένος ἐκ τῆς ἀποπνοίας τῶν ἐν αὐτῇ συνηθροισμένων χωρικῶν.

Τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἔθεσε τὸν ἰατρὸν ἐπὶ τὰ ἔγνη τοῦ ὀλαθρίου τούτου ἔλλειμα, ἰσχυρίζετο ὅτι καὶ ἀπὸ ἀποστάσεως ἡμίσεως μιλίου ἠδύνατό τις νὰ αἰσθανθῇ τὴν ὁσμὴν τοῦ αἵθερος ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι, γεγονός, ὅπερ ὁ ἰατρός, ἐν ἀρχῇ, ἐδυσκολεύθη νὰ παραδεχθῇ καὶ τὸ ὅποιον ἐχαρκατήρησεν ὡς παράλογον ὑπερβολὴν.

« Μετὰ λίαν ἄγρυπνον προσοχὴν, ἐπάγει ὁ ἰατρός, ἠδυνήθη νὰ πεισθῶ περὶ τοῦ ποθουμένου, καθότι ὁ φῶθος ὁ ἐκ τοῦ καθολικοῦ κλήρου, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ διατηρῆται μυστικὴ ἢ χρῆσις τεῦ βλαβεροῦ τούτου φαρμάκου.» Ὁ ἰατρός ἀκολούθως ἠθέλησε ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ τοιοῦτου μετὰ τῶν δυστυχῶν τούτων ὄντων ἔθιμου, ἀτινα ἀναμφιβόλως καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς βλαβερῆς ταύτης οὐσίας θὰ ἠγνώσουν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς περὶ ἐγκρατείας διδαχῆς τοῦ πατρὸς Mathews, λέγει ὁ ἰατρός καὶ μετὰ τὴν ἐν Drapers-Town ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, ὅποτε τὸ βίσαι, τὸ ἴξιν καὶ ἡ ῥακὴ καθ' ὀλοκληρίαν ἀπεσκορακίσθησαν, ὁ διάβολος ἐγέσπειρεν εἰς φαρμακοποιὸν τινὰ τὴν ἰδέαν τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἀπαγορευθέντων οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν διὰ τοῦ αἵθερος, τὸν ὅποιον ὁ αἰδεσιμώτατος πατήρ Mathews οὐδῶλος ἐσκέφθη ἐπίσης ν' ἀπαγορεύσῃ.

Ἡ ποσότης τοῦ καταναλισκόμενου αἵθερος παρὰ τινος συστηματικοῦ οἰνοπότου, δύναται ν' ἀνέλθῃ μέγιστος ἡμίσειας ὀκάς, ποσότης, ἥς ἡ λήψις ἐν τῇ κατ' ἡμέραν ἰατρικῇ χρῆσει θὰ ἐφαίνετο ἀδύνατος, ἂνευ σπουδαίων περὶ τῆς ζωῆς τοῦ πάσχοντος κινδύνων.

Ἀπὸ τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης ἐν Drapers-Town οἱ κυβερνητικοὶ ἰατροὶ ἀναζητοῦσι ἔγνη τοῦ αὐτοῦ κακοῦ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποκαλύψωσιν ἢ περιπτώσεις τινὰς μονομερεῖς.

Καὶ ὅμως ἡ αἵθεροπυσία ὀλονὲν αὐξάνει καὶ, πρᾶγμα παράδοξον! ἤρξατο διὰ διδομένη καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν τῶν κυριῶν τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως αὐτοῦ τοιοῦτου βαθμοῦ, εἰς τρόπον ὡστε ἐπὶ τῆς χλόης τοῦ Hyde-Park παρατηροῦνται ἐνίοτε ἐσκορπισμένα κενὰ φυκίδια αἵθερος, ἀτινα αἱ κομφαὶ περιδιαβάτρου ῥίπτουσιν ἀπὸ τῶν θυρίδων τῶν ἀμαξῶν αὐτῶν.

Ἐνταῦθα πληρέστατα ἐφαρμόζεται τὸ ἀξίωμα τοῦ πρίγκηπος Talleyrand ὅτι «ὁ πιστεύων ἢ ἀποσβέσῃ τὰς κακίας διὰ τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν νόμων . . . οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ ἀντικαθιστῶν αὐτάς.»

T. A.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΞΗΣ.

Γνωστὸν ὅτι ὁ μεταξοσκώληξ μετεκομίσθη ἐκ Σινικῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ὑπὸ δύο Μοναχῶν, καὶ ἔκτοτε ἐτρόφη, καὶ ἐπολλαπλασιάσθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Πελοπόννησον, καὶ μετὰ τὴν IV'. 100[ρίδα μετεδόθη καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀπὸ τοῦ βόμβυκος ὀνομάζονται βομβυκινὰ τὰ μεταξωτὰ, ὡς Σηρωτὰ ἀπὸ τῶν Σηρῶν, ἔθνος Σινικοῦ.

Ὁ Βόμβυξ μεταμορφοῦται θαυμασίως ἀπὸ σπῆρον θερμαινόμενον· ἐκ τοῦ ὡοῦ, οὕτως εἶπειν, παρῆγεται σκώληξ λευκοκίτρινος, ὅστις τρέφεται ἐπὶ δεκαπενθημερίαν ἀπὸ συκαμίνουφυλλα, καὶ ἀπ' οὗ κατακτῆσει ὑποκόκκινος βλάσται εἰς κοιτῶνα ἐστερημένον ἀέρος καὶ ὑγρασίας καὶ ἔχοντα κλάδους δένδρων· ἐνταῦθα ἀναβαίνων ἀρχίζει νὰ κάμῃ τὴν φωλεάν του, ἣτις εἶναι ἡμέταξα, καὶ ἐπονομάζεται Κουκκουλί (ἀπὸ τοῦ κόκκος, ἐφαρμ. Κουκκουλί) καὶ ὑποκοριστικῶς Κοκκύλιον διὰ τὴν στρογγυλότητά του. Ἀποπτύει τὴν πρώτην ἡμέραν ἀραχνῶδες ὑφασμα, καὶ τὴν ἐξῆς κάμει τὴν ἀρχὴν τοῦ κόκκου, τὴν δ' ἐφεξῆς περιτυλίσσει τὸ κοκκύλιόν του. Μετὰ παρέλευσιν αὐτῆς 10 ἡμερῶν, ζεύγη τινὰ βομβυκίων ἀρρένων τε καὶ θηλέων κρατοῦνται πρὸς παραγωγὴν σπόρου. Ἐκ τῶν βομβυκίων τούτων ἐξέρχονται περρωτὰ χρυσαλλίδες, αἵτινες ὀχεύονται καὶ γενῶσαι τὸν σπῆρον τῶν ἀποθηήκουσι, οἱ δὲ λοιποὶ ἀμέσως ἐψήνονται εἰς τὸν κλίβανον, ἢ ἐκτίθενται εἰς τὴν θερμὴν τοῦ ἡλίου καύσιν ὑποβαλλόμενοι οὕτως εἰς καταναγκαστικὸν θάνατον, διὰ νὰ μὴ διατρυπήσουν τὸ κοκκύλιον καὶ ἐπιφέρουν οὕτω βλάβην εἰς τὴν περὶ αὐτοὺς μέταξαν. Τὰ κοκκύλια μετὰ ταῦτα συνάζονται εἰς κοχλάζοντα λέβητα, ἢ ἐν ψυχρῷ ὕδατι, καὶ διὰ μηχανικοῦ τρόπου διυλίζονται. Ἐν τῇ βομβυκοτροφίᾳ ἐπιδίδονται πολλαχοῦ τῆς ὀθωμ. αὐτοκρατορίας καὶ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἰδίως ὅμως εἰς τὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας, Μακεδονίας, Προύσσης, Πελοποννήσου, Ζαγοράς Θεσσαλίας, Συρίας καὶ τῆς Μεσοποταμίας. Ἡ περσικὴ μέταξα ὑπερτερεῖ τὰς λοιπὰς, ἐπεὶ μετὰ ταύτην ἡ ἰταλικὴ καὶ γαλλικὴ.

Ἡ μέταξα ὑποδιαιρεῖται εἰς πολλὰ εἶδη, καὶ πρῶτον εἶναι τὸ ὠμὸν (crué) οὕτω καλούμενον διότι ἐκβάλλει χωρὶς νὰ βρασθῇ τὸ κοκκύλιον, ἀλλ' ἀποτυλίσσειται ξηρὸν ἢ εἰς ψυχρὸν ὕδωρ· τοῦτο ἔχει τὴν περισσοτέραν στιλπνότητά. Βον εἶναι τὸ βρασιμένον (colta), οὐπερ γίνεται χρήσις εἰς τὰ καλλιτέρα μεταξωτὰ τῆς Εὐρώπης. Γον στημόνια (sete

de Trama) ὅσα τυλίσσονται ἐπίτηδες δι' αὐτὴν τὴν χρῆσιν τῶν ὑφασμάτων.

Δον Τὸ ἀκλωστον (Piana) τὸ πωλούμενον οὕτως ὑπὸ τὸ ἀπλοῦν ὄνομα Μετάξι, χρησιμεῖον εἰς τὰ κεντήματα καὶ τὰς τοιαύτας ἐργασίας.

Εον Τὸ Μετρητόν (Seta conlata) τὸ κάλλιστον καὶ κλωστον Ἰμ θ ρ ι σ ί μ ι.

Ἐπάρχουσι πρὸς τούτοις καὶ ἕτερα 2 εἶδη Μετάξης. Πρῶτον εἶναι τὸ Ἀσιατικὸν Μετάξι (Seta Orientale)· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον βόμβυκος, ὡς τὰ λοιπὰ μετάξι, ἀλλ' αὐξάνει εἰς δένδρον καρυῆς ἀπαρραλλάκτως, ὡς τὸ βαμβακοδένδρον, ἐμπεριέχον μέταξαν λευκὴν. ψιλὴν καὶ στιλπνοτάτην, χρήσιμον εἰς πολλὰ ὑφάσματα μεταξωτὰ τῆς Κίνας καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Δεύτερον δὲ ἡ καλουμένη Μέταξα Ὀστρακοδέρματος (Seta d'Ostrica). Ταύτης δὲ τῆς Μετάξης πρῶτον ἐφευρεται εἶναι οἱ Ἴταλοι, οἵτινες μετὰ πολλὰς δοκιμὰς ἔμαθον νὰ κλώθουν τὴν μεταξωτὴν τρίχα τῆς Πίννας, ἣτις προσκολλᾶται εἰς τοὺς βράχους διὰ τῶν τριχῶν τὰς ὁποίας φέρει εἰς τὸ ὄστρακοδέρμα αὐτῆς. Χρηρίζονται βεβαίως πολλὰ πλήθη Πινῶν ἵνα ἐξαρκέσωσιν διὰ τὴν κατασκευὴν ἐνός μόνου ζεύγους περικνημίδων πλεκτῶν· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι κατὰ πάντα ἐξαιρετικὸν καὶ ὑπερβαίνει ὅλα τὰ λοιπὰ ἐκ μετάξης ὁποιοῦδήποτε μέρους τῆς Εὐρώπης· τῷ 1154 ἐδώρηθη εἰς τὸν Πάπαν ἐν ζεύγος τοιοῦτων περικεκλεισμένων εἰς μικρὰν ταμβακοθήκην, ἀλλὰ μεθ' ὅλην αὐτὴν τὴν λεπτότητα εἶναι λίαν περιζήτητος· αἱ Πίνναι αὐταὶ ἀλιεῦνται εἰς πλῆθος ἐν Ταράντῳ τῆς Καλαβρίας καὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς Σικελίας, ἐνθα εὐρίσκονται καὶ ἐργοχειρεῖσθαι τοιοῦτων πλεκτῶν περικνημίδων καὶ χειροκτιῶν.

ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΣ

Ὁ γεννηθεὶς ἐντὸς πορφύρας. Εἰς τὴν Ἀλεξανδριᾶ ἀυτῆς, Ἄννα ἡ Κομνηνὴ λέγει, ὅτι, Πορφυρα ἦτο τὸ ὄνομα τετραγώνου τινὸς κτηρίου, κειμένου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου τῶν ἀνακτόρων καὶ ἔχοντος στέγασμα πυραμιδοειδές. Τὸ ἔδαφος καὶ οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐκ λαμπροῦ μαρμάρου. Οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες μετέφεραν τοῦτο ἐκ τῆς Ῥώμης ἀδραῖς, δαπάναις. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ ἦν πορφυροῦν ἐκτὸς μικρῶν τινῶν λευκῶν κηλίδων.

Τὸ χρῶμα τοῦ μαρμάρου ἔδωκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸ κτήριον, τὸ δὲ κτήριον εἰς τὸν βασιλοπαιδα, τὸν γεννηθέντα ἐντὸς αὐτοῦ, βασιλεύοντος τοῦ πατρὸς του.

Γνωρίζομεν ὑπὸ τὸ ὄνομα Πορφυρογέννητος, Κωνσταντῖνον τὸν Ζ'.

ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΧΟΡΤΟΝ.

Τὸ σιδηρόχορτον, περὶ οὗ πρόκειται, εἶναι φυτὸν ἀνύπαρκτον γεννηθὲν διὰ τῆς φαντασίας ἀνθρώπων ὀνειρευομένων τὴν ἀπόκτησιν πλοῦτου πολυλοῦ ἀνευ κόπου καὶ ἐργασίας.

Κατὰ τὸ 1853 ἔτος εἶχον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου γραῖαν τινὰ γυναῖκα ἐκ Σαλαμίνος· αὕτη δὲ βλέπουσά με καθ' ἐκάστην νὰ συλλέγω φυτὰ ἐκ τῶν ὄρεων τῆς Ἀττικῆς συχνάκις με ἠρώτᾳ ἐὰν ἔχω μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὸ σιδηρόχορτον, καὶ ἐὰν ἡ δύναμις αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ ἦναι τόσον θαυμασία ὅσον καὶ φημίζεται. Περιέργως νὰ μάθω τί εἶναι αὐτὸ τὸ σιδηρόχορτον καὶ τὴν θαυμασίαν του δύναμιν ἀπεκρίθη ὅτι καὶ τὸ φυτὸν ἔχω καὶ ἡ δύναμις του εἶναι βεβαίως θαυμασία, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ δώσω εἰς κανένα ἐξ αὐτοῦ διότι μοι εἶναι ἀπηγορευμένον. Μεθ' ἡμέρας τινῶν, κατὰ τὰς ὁποίας παρετήρησα ὅτι ἡ ὑπηρετρία συνωμιλεῖ μετὰ διαφόρων καὶ ἀγνωστων μοι προσώπων, ἡ γυνὴ αὕτη μοι προσέφερε εἴκοσι γιλιδάς δραχμῶν ἐκ τῆς ἐδίδον ὀλίγον σιδηρόχορτον. Ἐνόησα λοιπὸν ὅτι αὕτη παρ' ἄλλου ὠδηγεῖτο καὶ δι' ἄλλον ἠθελε τὸ πράγμα, τὸ ὅποιον ἐγὼ ἐντελῶς ἠγνόουν καὶ ἡ περιέργειά μου ἐκεντήθη πολὺ νὰ μάθω τί τρέχει μετὰ τὸ σιδηρόχορτον τοῦτο. Ἠνήθη λοιπὸν καὶ ἐκ δευτέρου· τέλος μοι ἐπροτάθη ὅτι ἐὰν δώσω τὸ σιδηρόχορτον θέλω μεθεῖσι τῶν μεγάλων ὠφελιμῶν μίξαι ἑταιρίας ἣτις ἐγίνωσκον μέγα τι μυστικόν. Συγκατετέθη εἰς τοῦτο, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸν οἶκόν μου περὶ τὰ δώδεκα πρόσωπα, ἐν οἷς δύο ἀμαξήλατοι, τρεῖς ὑπηρετρία, δύο μάγειροι πρεσβειῶν καὶ δύο τροφοί.

Κωμικωτάτη κατέστη ἡ συνεδρίασις ἐκείνη διὰ τὴν σοβαρότητα τῆς καὶ ἐτι κωμικώτατος ἦτον ὁ περὶ σιδηρόχορτου διάλογός μου μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, διὰ πρῶτον τὸ ὅποιον ἐντελῶς ἠγνόουν καὶ ἠθελον νὰ μάθω διατὶ μοι ἐζητεῖτο. Ἰδοὺ δὲ ἐν συντομίᾳ τί ἔμαθον.

Τὸ σιδηρόχορτον, μυθικὸν καὶ ἀνύπαρκτον φυτὸν, ἔχει τὴν θαυμασίαν καὶ μαγικὴν ἐνέργειαν νὰ θραύῃ πᾶν κλειθρον, καὶ πᾶν σιδηροῦν γρηματοκιβώτιον μόλις τὸ ἐγγίση τις δι' αὐτοῦ. Ἐζητεῖτο δὲ ἰδίως τὸ σιδηρόχορτον τότε, διὰ νὰ γίνῃ δι' αὐτοῦ ἡ κατοχὴ μεγάλου τινὸς θησαυροῦ κειμένου κατὰ τὰ μεθόρια ἐντὸς τοῦ Γουρικοῦ κράτους. Ἡ περιγραφή τοῦ θησαυροῦ εἶναι τοιαύτη. Ἐν τινι ὑπογίῳ τοῦ ὁποίου τὴν μεγάλην καὶ σιδηρῶν πύλιν δύναται ν' ἀνοίξῃ ὁ τυχὸν καὶ νὰ εἰσελθῇ, κειντὰ εἰς σωροὺς μεγάλους καὶ ἀναριθμητάς χρυσῶν νομίσματα, ἐλάσματα βαρύντατα χρυσοῦ, μαργαρίται καὶ ἀδάμαντες· ὅταν ὁ εἰσελθὼν θελήσῃ νὰ λάβῃ τι ἐκ τῶν σωρῶν τούτων, ἔστω καὶ τὸ μικρότερον τεμάχιον, ἡ σιδηρᾶ θύρα ἀμέσως μετὰ πατάγου κλείεται, τὸν ἀίχμαλωτίζει, καὶ δὲν ἀνοί-

γει εἰμὴ μόνον ὅταν ἀφῆθῃ τὸ παρ' αὐτοῦ κρατούμενον κειμήλιον. Ἀναγινώσκειται δὲ ἐπὶ τῆς θύρας μεγάλοις γράμμασιν ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή: ὁ θησαυρὸς οὗτος γίνεται κτήμα μόνον ἐκείνου ὅστις φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὸ σιδηρόχορτον. Ἐξ ἀνακρίσεων δὲ τὰς ὁποίας ἔκτισον ἀνεκάλυψα τὰ ἀκόλουθα. Βούλγαρος τις ἀγύρτης ἐσχημάτισε μυστικὴν ἑταιρίαν διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦτου τοῦ θησαυροῦ, χῆρον τοῦ ὁποίου ἐζήτητο μετὰ τοσαύτης ἐπιθυμίας τὸ σιδηρόχορτον, φρολογῶν τοὺς ὑπηρετάς, τὰς τροφούς καὶ τοὺς μάγειρους τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ὑπάρξις τοῦ τοιοῦτου θησαυροῦ ἔφθασε καὶ εἰς στρώματα τῆς κοινωνίας πολὺ ὑψηλότερα καὶ ἐπληροφόρηθη τοῦτο ὄσκις παρὰ σπουδαιοτάτων προσώπων μετ' ἐξήτουτο πληροφωρίαι περὶ σιδηρόχορτου! Ἀγνοῶ ἐὰν διὰ τὴν ιδέαν τῆς ὑπάρξεως τοῦ μυθώδους σιδηρόχορτου ἐπλάσθη ὁ μῦθος τοῦ θησαυροῦ, ἢ διὰ τὸν μύθον τοῦ θησαυροῦ ἐφευρέθη τὸ ἐτι μυθικώτερον σιδηρόχορτον· δύναμαι ὅμως νὰ βεβαιώσω ὅτι καὶ ὁ Μπαρμπά Χατζῆς ὁ Βούλγαρος καὶ οἱ συνέταιροί του ἀπεβίωσαν ἐπὶ τῆς ψάθης περιμένοντες τὸ σιδηρόχορτον. Βραδύτερον ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ περὶ σιδηρόχορτου ιδέα μεγάλως ἐγενικεύθη μετὰ τῶν προλήψεων τοῦ λαοῦ. ¹

Ἡ ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ ἘΝ ΑΜΕΡΙΚῃ.

Τὸ Ἠλεκτρικὸν φῶς, ἐπιθεώρησις τῆς ἡλεκτρικότητος δημοσιευομένη ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιν τοῦ κόμητος de Moncel μέλους τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἐν Παρισίῳ, περιλαμβάνει εἰς τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ἀριθμὸν μελέτην ἐνδιαφέρουσαν ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ τηλεφώνου ἐν Ἀμερικῇ. Τὸ ὄργανον τοῦτο ὑπερ πολλοὶ θεωροῦσι ἀπλοῦν παίγνιον ἀνεπιτήδευτον εἰς τὰς πρακτικὰς χρήσεις διεδύθη ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις μετὰ τρόπου τῇ ἀληθείᾳ καταπληκτικῶ.

Ἐπολογίζουσιν ὅτι περὶ τὰς 26,000 τηλεφῶνων Bell πρὸς τὸ παρὸν εἰσὶν ἐν χρήσει ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις· εἰς τὸ κεντρικὸν γραφεῖον ἐκάστης μεγαλοπόλεως ἀκτινοβολοῦσι σειρὰ τηλεφῶνων τὰ ὅποια συγκοινωνοῦσι μετὰ τὰς κατοικίας καὶ τὰ γραφεῖα τῶν πελατῶν καὶ συνδρομητῶν, εἰς οἷαν δὴποτε ὁδὸν καὶ προάστειον καὶ ἀνωίων οὔτοι.

Ὅταν ἐπιθυμῶσιν οἱ συνδρομηταὶ οὔτοι νὰ συνδιαλεχθῶσι μετὰ τινος εἰς οἶον δὴποτε μέρος εὐρισκομένου εἰδοποιῶσι ἐν τῷ κεντρικῷ γραφεῖῳ τὰ τοῦ τηλεφῶνου. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ γραφείου τοποθετεῖ τότε ἰδικίτερον σωλῆνα δι' οὗ γίνεται πλήρης συνεννόησις μετὰ τοῦ ἀτόμου μετὰ τοῦ ὁποίου ἐπιθυμοῦσι νὰ συνεννοηθῶσι. Ἐν τῇ πόλει τοῦ Chi-

¹ Ἐρην. ἐκ τῶν Γεωπονικῶν τοῦ Θ. Ὀρφανίδου.

caso γίνονται ἐν τῷ κεντρικῷ γραφεῖν ὑπὲρ τὰς 8,000 εἰδοποιήσεις καθ' ἑκάστην.

Εἰς τὴν Βρασιλίαν τηλεφωνικαί συγκοινωνίαι ἰδρυθῆσαν μεταξύ τῶν μεγάλων φυτειῶν, διαφόρων ἀγροκαπνίων καὶ τῶν κυβερνητικῶν διευθύνσεων. Εἰς τὸ Ρίον Ἰανέρον, ἡ Γερουσία συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Βουλῆς διὰ τῶν τηλεφῶνων C. uwer. K. X. M.

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΦΩΣΦΟΡΗΣΕΩΣ.

Οἱ πλεύσαντες νύκτα διὰ θαλάσσης ἐν τοῖς θερμοῖς κλίμασι γνωρίζουσι τὸ φαινόμενον τῆς φωσφορήσεως, ὅπερ τοσοῦτον ἠσχύλησεν ἐπὶ πολὺ τοὺς σφοῦς. Τὸ φαινόμενον ἀποτελεῖται ἐνίοτε ἐκ πολλῶν ἰχθύων οἵτινες διατέμνουσιν ὡς λαμπρὰ τῶσα τὸ κύμα. Ἄλλοτε δὲ παράγεται ὑπὸ τῶν Μεδουσῶν, τῶν Νηρείδων, τῶν Ἀστεριῶν, οἵτινες ἐκφέρουσι τὸ φῶς ὡς οἱ ἠλεκτρικοὶ ἰχθύες τὸν ἠλεκτρικόν. Πολλὰ τῶν ζῶων τούτων, μικροῦθεν θεωρούμενα, φαίνονται ὡς δίσκοι πεπυρακτωμένοι σιδήρου ἢ ὡς δεσμίδες φωτεινῆς σπινθηροβολοῦσαι. Ἐνίοτε δὲ παρέχουσιν ὄψιν πολυχρωμάτων ὑκλίνων σφαιρῶν λύχνους περιλαμπανουσῶν ὡς ἐν πανθῆμῳ φωτοχυσίῳ. Ἄλλοτε δὲ λαμπυρίζουσιν ἐν εἴδει πυροφόρων μετεώρων ἢ βολίδων μυρίαις ἐνασμενίζόντων ἐλιγμοῖς καὶ ἀθύρμασιν. Αἱ δὲ λεγόμεναι Μέδουσαι Φυσοφόροι σύρουσι διεσκεδασμένην κόμην, ἧς οἱ πλόκαμοι σελαγιζοῦσιν ὑπὸ μυρίων φώτων, ὡς λαμπυρίζει ἐν τῷ στερεώματι κατὰ τὰς αἰθρίας νύκτας ἢ κατὰστερος κόμη τῆς Βερνίκης.

Ὁ Πλάτων ἐθεώρησεν ὅτι οἱ φαγόντες τὰς φωλάδας διατήρουν εἶδος φωτὸς ἐπὶ πολλὰς ὥρας. Ὁ Σπυλιαντῶν ἐρευνήσας εὑρεν ὅτι ἡ αἰτία τῆς παραδόξου ταύτης ιδιότητος τῆς φωσφορήσεως ἀποδοτέα γλοιώδει τινὶ ὑγρῷ ὅπερ συνήχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν πλοκάμων καὶ εἰς τὸν στόμαχον· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τοῦ σώματος λάμπει ἐξ ἀντανκλάσεως.

Ἰδίως ὁμοῦ παράγεται τὸ φαινόμενον τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐν τῇ θαλάσῃ ὑπὸ μικροσκοπικῶν ζῴων.

Ἄμα τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος, λέγει ὁ Ἀλέξανδρος Οὐμβόλδος, ἀμύθητον πλῆθος ἀοράτων ζῴων ἀναθαίνει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων ἐλυομένων ὑπὸ μετεωρικῶν αἰτιῶν. Ἐάν δὲ ἡ θάλασσα ἡρεμῇ, βλέπει ὁ πομπορῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, ἰδίως κατὰ τὰς αἰθρίας νύκτας, μυριάδας λαμπρῶν σπινθῆρων καὶ ἀναμίζ ἐν εἴδει ὄψεων σελασφόρων πυρῶν μυρίαις ἐνασμενίζοντας καμπαῖς καὶ γραφικαῖς ἐλιγμοῖς. Σαλευομένης δὲ τῆς θαλάσσης, ἕκαστον κύμα ῥίπτεται ἐν εἴδει πεπυρακτωμένης λάβας εἰς τὴν πρῶμην τοῦ πλοίου, καὶ διαρρήγνυμενον, ὀπισθοδρομεῖ ἀναπτύσσον μαν-

θῶν σελαγιζόντα περιφλεγῆ, ὅστις εἰς μεγάλας ἐξελισσόμενος διαστάσεις συγγέεται τῇ ἀίγλῃ τῶν μαρμαρόντων ἀστέρων τοῦ στερεώματος. Ἐκαστος βράχος φαίνεται περιεζωσμένος πῦρ. Ἐκάστη δὲ τοῦ τροχοῦ στροφή ἀναπτύσσει ἀπειρομεγέθεις πυροσκόλους στάχτας. Καὶ ὅταν ἀγγελαὶ δελφίνων ἐπὶ νυκτερινῇ ἐξελθοῦσαι θυμηθῶν πλέωσι καὶ παλαίωσιν ἐπιχαρίτως ἐν τῷ λάμποντι ἐκείνῳ μανθῶ, τὸ θέαμα καθίσταται ὡς ἀληθῶς γαρίην καὶ φαντασιώδες.

Τὴν φωσφορήσιν ταύτην παράγει ἰδίως τὸ ζῴον τὸ καλούμενον Νυκτολαμπίς ἢ Κεγχορειδῆς (Noctiluca Miliaris), ὅπερ ἐξεταζόμενον διὰ τοῦ μικροσκοπίου, ἐπιδεικνύει σφαιρὰν πηκτῶς διαφανῆ, ἐφ' ἧς εἰσὶν ἐσπαρμένα πλῆθος φωτεινῶν σημείων, καὶ ἔχουσιν εἶδος τριχοειδοῦς παραρτήματος, ὅπερ πολλοὶ θεωροῦσιν ὡς τὸ στόμα τοῦ ζῴου.

Οἱ ψευδεῖς φίλοι ὁμαζίζουσι τοὺς ἀμαζήλατας, τοὺς ὁποίους εὐρίσκει τις πάντοτε εἰς τὴν θέσιν των, ἕως ὅτου ὁ ἥλιος λάμπει, καὶ οἵτινες γίνονται ἄφαντοι, ἅμα τὸν αἴθριον οὐρανὸν καλύψει θύελλα

ΥΓΙΕΙΝΗ.

Περὶ διόπτρων.

Ὄνομαζόνται οὕτω τὰ γνωστὰ ὀπτικά ὄργανα τὰ πρὸς θεραπείαν ἀνομαλιῶν τινῶν τῆς ὁράσεως χρήσιμα ἢ πρὸς αὐξήσιν τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου.

Υπάρχουσι πολλὰ εἶδη ὑέλων, ὧν ποιούμεθα χρῆσιν ἀναλόγως τῶν διαφόρων ὀφθαλμικῶν παθήσεων. Ἐνταῦθα ὁμοῦ ὁ λόγος ἔσται μόνον περὶ τῶν ἀπλοῦστερων τῶν καὶ μάλλον ἐν χρῆσει, τῶν λοιπῶν εἰδῶν, ὡς πολυπλοκοτέρων, παρεχόμενων πάντοτε τῇ τοῦ ἱατροῦ παραγγελίῃ.

Αἱ ἀπλοῦστεραι διοπτρικαὶ ὑελοὶ εἰσὶ δύο εἰδῶν· ἀμφικυρτοὶ καὶ ἀμφίκυκλοι. Καὶ αἱ μὲν πρῶται χρησιμεύουσι τοῖς πρεσβύωσιν, αἱ δὲ δευτέραι τοῖς μύωσιν. Ἐκτὸς τῶν δύο ἄνω ρηθέντων εἰδῶν, ἔχομεν καὶ τὰς κεχρωσμένας ὑέλους, κοινῶς *conserves* καλουμένας. Αἱ ὑελοὶ ἢ φακοὶ, ἀναλόγως τῆς κυρτότητος ἢ τῆς κοιλότητος αὐτῶν εἰς τὸ νὰ δέχωνται ἢ νὰ ἀποθῶσι περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας ἡλιακῆς ἀκτίνης, εἰσὶ καὶ διαφόρως ἠριθμημένα· καὶ ὅταν μὲν δέχωνται περισσοτέρας ἀκτίνης, τότε κοινῶς λέγομεν ὅτι τὰ γυαλιὰ εἰναι δυνατὰ, τούναντίον δὲ ὅταν δέχωνται ὀλιγωτέρας.

Τὰ αἰτία τὰ συνήθως ὑπαγορεύοντα τὴν χρῆσιν τῶν ἀπλῶν διόπτρων εἰσὶ τὰ εξῆς:

Ἀσθενωπία.—Τούτέστιν ἐξασθένησις τῆς εὐ-

κρινούς ὁράσεως διὰ τὰ πόρρω ἢ ἐγγύς κείμενα ἀντικείμενα. Καὶ ὅταν μὲν πρόκειται περὶ εὐκρινούς ὁράσεως τῶν πόρρω ἀντικειμένων, τότε ἐνδείκνυται αἱ ἀμφικυρτοὶ ὑελοὶ, τούτέστιν αἱ τῶν πρεσβυῶπων, ἐάν περὶ τῶν ἐγγύς, αἱ ἀμφίκυκλοι ἢ τῶν μυῶπων. Ὅταν πρόκειται περὶ ἐκλογῆς ἀμφικυκλῶν μυωπικῶν διόπτρων, φευκτέον τὰς ἰσχυρὰς ὑέλους· ἐνῷ τούναντίον ὅταν πρόκειται περὶ ἀμφικυρτῶν πρεσβυτικῶν, συμφέρει, ἐναντίον πάσης προλήψεως, νὰ ἐκλέγωνται αἱ ἰσχυρότεραι ὑελοὶ, διότι τοῖς πρεσβύωσιν οὐδεμία βλάβη ἐπιγίνεται ἐκ τῆς χρήσεως καὶ τῶν ἰσχυροτάτων ὑέλων· ἀδίκως δὲ κοπιῶσι οἱ ἕνεκα προλήψεως, προσπαθοῦντες ν' ἀναγινώσκουσιν ἀνευ ὑέλων ἢ δ' ὑέλων ἀσθενῶν. Ὅταν ὁμοῦ ἢ μυωπία ἢ ἢ πρεσβυωπία ὑπερβαίνει τὰ συνήθη ὄρια, τότε ἀναγκαῖα ἀποβαίνει ἡ ἱατρικὴ τῶν ὀφθαλμῶν ἐξέτασις, ἵνα μὴ τοιαύτη τις ἰσχυρὰ ἀσθενωπία ὀφείληται εἰς βαθυτέρας τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀλλοιώσεις.

Κόπωσης τῆς ὁράσεως.—Εἶναι τὸ δεύτερον τὸ καὶ συνηθέστατον παράπονον πλείστον ὄσων, τὸ παραινούν τὴν χρῆσιν τῶν διόπτρων. Οἱ περισσύτεροι ἐκ τῶν παραπονουμένων ὅτι κουράζονται τὰ μάτια των, ἀποδίδουσι τὴν αἰτίαν εἰς τὸ προκεχωρημένον τῆς ἡλικίας, ἐνῷ εὐκόλως οἱ τοιοῦτοι θεραπεύονται, προμηθευόμενοι ἰσχυρὰς ὑέλους ἀναλόγως τῆς πρεσβυωπίας αὐτῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, ἔθνα, ἐναργῆς ἀπόδειξις τῆς τοιαύτης εὐτυχοῦς συνηθείας εἶναι ἡ λεπτότης τῶν χαρακτῆρων τῶν Ἀγγλικῶν καὶ Ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων.

Διαφέρει ὁμοῦ σπουδαίως ἡ κόπωσης τῆς ὁράσεως ἢ ἐκ τῆς μυωπίας ἐξαρτωμένη, καθότι ὅσον ἀσθενώσας καὶ ἂν τυγχάνῃ αὐτῆ, προδίδει πάντοτε σοβαρότατον καὶ λίαν ἐπιφοβὸν νόσημα, δυνάμενον νὰ ἐπενέγκῃ ἐξασθένησιν μέχρις ἀμβλυωπίας, καὶ δὴ, καὶ τὴν τελείαν τῆς ὁράσεως ἀπώλειαν, ἐάν δὲν ληθῶσιν ἐγκαίρως τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα.

Σπικνωτέρον ἢ κόπωσης τῆς ὁράσεως ὀφείλεται εἰς ἀνίσου ὀπτικῆς δυνάμεως τῶν δύο ὀφθαλμῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐνδείκνυται ὑελοὶ ἀνίσου ἰσχύος. Ἡ ἐκλογὴ ὁμοῦ τοιοῦτων ἀνίσων τὴν δύναμιν ὑέλων δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, χρήζει τῆς μεγίστης προσοχῆς καὶ προτιμώτερον νὰ ποιῆται τις χρῆσιν ὑέλων τῆς αὐτῆς ἐντάσεως ἢ διαφόρου μὲν, ἀνεπαρκοῦς δὲ.

Τέλος μεμακρυσμένα αἰτία τὴν χρῆσιν διόπτρων ὑπαγορεύοντα εἰσὶ νευραλγία ὑπερκογχικαὶ καὶ συμφορήσεις τῶν βλεφάρων· ἀλλὰ περὶ αὐτῶν οὐδένα ποιούμεν λόγον, καθότι πολὺ θ' ἀπεμακρυνόμεθα τοῦ κυρίου ἡμῶν θέματος.

Μέχρι τοῦδε διήλθομεν σκιαγραφικῶς τὰ ἀπλοῦστερα αἰτία τὰ ὑπαγορεύοντα τὴν τῶν διόπτρων χρῆσιν. Ἦδη ἀναγκαῖον κρίνομεν νὰ παραθέσωμεν

πρακτικὰς τινὰς ἀλλ' ὠφελίμους συμβουλὰς ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν διόπτρων καὶ τῶν ἐνδείξεων αὐτῶν, καὶ

Ἴον Κυκλικαὶ καὶ αἰ εἰδ εἰς ὑελοὶ.— Ἀύστηρως ἐξεταζόμενου τοῦ ζητήματος τῆς προτιμώσεως μεταξύ τῶν δύο εἰδῶν, πρέπει πάντως τὰ προτιμῶνται αἱ κυκλικαὶ ὑελοὶ, ὡς κἀλλιον καλύπτουσαι τοὺς ὀφθαλμούς· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ μοῖρα τῶν ὑέλων ἢ ἐκκάστοτε χρησιμοποιουμένη δὲν εἶναι σχεδὸν μεγαλειτέρα τῆς διαμέτρου τῆς κόρης, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἐμποδίζεται ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεως τῶν βλεμμάτων, προτιμῶνται παρὰ πάντων αἱ ὠσειθεῖς διόπτραι ὡς κομψότεραι τῶν κυκλικῶν, ἐκτὸς τῆς μόνης ἐλλείψεως ὅτι στρέφονται τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἄνω ἢ κάτω, εἶναι ἡναγκασμένος νὰ κλίνη συγχρόνως καὶ τὴν κεφαλὴν.

Ἴον Κεχρωσμένα ὑελοὶ.— Αἱ κεχρωσμένα ὑελοὶ χρησιμεύουσι πρὸς μετρίασιν τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτὸς καὶ πρὸς τροποποίησιν τῶν χρωμάτων. Εἰδικῶς μόνον περιστάσεις ὑπαγορεύουσι τὴν χρῆσιν αὐτῶν ὡς π. γ. ἐκδρομαὶ διὰ χιονοσκεπῶν μερῶν, ἢ διαμονὴ ἐν χιῶρις ἐν αἰς τὸ ἡλιακὸν φῶς τυγχάνει λίαν ἔντονον ὡς καὶ τινὰ ἐπαγγέλματα. Ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν ὑελοὶ ἔχουσαι τὴν χρωσιν τοῦ καπνοῦ (*fumes*) αἱ καὶ οὐδέ τεραι καλούμεναι, εἰσὶν αἱ χρησιμώτεραι ὡς μὴ παραλλάσσουσαι τὴν τῶν ἀντικειμένων χρωσιν.

Αἱ κεχρωσμένα ὑελοὶ ὑπαγορεύονται ἐπίσης εἰς τινὰ εἶδη ὀφθαλμικῶν παθήσεων, δι' ὧν ἀποφεύγεται ὁ ἐρεθισμὸς τῶν ὀφθαλμῶν διὰ τῆς εἰσόδου ἐντόνου φωτὸς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αἱ κεχρωσμένα ὑελοὶ ἀνάγκη νὰ ὦσι κυκλικαὶ, κυρταὶ καὶ μεγάλα, καλύπτουσαι καλῶς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐμποδίζουσαι τὴν ἐκ τοῦ ἐδάφους ἀντανάκασιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὅταν τις βαδίξων βλέπῃ πρὸς τὰ κάτω.

Τέλος αἱ κυανῶς κεχρωσμένα ὑελοὶ θεωροῦνται χρήσιμοι διὰ τοὺς ἐργαζομένους διὰ τεχνήτου φωτὸς.

Ἴον Αἱ διόπτραι προτιμώτερον νὰ φέρονται διαρκῶς.— Ἡ διαρκῆς τῶν διόπτρων χρῆσις σπανίως καθίσταται βλάβης πρόξενος· ὅποτε εὐκόλως δύναται τις νὰ παύσῃ τὴν περαιτέρω διαρκῆ αὐτῶν χρῆσιν. Δι' εἶδη τινὰ μάξιμα μυωπίας, ἢ διαρκῆς αὐτῶν χρῆσις ἀποβαίνει ἀναγκασιότατη.

Ἴον Διόπτραι ἐπὶ τῆς ῥινόσ στερεοῦμεναι (*pince-nez*).— Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν διόπτρων, ἀριστοτέγνημα τῆς παρισίνης καλαισθησίας, εἶναι τὸ εὐλόγως ἢ ἀλόγως ἔχον τοὺς περισσώτερους θηκώτας. Πόσαι καὶ πόσοι δὲν ποιοῦνται αὐτῶν χρῆσιν ἀνευ εὐλογησανούς ἀφορμῆς, ἀπλῶς καὶ μόνον χάριν τοῦ συμμοῦ καὶ μόνον τοῦ συμμοῦ; Καὶ ὁμοῦ, πρὸς μαγὰν εὐχαρίστησιν τῶν ἀναγνωστῶν

τῆς «Χλωρίδος», ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτῶν οὐχὶ μόνον δὲν ἀντενδείκνυται τὴν χρῆσιν αὐτῶν, (ὁμιλοῦμεν πάντοτε διὰ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην διόπτρων), ἀλλὰ τούναντίον προτιμᾶται τῶν λοιπῶν διόπτρων, ὡς ἐγγυτέρω τῶν ὀφθαλμῶν τιθεμένων, ἀρκεῖ μόνον νὰ τοποθετῶνται καταλλήλως ἵνα μὴ ψαύωσι τὰς βλεφαρίδας οὐδὲ κυρτῶσιν αὐτάς. Τὸ μόνον δυσάρεστον τῆς χρήσεως αὐτῶν εἶναι ὅτι κρεμάμεναι ἐκ τοῦ τραχήλου εὐκόλως θραύονται.

Μονοφθάλμιοι φακοὶ (monocle) — Ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἐνδείκνυται εἰς δύο μόνον διακεκριμένας περιπτώσεις, ἢ ὁ ἕτερος τῶν ὀφθαλμῶν τυγχάνει σπουδαίως βεβλαμμένος ἀνευ μεγάλων ἐλπίδων ἰάσεως καὶ τότε ὁ ὑγιὺς ἔχων δύναται νὰ φέρῃ τοιαύτην μονὴν ὕψλον, ἢ ὁ εἰς τῶν ὀφθαλμῶν εἶναι ἀσθενέστερος τοῦ ἑτέρου, ὅποτε διὰ τὸν ἀσθενέστερον δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τοιοῦτου φακοῦ πρὸς ἐξίσωσιν τῆς εὐκρινοῦς ὀράσεως ἀμφοτέρων. Ἐκτός ὅμως τῶν δύο τούτων περιπτώσεων, ἢ χρῆσις τοιοῦτου ἑτεροφθαλμίου φακοῦ ἀυστηρῶς ἀντενδείκνυται, διότι, οὐχὶ μόνον ἐπιφέρει τὴν ἀνισότητά τῆς ὀράσεως μεταξύ τῶν δύο ὀφθαλμῶν, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐν ἑκ τῶν συνητοτέρων αἰτίων τοῦ στραβισμού. Δυστυχῶς ἱκανοὶ ποιοῦσι χρῆσιν τοῦ τοιοῦτου φακοῦ τῷ συρμῶ μόνον ὑπέικοντες. Τὸ ὠραῖον φύλλον, εὐτυχῶς εἶναι ἀπηλλαγμένον τοῦ τοιοῦτου κακοῦ.

Βον Διπλὰ διόπτρα. — Τὸ σύστημα τῶν διπλῶν διόπτρων εἶναι σχεδὸν ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς γεροντικῆς ἡλικίας, τῆς πρεσβυωπίας δηλονότι, ἐν μέρει δὲ καὶ τῆς ἰσχυρᾶς μυωπίας. Πολλοὶ ἐκ τῶν πρεσβυτῶν θέλοντες ν' ἀναγνώσωσιν ἢ νὰ ἐργασθῶσι, θέτουσιν ἐν ζεύγος διόπτρων, ὑπεράνω δὲ αὐτῶν ἕτερον καὶ οὕτω σχηματίζουσιν εἶδος τι τηλεσκοπίου. Ἐτεροὶ δὲ οἱ νεώτεροι μάλιστα ἢ καὶ οἱ μύωπες, ἀντὶ τοῦ κακοζήλου συστήματος τῶν διπλῶν διόπτρων, μεταχειρίζονται τὰς ἐπὶ τῆς μῖνός στερεομένης διόπτρας (pince-nez) κεκλεισμένας, ἃς θέτουσι πρὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ὀφθαλμῶν ὅπως ἴδωσιν εὐκρινέστερον τὰ πόρρω κείμενα ἀντικείμενα. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι κακὸν καὶ λίαν ὀχληρὸν, διότι αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες διερχόμεναι διὰ διπλῶν φακῶν οὐδέποτε σχεδὸν ἐντελῶς καθαροῦν, ἀποβάλλουσι μέρος τῆς φωτεινῆς αὐτῶν ἐντάσεως, καὶ ὁ τοιοῦτον σύστημα ἀκολουθῶν, ἐκτός τῆς ὀχληρίας τοῦ νὰ καθαρίζῃ συνεχῶς τὰς ὕλους καὶ νὰ ἀλλάσῃ συνεχῶς μικρὸν τὴν θέσιν τῶν διόπτρων εἰς ἐκάστην στροφὴν τῶν ὀφθαλμῶν, βλέπει καὶ τὰ ἀντικείμενα ἀμυδρότερα. Οἱ τοιοῦτων διόπτρων ἀνάγκην ἔχοντες, δύναται καὶ προηθευθῶσι τὰς τοῦ Φρανκλίνου (lunettes à la Franklin) αἰτίνες καὶ στερεαὶ καὶ ἐκ μίξ μόνον ὕλου κατασκευασμένου εἰσί.

Ἐν γένει αἱ διόπτρα δέον νὰ τίθηνται παραλλή-

λως τῇ ἰαδί καὶ οὐχὶ λοξῶς· διότι ἡ πλαγία τῶν ἀκτίνων πρόσπτωσης ἄλλοιοι τὴν σαφήνειαν τῶν εἰκόνων.

Ἐπιθετὴ ἱκανὸς περὶ μύωπων καὶ μυωπίας ἐγένετο λόγος, ἐπιτραπήτω ἡμῖν, ἕνεκα συχνῶν παρεξηγήσεων, νὰ παρατηρήσωμεν ἐν παρεμβάσει, ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τῶν πᾶνυ μύωπων ἔχει τι τὸ φυσιογνωμικόν. Ἀγωνιζόμενοι οἱ μύωπες ἐκ παντὸς τρόπου ν' ἀποφύγωσι τοῦ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν διασκεδασμοῦ τοῦ φωτός, μύουσιν αὐτομάτως τὰ βλέφαρα, διὸ καὶ μύωπες ἐκλήθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Τὸ πᾶνυ μυωπῆζον βλέμμα ἔχει τι τὸ ὑπεροπτικὸν καὶ σκαιὸν καὶ πολλοὶ ἀδίκως παρὰ τῶν μὴ εἰδόντων ἐκλαμβάνονται ὡς τοιοῦτοι.

Συμπέρασμα.—Ἐκ τῶν ὀλίγων πρακτικῶν περὶ διόπτρων γνώσεων, ἃς προσπαθήσαμεν καὶ δώσωμεν ταῖς ἀναγνωστρίαις καὶ ἀναγνώσταις τῆς Χλωρίδος, ἐξάγεται ὅτι αἱ ἐνδείξεις καὶ ἀντενδείξεις πρὸς χρῆσιν τῶν διόπτρων διὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ὀφθαλμικὸν πάθος, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐκλογή τούτων ἢ ἐκείνων τῶν φακῶν, τούτων ἢ ἐκείνων τῶν χρωμάτων, δὲν εἶναι ἔργον τοῦ τυχόντος. Ἡ κατάλληλος καὶ ἐπιστημονικὴ, οὕτως εἰπεῖν, ἐκλογή τῶν διόπτρων ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης εἶναι ἔργον δυσχερὲς καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἰατρὸν, τὸν μὴ εἰδικῶς εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα ἀσχοληθέντα. Οὐδόλως δὲ ποιῶμεν ὑπερβολὴν λέγοντες, ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν ἐτελειοποίησεν εἰσέτι τὰ ὀπτικά μέσα τὰ τοσοῦτον διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην χρῆσιμα· ἕκαστος λοιπὸν σπουδαίως τὴν ἀνάγκην διόπτρων αἰσθανόμενος συμβουλευέσθω ἢ τεθήσθω προηγουμένως ὑπὸ τὴν ὀφθαλμοσκοπικὴν ἐξέτασιν τῶν παρ' ἡμῖν ὀφθαλμοιάτρων καὶ τότε μόνον ἐπισκεψάσθω τὸ κατάστημα τῶν ὀπτικῶν ὀργάνων τοῦ κ. Βιτάλη.

T. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ.

Εὔωρον βαρόμετρον.

Υγράνατε καλῶς φύλλον ἐπιστολοχάρτου ἐντὸς διαλύσεως χλωρίτιδος κοβάλτου (chlorite de cobalt) εἶτα δὲ πιέσατε καὶ ξηράνατε αὐτό. Ὅταν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ θὰ ὑπάρχῃ ξηρασία, ὁ χάρτης θὰ λαμβάνῃ χροὶν κυανθῆν, ὅταν δὲ ἡ ἀτμοσφαῖρα θὰ ᾖ καὶ ὑγρὰ τότε ἡ χροὶς θὰ μεταβάλληται εἰς βόδωρον.

Θέσατε λοιπὸν τοιοῦτον χάρτην ἐπὶ τοῦ γαφείου ὑμῶν καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἔχηται ὑπὸ τὰ ὄμματά σας βέβαιον δείκτην τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως.

Διευθυντῆς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.